

DUNDAGAS NOVADA PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS (2013.GADS)

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS			
	IEVADS		6
I. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS DATU ANALĪZE			
VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS UN VĒSTURISKS IESKATS			
1.	VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS		7
2.	VĒSTURISKS IESKATS		8
VĒRTĪBAS			
3.	VIDE		10
3.1.	Klimats		10
3.2.	Ainavas		10
3.3.	Reljefs		13
3.4.	Zemes lietojuma struktūra		13
3.5.	Dabas resursi un augsnes		15
3.6.	Ūdeņi		16
3.7.	Purvi		17
3.8.	Krasta noskalošanas riska teritorijas		17
3.9.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas		19
3.10.	Vides kvalitātes rādītāji		23
3.11.	Vides joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		23
3.12.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām vides jomā		24
4.	KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS		24
4.1.	Kultūras un vēstures pieminekļi		24
IEDZĪVOTĀJI			
5.	APDZĪVOJUMS		29
5.1.	Apdzīvojums, ciemu struktūra, ciemu robežas		29
5.2.	Demogrāfiskais raksturojums		31
5.3.	Apdzīvojuma joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		35
5.4.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām apdzīvojuma jomā		36
EKONOMISKĀ DARBĪBA			
6.	NODARBINĀTĪBA		37
6.1.	Nodarbinātība		37
6.2.	Nodarbinātības joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		39
6.3.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām nodarbinātības jautājumu risināšanā		40
7.	TAUTSAIMNIECĪBAS JOMAS		40
7.1.	Novada uzņēmumi		40
7.2.	Lauksaimniecība		42
7.3.	Mežsaimniecība		44
7.4.	Zvejniecība un zivsaimniecība		45
7.5.	Tūrisms		45

7.6.	Derīgo izrakteņu ieguve		48
7.7.	Tirdzniecība un pakalpojumi		48
7.8.	Tautsaimniecības joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		49
7.9.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām tautsaimniecības jomā		49
SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA			
8.	KULTŪRVIDE		51
8.1.	Kultūras iestādes		51
8.2.	Kultūras pasākumi		55
8.3.	Novada baznīcas un draudzes		55
8.4.	Kultūras joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		55
8.5.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām kultūras jomā		56
9.	IZGLĪTĪBA		56
9.1.	Izglītības iestādes		56
9.2.	Izglītības iespējas		59
9.3.	Izglītības joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		60
9.4.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām izglītības jomā		60
10.	SPORTS UN AKTĪVS DZĪVESVEIDS		60
10.1.	Sporta bāzes		60
10.2.	Sporta pasākumi		61
10.3.	Sporta un aktīva dzīvesveida joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		61
10.4.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām sporta un aktīva dzīvesveida jomā		61
11.	SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA		62
11.1.	Sociālie pakalpojumi		62
11.2.	Veselības aprūpe		63
11.3.	Bāriņtiesa		64
11.4.	Sabiedriskā kārtība un drošība		64
11.5.	Sociālās palīdzības joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		65
11.6.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām sociālās palīdzības jomā		65
TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA			
12.	SATIKSME		67
12.1.	Ceļu un ielu tīkls		67
12.2.	Transporta intensitāte		69
12.3.	Sabiedriskais transports		70
12.4.	Bīstamie punkti uz novada ceļiem		70
12.5.	Velosatiksmē		71
12.6.	Satiksmes joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		71

12.7.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām satiksmes jomā		71
13.	MĀJOKĻIS		72
13.1.	Sociālie mājokļi		72
13.2.	Mājokļu apsaimniekošana		72
13.3.	Pieprasījums pēc mājokļu tipiem, mājokļu piedāvājums		72
13.4.	Pastāvīgo iedzīvotāju / vasarnieku „balance”.		73
13.5.	Mājokļu joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		73
13.6.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām mājokļu jomā		73
14.	INŽENIERAPGĀDE		73
14.1.	Energoapgāde		73
14.2.	Ūdensapgāde		74
14.3.	Kanalizācija		74
14.4.	Siltumapgāde		75
14.5.	Sakaru pakalpojumi		75
14.6.	Ugunsdzēsības ūdensapgāde		76
14.7.	Inženierapgādes joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		77
14.8.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām inženierapgādes jomā		77
15.	KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI		78
15.1.	Atkritumu apsaimniekošana		78
15.2.	Potenciāli bīstamās piesārņojuma teritorijas		78
15.3.	Kapu saimniecība		79
15.4.	Komunālo pakalpojumu joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		80
15.5.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām komunālo pakalpojumu jomā		81
NOVADA TĒLS UN PĀRVALDĪBA			
16.	NOVADA TĒLS		82
16.1.	Dundagas novada sadarbības pašvaldības		82
16.2.	Dundagas novada mārketinga pasākumi		82
16.3.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām tēla uzlabošanas jomā		83
17.	PĀRVALDĪBA		83
17.1.	Lēmējvara un izpildvara		83
17.2.	Sabiedrības līdzdalība pārvaldībā		83
17.3.	Komunikāciju veidi ar sabiedrību		84
17.4.	Pašvaldības budžets		84
17.5.	Pašvaldības dalība investīciju projektos		88
17.6.	Pārvaldības joma Dundagas novadā Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā		90
17.7.	Saskares punkti starp Dundagas novadu un apkārtējām pašvaldībām pārvaldības jomā		90

II. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE AR SVID METODI

18.	SVID UN RĪCĪBAS PLĀNOŠANAS METODES PIELIETOJUMS		92
18.1.	SVID par vidi		92
18.2.	SVID par tautsaimniecību		93
18.3.	SVID par kultūru, izglītību un aktīvu dzīvesveidu		94
18.4.	SVID par sociālo palīdzību, veselības aprūpi un sabiedrisko kārtību		95
18.5.	SVID par inženierapgādi, satiksmi, komunālajiem pakalpojumiem un mājokli		96
18.6.	SVID par novada tēlu un pārvaldību		96

**III. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZES KOPSAVILKUMS, PAMATNOSTĀDNES,
TENDENCES**

19.	PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZES KOPSAVILKUMS, PAMATNOSTĀDNES, TENDENCES		98
19.1.	Vispārējs raksturojums		98
19.2.	Vēsturisks ieskats		98
19.3.	Vide – kopsavilkums un tendences		99
19.4.	Kultūrvēsturiskais mantojums – kopsavilkums		100
19.5.	Apdzīvojums – kopsavilkums un tendences		100
19.6.	Nodarbinātība – kopsavilkums un tendences		101
19.7.	Tautsaimniecība – kopsavilkums un tendences		101
19.8.	Kultūrvide – kopsavilkums un tendences		102
19.9.	Izglītība – kopsavilkums un tendences		102
19.10.	Sports un aktīvs dzīvesveids – kopsavilkums un tendences		103
19.11.	Sociālā palīdzība – kopsavilkums un tendences		103
19.12.	Satiksmes – kopsavilkums un tendences		104
19.13.	Mājoklis – kopsavilkums un tendences		104
19.14.	Inženierapgāde – kopsavilkums un tendences		104
19.15.	Komunālie pakalpojumi – kopsavilkums		106
19.16.	Novada tēls – kopsavilkums un tendences		106
19.17.	Pārvaldība – kopsavilkums un tendences		106
20.	SAĪSINĀJUMI		108
21.	IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI		109
22.	TABULU UN ATTĒLU SARAKSTS		110

IEVADS

Dundagas novada pašreizējās situācijas raksturojums izstrādāts pamatojoties uz 16.10.2012. MK noteikumu Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 8. punktu, kas nosaka, ka teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei par informatīvu materiālu izmanto pašreizējās situācijas raksturojumu.

Pašreizējās situācijas raksturojums analizēts divos veidos – izmantojot datu analīzi, kā arī izvērtējot situāciju ar rīcības plānošanas metodes palīdzību.

DATU ANALĪZE tika veikta 15 būtiskākajās jomās: *vide; kultūrvēsturiskais mantojums; apdzīvojum; nodarbinātība; tautsaimniecība; kultūrvide; izglītība; sports un aktīvs dzīvesveids; sociālā palīdzība; satiksme; mājoklis; inženierapgāde; komunālie pakalpojumi; novada tēls un pārvaldība*. Dati tika apkopoti un analizēti gan par pašu Dundagas novada pašvaldību, gan izvērtējot ārējās ietekmes – Kurzemes plānošanas reģiona un apkārtējo pašvaldību kontekstā.

RĪCĪBAS PLĀNOŠANAS METODES būtība ir ar novada pašvaldības dzīvi cieši saistītu cilvēku aktīva iesaistīšana plānošanas procesā. Tika izveidotas 6 plānošanas darbnīcas – *vide; tautsaimniecība; kultūra, izglītība un aktīvs dzīvesveids; sociālā palīdzība, veselības aprūpes un sabiedriskā kārtība; inženierapgāde, satiksme, komunālie pakalpojumi un mājoklis; novada tēls un pārvalde* – aptverot būtiskākās Dundagas novada jomas, kuru attīstībai nepieciešama rīcība. Pašreizējās situācijas raksturojumā ietverts plānošanas darbnīcu veikuma pirmais solis – novada iekšējo un ārējo ietekmju jeb SVID (stipro un vājo pušu, iespēju un draudu) analīze.

Pašreizējās situācijas raksturojums ir pastāvīgi aktualizējams dokuments, kas izmantojams Dundagas novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu (ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojums, lokālplānojums, detālplānojums, tematiskais plānojums) izstrādei.

I. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS DATU ANALĪZE

VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS UN VĒSTURISKS IESKATS

1. VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Dundagas novadu veido Dundagas (557,1 km²) un Kolkas pagasti (116,8 km²), un tas atrodas Kurzemes ziemeļu daļā. Novada platība ir 673,9 km², novads ietilpst Kurzemes plānošanas reģionā, ir piektais lielākais pēc platības un aizņem 5% no Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas.

1. attēls. Dundagas novada novietojums Latvijā. Avots: lv.wikipedia.org.

Novada administratīvais centrs atrodas Dundagā, kurā dzīvo 1675 iedzīvotāji. Pārējās lielākās apdzīvotās vietas ir Kolka (814), Vīdale (82), Mazirbe (105), Kaļķi (82), Neveja (51) un Pāce (48). Attālums no novada centra līdz Talsiem ir 34 km, līdz ostas pilsētai Rojai 34 km un Ventspilij 62 km, līdz Kuldīgai 90 km un galvaspilsētai Rīgai 150 km.

Dundagas novads robežojas ar Ventspils, Talsu un Rojas novadiem, kā arī 36 km garumā ar Baltijas jūru un Rīgas jūras līci.

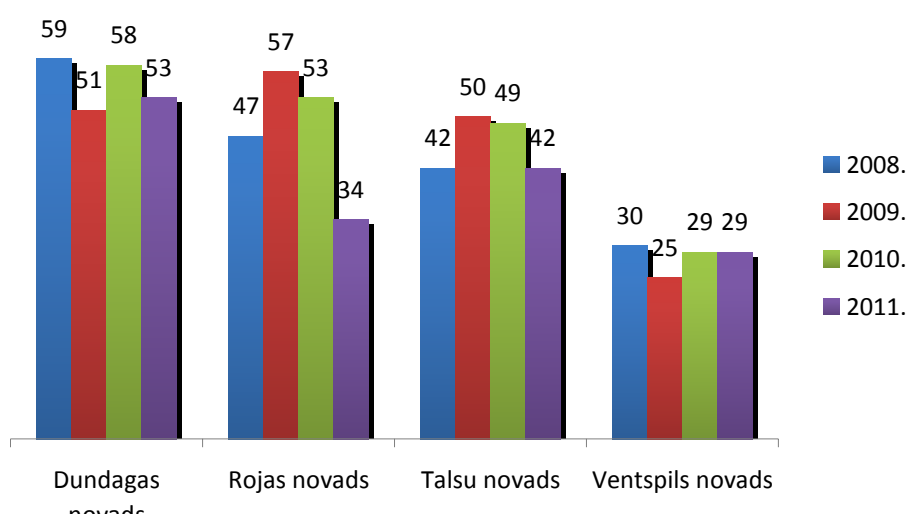
2. attēls. Dundagas novada teritorija. Avots: lv.wikipedia.org.

2013.gada 1.janvārī novadā dzīvoja 4638 iedzīvotāji, bet vidējais iedzīvotāju blīvums novadā bija 6,9 iedzīvotāji uz km².

Lielākā daļa novada teritorijas atrodas Ziemeļkursas augstienes ziemeļrietumu daļā - Dundagas pacēlumā un Piejūras zemienē.

Apmēram 28% no visas novada teritorijas aizņem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Novadā atrodas Slīteres nacionālais parks un septiņi dabas liegumi (Kaļķupes ieleja, Raķupes ieleja, Daiku īvju audze, Kadiķu nora, Rukšu purvs, Ģipkas lankas un Pāces pļavas), kas iekļauti Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000.

Novadu šķērso 4 valsts reģionālie autoceļi: P77 Ventspils-Dundaga, P124 Ventspils-Kolka, P125 Talsi-Dundaga-Mazirbe un P131 Tukums-Ķesterciems-Mērsrags-Kolka, kā arī 14 valsts vietējie autoceļi.

3. attēls. Dundagas novada un kaimiņu pašvaldību rādītāji pēc teritoriju attīstības indeksu rangiem 2008.-2011. Avots: Reģionu attīstība Latvijā 2010., 2011.

Dundagas novada teritorijas attīstības indekss (raksturo un salīdzina teritorijas attīstību atbilstoši vairākiem demogrāfiskiem un sociālekonomiskiem rādītājiem kopā) pēc 2011.gada datiem ir -0,079, kas starp 110 Latvijas novadiem to ierindo 53. vietā. Salīdzinot ar kaimiņu pašvaldībām Dundagas novads pēc ranga atrodas sliktākās pozīcijās (Talsu novads – 42., Rojas novads – 34., Ventspils novads – 29.), (3.attēls).

Ievērojams skats iedzīvotāju tiek nodarbināti meža apsaimniekošanā, kokapstrādē, lauksaimnieciskajā ražošanā, piena pārstrādē, zivju apstrādē un tūrisma jomā.

2. VĒSTURISKS IESKATS

VIDUSLAIKI

Senatnē Dundaga ietilpa Kursas Vanemas novadā. 1245.gadā Dundaga nonāca Rīgas domkapitula pārvaldījumā. 13.gs.otrajā pusē domkapituls uzcēla Dundagas pili, kuras galvenā funkcija bija kalpot par produktu savāktuvi un glabātuvi līdz to nogādāšanai Rīgā. 15.gs. Rīgas domkapituls pārdod Dundagas pili un Dundagas novadu Kurzemes bīskapijai. Kolka kā apdzīvota vieta pirmo reizi rakstos minēta 1387.gadā. Līdz 19.gs. beigām Kolkasrags nosaukums bija *Domesnes*.

16. – 18. GADSIMTS.

16.gs. Kolkā uzceļ pirmo krasta bāku. 18.gs. Kolkas raga kāpās uzceļ divus torņus, bet Dundagā beidz celt luterāņu baznīcu.

19. GADSIMTS

19.gs.sākumā Dundagā uzceļ ūdenstorni, nodibina doktorātu. 1832.g. skolu ierīko Košraga ciema Žokos, 1838.gadā darbu sāk Kubalu skola Dundagā. 1868.gadā Mazirbē uzbūvē baznīcu. Gadsimta beigās atver skolu Dundagas muižā, atver pirmo pagastskolu Kolkā, uzbūvē Kolkas bāku, atver skolas Vīdalē un Nevejā, dibina pirmās biedrības, uzbūvē jūrskolu Mazirbē.

20. GADSIMTS

20.gs. sākumā nodibina Līvu savienību, atver pamatskolu Kaļķos, izveido Šlīteres dabas pieminekli, 1939.gadā atklāj Lībiešu tautas namu Mazirbē, 1945.gadā Dundagā dibina vidusskolu. Gadsimta vidū Jaundundagā ierīko slimnīcu, nodibina bibliotēku Dundagā, Vīdalē un Kaļķos, Kolkā atklāj klubu. 70.gados slēdz skolas Nevejā un Kaļķos. Gadsimta beigās Dundagā uzbūvē attīrīšanas iekārtas, atklāj bērnudārzu Dundagā, Dundagā sāk darboties mūzikas skola un mākslas skola.

VĒRTĪBAS**3. VIDE****3.1. KLIMATS**

Šlīteres Zilie kalni nosacīti ir klimata robeža Dundagas novadā. No Šlīteres Zilo kalnu kraujas uz dienvidiem Ziemeļkursas augstienes Dundagas pacēlumā nokrišņu daudzums ir 650–750 mm gadā, gada vidējā gaisa temperatūra par aptuveni 0,6° zemāka nekā piegulošajās teritorijās. Bezsala periods ilgst aptuveni 140 dienas.

Piejūras zemienē ir mēreni silts un mitrs klimats ar izteiktu jūras ietekmi. Vasaras ir relatīvi vēsas (jūlija vidējā temperatūra 16,3°C). Ziemas maigas (februāra vidējā temperatūra - 3,5°C), mākoņainas, ar nepastāvīgu sniega segu, biežiem atkušņiem, piekrastē arī ar biežu miglu. Piejūras klimatam raksturīga minimālo temperatūru sasniegšana februārī, nevis janvārī. Valdošie ir rietumu un dienvidrietumu vēji. Tiešā jūras robežas tuvumā vēja ātrums ir vidēji par 5,5 m/s lielāks nekā iekšzemē. Nokrišņu vidējais daudzums ir 568 mm gadā, un tas ir viens no vissausākajiem apgabaliem Latvijā. Gadā vidēji ir 77 saulainas dienas, bet saules spīdēšanas ilgums nepārsniedz 920 stundas gadā. Augsnes sasaluma vidējais dziļums ir tikai 18 cm, bet sniega sega ir nenoturīga un parasti izveidojas tikai janvārī. Tās vidējais biezums 4 – 14 cm.

Piekrastē jūras ūdens vidējā gada temperatūra ir 7,3°C, bet reģistrēts arī 25,6°C silts ūdens. Jūras līmeņa svārstības nepārsniedz ±1 metru.

3.2. AINAVAS

Reģionālo līmeni Latvijas ainavrajonēšanā veido 16 ainavzemes. Tās tiek nošķirtas saskaņā ar dabas rajonēšanā tradicionālo teritorijas sadalīšanu pēc virsas lielformām – augstienēm un zemienēm, nošķirot arī pārejas formas starp tām – pacēlumus un nolaidas. Reģionālās atšķirības jāievēro, risinot zemes izmantošanas jautājumus reģionu plānojumos. Ainavzemes sadalītas 84 mazākās vienībās – ainavapvidos, kas veido lokālo ainavisko vienību augstāko pakāpi.

Pēc Latvijas ainavzemju un ainavapvidu klasifikācijas (K.Ramans, 1990.) Dundagas novada teritorija ietilpst divās ainavzemēs: Austrumkursas un Piejūras. Savukārt ainavzemēs ietilpst divi atšķirīgi ainavapvidi: Dundagas pacēluma āraine ar Slīteres krauju un Slīteres apvidus. Abi apvidi ir atdalīti ar dabīgu robežu - Slīteres Zilo kalnu krauju.

Kopumā novadā dominē līdzenuma ainavas, no tām, - smilšaino līdzenumu mežāres. Līdz ar to viens no noteicošajiem ainavu raksturojošiem faktoriem novadā ir augstais mežu īpatsvars.

Samērā lielas teritorijas novadā aizņem mālaino limnoglaciālo un morēnas līdzenumu āraines. Tās ir stipri iekultivētas ainavas, kas galvenokārt atrodas Dundagas pagasta teritorijā.

Novada piekrastes teritorija veidojusies jūras ietekmē, līdz ar to jūras piekraste ar plašajiem liedagiem ir izdalāma kā pludmales ainavas teritorija. Tāpat jūras krastu procesu radītas ir eolās kāpas (kangari) un starpkāpu ieplakas (vigas), kas kopā ar zvejnieku ciemiem veido unikālu piekrastes ciemu ainavu. Rīgas jūras līča piekrastes daļā netālu no Ušiem dominē stāvkraustu ainava (Ēvažu stāvkrausts).

Samērā lielas teritorijas veido purvu ainavas, sevišķi Kolkas pagastā, kur atrodas Bažu

purvs. Šeit gan jāņem vērā, ka lielākā purva daļa atrodas dabas rezervāta zonā, līdz ar to no ainavas pieejamības viedokļa tā nozīme ir neliela.

Ainavu daudzveidību nosaka gan dabas apstākļu dažādība, gan vietas vēsturiskā attīstība, gan abu šo faktoru mijiedarbība. Ainava ir nozīmīga ne tikai kā dabas vērtība, bet arī kā cilvēka dzīves kvalitātes pazīme. Dundagas novada ainavas var iedalīt:

- 1) dabas procesu rezultātā veidojušās ainavas (smilšainās pludmales ainavas, Kolkasraga ainava – kā unikāla ainava Latvijā, mežu ainavas, purvu ainavas, lauku ainavas – pļavas un atmatas, u.c.),
- 2) cilvēka saimnieciskās darbības rezultātā izveidotās ainavas (lauksaimniecības zemju ainavas, viensētu ainavas, urbanizētās ainavas - ciemi).

Liela pārmaiņas ainava piedzīvo Padomju gados, kad piekrastes teritorijās darbojās padomju varas militārās intereses, radot piekrastē ierobežotas pieejamības zonu. Lauku ainavas izmaiņas veicinājis Padomju ekonomiskās attīstības modelis – kolhozu attīstība un viensētu likvidācija.

1. kartoshēma. Ainavas Dundagas novadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

3.3. RELJEFS

Dundagas novada dabas īpatnības nosaka atrašanās divos būtiski atšķirīgos fizioģeogrāfiskajos rajonos - Piejūras zemienē un Ziemeļkurzemes augstienes Dundagas pacēlumā. Teritorijas raksturīgākās iezīmes ir lieli mežu masīvi, purvi un slapji zālāji, plaša laukakmeņu izplatība. Novada reljefs formu ziņā nav īpaši kontrastains.

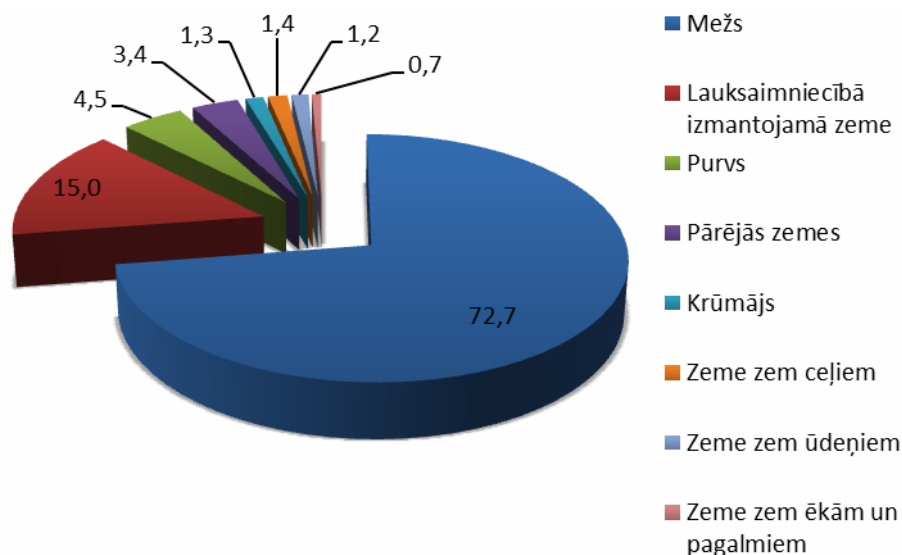
Piejūras zemienes daļas veidošanās ir saistīta ar pēcledus laikmeta Baltijas jūras senāko stadiju baseinu darbību. Absolūtie augstumi svārstās no 5 m līdz 10 m virs jūras līmeņa. Tas ir tipisks abrāzijas – akumulācijas līdzenuma reljefs. Baltijas ledus ezera laikā šeit ir valdījuši seklas jūras piekrastes apstākļi. Sakarā ar ūdens mazcaurlaidīgas morēnas un pamatiežu seklumu, teritorija ir mitra, vietām purvainā.

No Dundagas pacēluma šo teritoriju atdala Šlīteres jeb Zilo kalnu krauja, kuras relatīvais augstums vietām pārsniedz 30 m, bet slīpums ir 30 – 45°. Šlīteres krauja sakrīt ar Baltijas ledus ezera seno krastu un lokālo zemes garozas lūzumu. Krauja ir īpaši interesanta reljefa forma ar lielu estētisko vērtību, sevišķi pie Šlīteres.

Pārējo novada teritorijas daļu aizņem Dundagas pacēlums, kuru no Talsu – Tukuma pauguraines atdala Rojas upes ieleja. Pacēluma virsmu veido lēzeni viļņots morēnas līdzenums, bet dienvidu daļā arī limnoglaciālie līdzenumi. Dundagas pacēlums ir tipiska cokolaugstiene, kas veidojusies pēdējā kontinentālā Valdaja apledojuma eksarācijas darbības rezultātā. Vidējie absolūtie augstumi ir 50 – 60 m virs jūras līmeņa, atsevišķās vietās - ap 90 m. Daļa šī pacēluma lēzenās daļas ir bijusi pārveidota pēcleduslaikmeta limnoglaciālo procesu rezultātā.

3.4. ZEMES LIETOJUMA STRUKTŪRA

Dundagas novada teritorijas izmantošanas struktūrā noteicošo vietu ieņem mežu zemes, kas aizņem 72,7% no kopējās platības. Novadā ir samērā maz lauksaimniecībā izmantojamās zemes, tās kopumā aizņem tikai 15,0% no visas teritorijas.

4. attēls. Zemes sadalījums (%) pa zemes lietošanas veidiem Dundagas novadā (01.01.2013.). Avots: VZD.

Zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem Dundagas novadā uz 01.01.2013. dots 1.tabulā.

Zemes lietošanas veids	Dundagas pagasts		Kolkas pagasts		Dundagas novads	
	ha	%	ha	%	ha	%
Mežs	41353,3	74,2	7698,7	65,3	49052,0	72,7
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	9708,4	17,4	390,0	3,3	10098,4	15,0
Purvs	791,8	1,4	2261,2	19,2	3053,0	4,5
Pārējās zemes	1435,4	2,6	850,0	7,2	2285,4	3,4
Krūmājs	570,1	1,0	288,9	2,5	859,0	1,3
Zeme zem ceļiem	731,3	1,3	181,3	1,5	912,6	1,4
Zeme zem ūdeņiem	766,2	1,4	18,8	0,2	785,0	1,2
Zeme zem ēkām un pagalmiem	341,2	0,6	101,0	0,9	442,2	0,7
Zeme zem zivju dīķiem	12,8	0,0	0,0	0,0	12,8	0,0
Kopā	55710,5	100	11789,9	100	67500,4	100

1. tabula. Zemes sadalījums (ha) pa zemes lietošanas veidiem Dundagas novadā (01.01.2013.). Avots: VZD.

Pagastu griezumā būtiskākās atšķirības vērojamas lauksaimniecībā izmantojamo zemju un purvu procentuālajā dalījumā. Ja Dundagas novadā lauksaimniecības zemes veido 17,4%, tad Kolkas pagastā tikai 3,3% no kopplatības. Savukārt purvi Kolkas pagastā aizņem 19,2%, bet Dundagas pagastā tikai 1,4% no visām platībām.

Zemes vienību skaits un dalījums

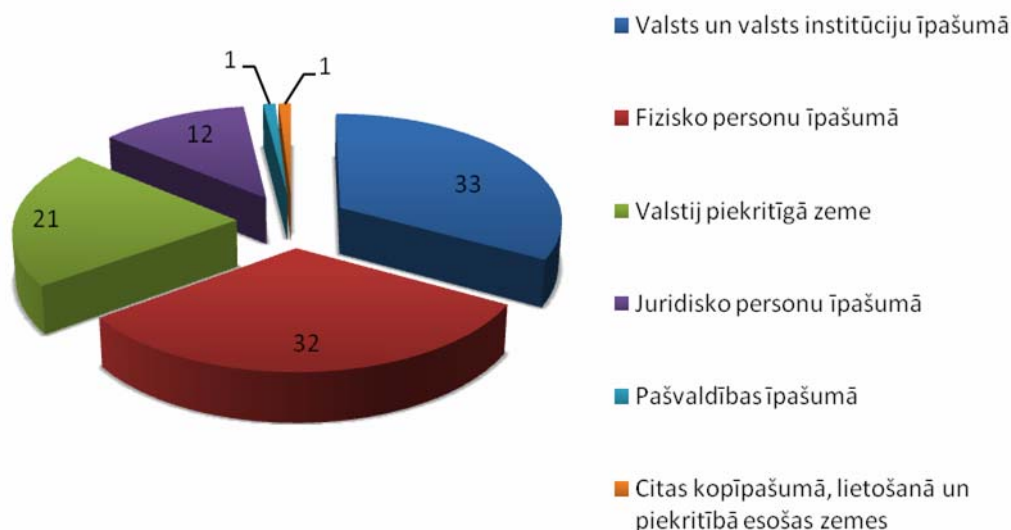
Novada teritorijā valsts un valsts institūciju īpašumā atrodas 119 zemes vienības ar kopējo platību 22615,2 ha (33,5% no novada kopplatības), savukārt valstij piekritīgā zeme sastāv no 164 zemes vienībām un aizņem 14343,6 ha lielu platību (21,2% no novada kopplatības). Līdz ar to lielākais zemju īpašnieks novadā ir valsts, kuras īpašumā atrodas 54,7% no novadā esošajām zemēm, savukārt 84,5% no šīm zemēm ir mežu zemes.

Zemes īpašuma veids	Platība (ha)	Platība (%) no meža zemju platības
Valsts un valsts institūciju īpašums un piekritība	31247,3	63,7
Pašvaldības īpašums un piekritība	171	0,35
Fizisko personu īpašums	12021,9	24,5
Juridisko personu īpašums	5451,9	11,1
Meža zemju kopplatība	49052,0	

2. tabula. Meža zemes platība Dundagas novadā (01.01.2013.) saskaņā ar galvenajiem īpašuma veidiem. Avots: VZD.

Fizisko personu īpašumā bija 2906 zemes vienības, kas aizņēma 21308,9 ha vai 31,6% no novada kopplatības.

Pašvaldības īpašumā atrodas 93 zemes vienības ar kopējo platību 604 ha (0,9% no novada kopplatības), savukārt pašvaldībai piekritīgā zemes veido 293 zemes vienības ar kopējo platību 265,3 ha (0,4% no novada kopplatības).

5. attēls. Zemes sadalījums (%) pēc zemes īpašuma veida Dundagas novadā (01.01.2013.). Avots: VZD.

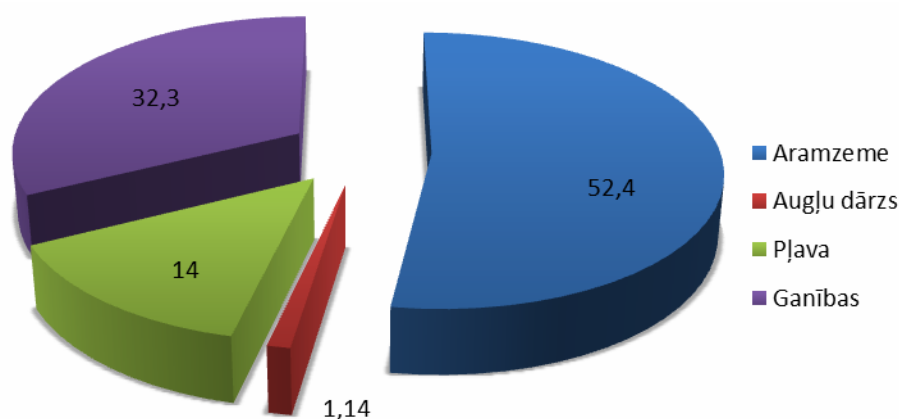
3.5. DABAS RESURSI UN AUGSNES

Meži

Mežu aizņemto platību rādītājs Dundagas novadā (72,7%) ir lielākais starp kaimiņu pašvaldībām, kā arī lielāks par vidējo rādītāju valstī kopumā (46,4%). Piejūras zemienē atrodas lieli mežu masīvi, kas galvenokārt atrodas uz slapjām minerālaugsnēm. Tajos dominē damaksnis un mētrājs, savukārt pārmitrajās platībās ar sliktu virszemes noteci ir sastopams dumbrājs un niedrājs. Nabadzīgās augsnēs dominē parastā priede, bet bagātākās - egle. Dundagas pacēlumā dominē velēnu stipri un tipiski podzolētās augsnes, bet izplatīti galvenokārt tādi mežaudžu tipi kā priežu damaksnis, egļu vēris un damaksnis.

Lauksaimniecības zemes

Aramzemes aizņem 5290,7 ha, jeb vairāk kā pusi (52,4%), ganības 3258,0 ha (32,3%) un pļavas tikai 1411,1 ha (14%) no visām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. No visām lauksaimniecības zemēm meliorēti ir 57%.

6. attēls. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes sadalījums (%) pa izmantošanas veidiem Dundagas novadā (01.01.2013.). Avots: VZD.

Neattīstītais virszemes hidrogrāfiskais tīkls un vajadzība pēc auglīgām augsnēm ir izsaukusi intensīvu melioratīvo darbību, apmēram puse no lauksaimniecības zemēm ir meliorētas. Lielākās vienlaidus lauksaimniecības zemju platības atrodas Dundagas pagasta centrālajā daļā, savukārt Kolkas pagastā lauksaimniecības zemes aizņem mazas platības. Iekultivētās platības aizņem Dundagas pacēluma augstākās, labāk drenētās vietas, kurās dominē

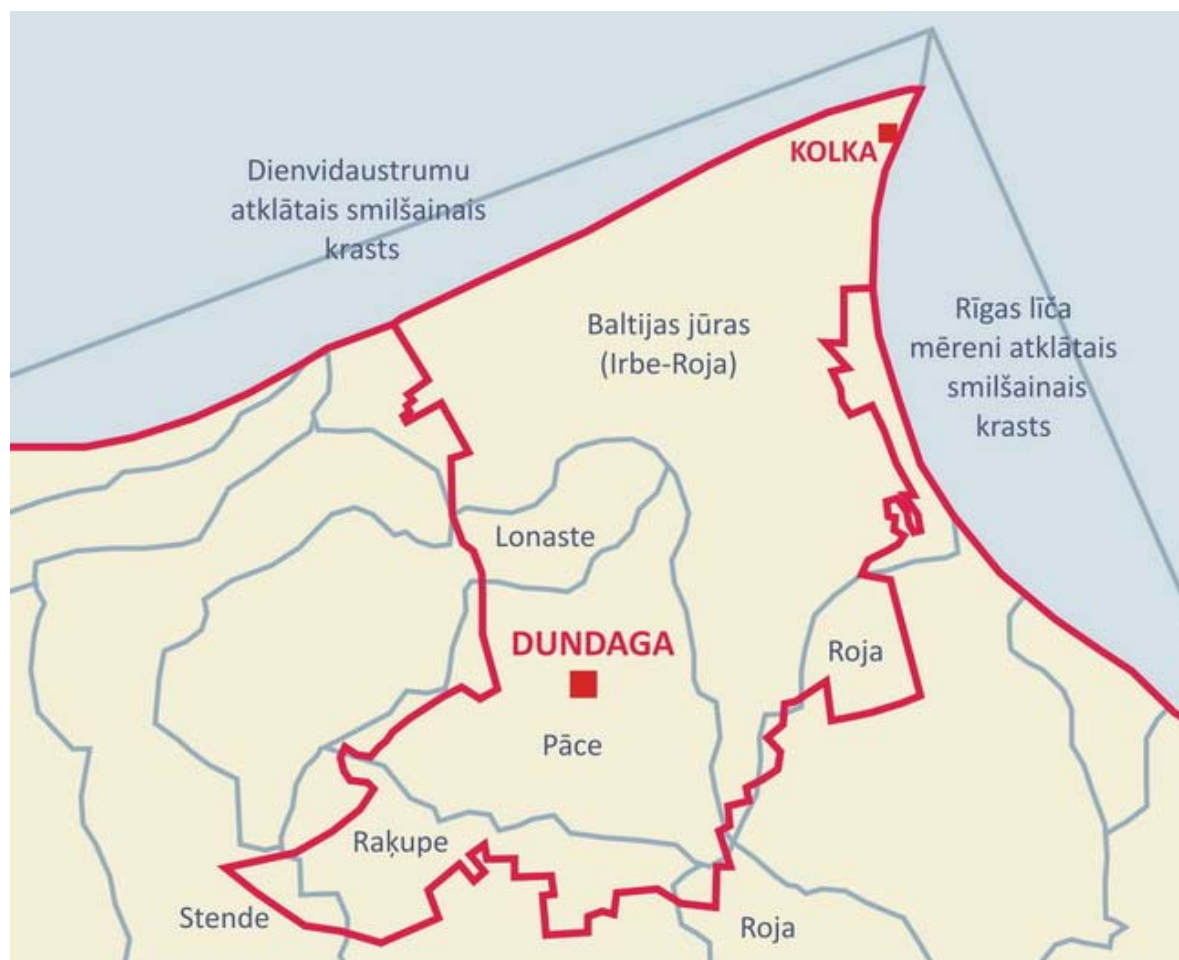
mālaini cilmieži. Tīrumu masīvi biežāk ir nelieli un iekultivēti uz velēnu vāji vai vidēji podzolētām augsnēm. Lieli tīrumi atrodas tikai uz dienvidaustrumiem un ziemeļaustrumiem no Dundagas.

Kopumā lauksaimniecību zemju kvalitāte novadā ir zema, maz piemērota intensīvai un efektīvai lauksaimnieciskajai ražošanai. Neuzturot kārtībā novadgrāvjus, liela daļa no meliorētajām zemēm ir sliktā stāvoklī. Savukārt daudzas no zemēm netiek izmantotas un pamazām sāk aizaugt ar krūmiem un kokiem.

3.6. ŪDEŅI

Dundagas novada teritorijas ietilpst Ventas baseina apgabalā, un tajā nav ne lielu upju, ne ezeru. Ūdeņu teritorijas aizņem 785 ha, jeb 1,16% lielu novada platību, savukārt 12,8 ha veido zeme zem zivju dīķiem.

Novada teritorijā ietilpst 6 Ventas apgabala virszemes ūdensobjekti, no kuriem lielākās platības aizņem Baltijas jūras (Irbe-Roja) un Pāces ūdensobjekti, bet mazākas teritorijas Lonastes, Raķupes Rojas un Stendes ūdensobjekti. Pārsvarā šajos ūdensobjektos ietilpstošās upes ir tipiskas līdzenuma upes ar vāji izveidotām ielejām, kuru augšteces galvenokārt atrodas Dundagas pacēluma centrālajā daļā.

7. attēls. Ventas apgabala virszemes ūdensobjektu robežas Dundagas novadā un piekrastes ūdensobjektu robežas. Avots: Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns, LVĢMC.

Lielākās upes Baltijas jūras (Irbe-Roja) ūdensobjektā ir Mazirbe, Pitragupe, Pilsupe un Milzgrāvis, Pāces ūdensobjektā Pāce, Alakste un Štēburgupe, Lonastes ūdensobjektā Ostupe, Raķupes ūdensobjektā Raķupe, bet Rojas ūdensobjektā Jaunarāja.

Piekrastes ciemos dažādos laika periodos un apjomā ir ierīkoti grāvju tīkli, no kuriem daudzi ir aizbīruši, aizauguši un nepilda savas funkcijas. Vairākās vietās, ciemu teritorijās, nefunkcionē notece uz jūru, jo daudzu gadu laikā tās aizpūstas ar smiltīm, un to vietās izveidojušās priekškāpas. Dabā esošo grāvju uzturēšana jāveic regulāri, novācot apaugumu un ūdensteces aizsērējumu.

Lielākās ūdenstilpnes novadā ir mākslīgie dīķi Dundagas pagastā: Baložezers (32 ha), Stirniņu dīķis (26 ha), Kaļķu dīķis (22 ha) Dundagas dīķis (12 ha) un Pāces dīķis (8,5 ha).

Kolkas pagastā lielākās ūdenstilpnes ir dabīgās ūdenskrātuves – ezeri: Lielais Pēterezers (2,9 ha), Mazais Pēterezers (0,8 ha) un Pižezers (Vecezers) (1 ha), kas ir tipiski piejūras ezeri un izvietojas paralēli krasta līnijai izvietotās vīgu ieplakās. Lielākās mākslīgās ūdenskrātuves Kolkas pagastā ir Vaides dīķis un Zēņu dīķis.

Dundagas novadam ir 36 km gara piekrastes un pludmales teritorija, un tas robežojas gan ar Rīgas jūras līci (Rīgas jūras līča mēreni atklāto smilšaino krastu), gan atklāto Baltijas jūru (dienvidaustrumu atklāto smilšaino krastu).

3.7. PURVI

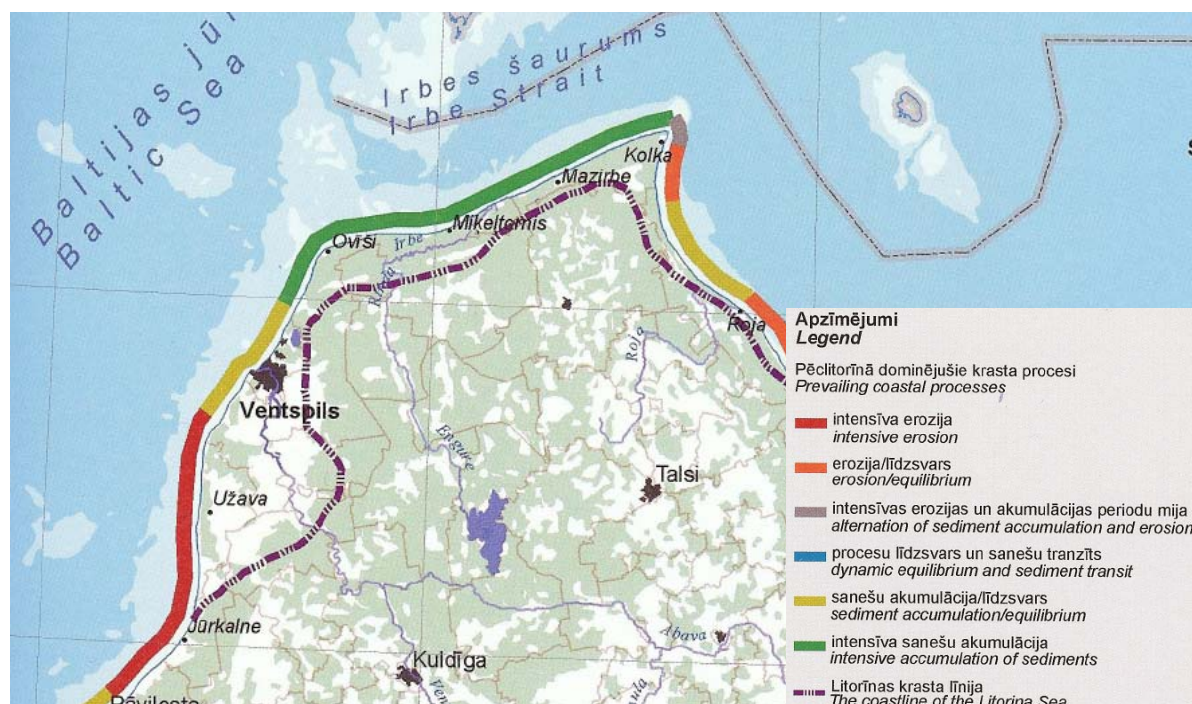
Purvi aizņem 3053,0 ha, jeb 4,52% lielu novada teritoriju.

Lielākais pēc platības ir Bažu purvs (1880 ha), kas atrodas Kolkas pagasta un Slīteres Nacionālā parka teritorijā. Savukārt Dundagas pagasta teritorijā atrodas trīs lieli sūnu purvi – Piltenes purvs (284 ha), Rukšu purvs (95 ha) un Sausteres purvs (68 ha).

Bažu un Rukšu purvs atrodas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju robežās, līdz ar to kūdras ieguve tajos ir aizliegta. Pašlaik no visiem purviem kūdras ieguve notiek tikai Piltenes purvā, (skatīt nodaļu 7.6. „Derīgo izrakteņu ieguve”).

3.8. KRASTA NOSKALOŠANĀS RISKĀ TERITORIJAS

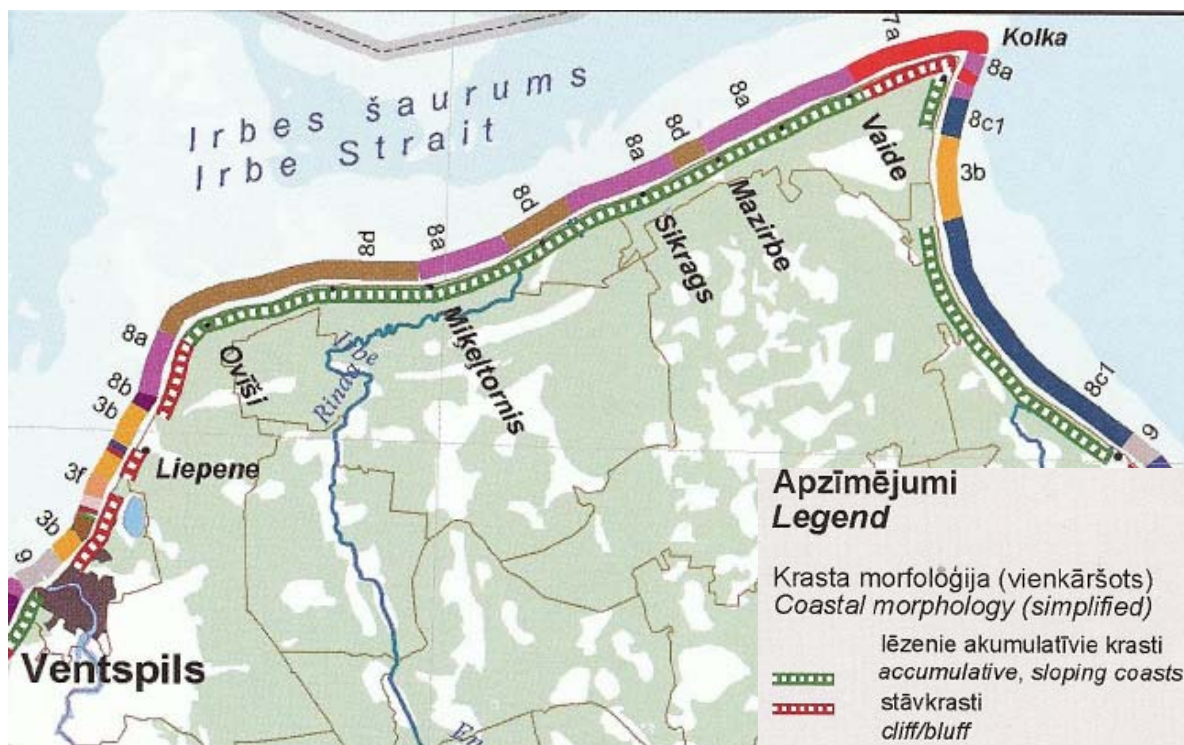
Kāpu zona kā dabas ekosistēma ir ļoti dinamiska un nestabila. Pēdējās desmitgadēs paaugstinās gaisa temperatūra, biežāk veidojas vētras, turklāt pieaug to enerģija.

8. attēls. Krasta procesi pēc Litorīnas jūras regresijas. Avots: Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. Atlants. Guntis Eberhards, Jānis Lapinskis.

Raksturīgākie krasta tipi Dundagas novada Kolkas pagasta teritorijā:

- 1) Rīgas jūras līča daļā līdz Kolkas ragam - eolās un pludmales smiltis (3b); jaukta materiāla jūras, pludmales un eolie nogulumi (šaura pludmale ar virspludmales terasi) (8c1); smilšainie eolie, pludmales un jūras nogulumi (plaša pludmale un priekškāpas) (8a), kas mijas ar stāvkrasu – smilšainie jūras, pludmales un eolie nogulumi ar apraktiem augsnes horizontiem (7a);
- 2) no Kolkas raga līdz Vaidei – stāvkrasts – smilšainie jūras, pludmales un eolie nogulumi ar apraktiem augsnes horizontiem (7a);
- 3) no Vaides līdz Sīkragam – smilšainie eolie pludmales un jūras nogulumi (plaša pludmale un priekškāpas) (8a).

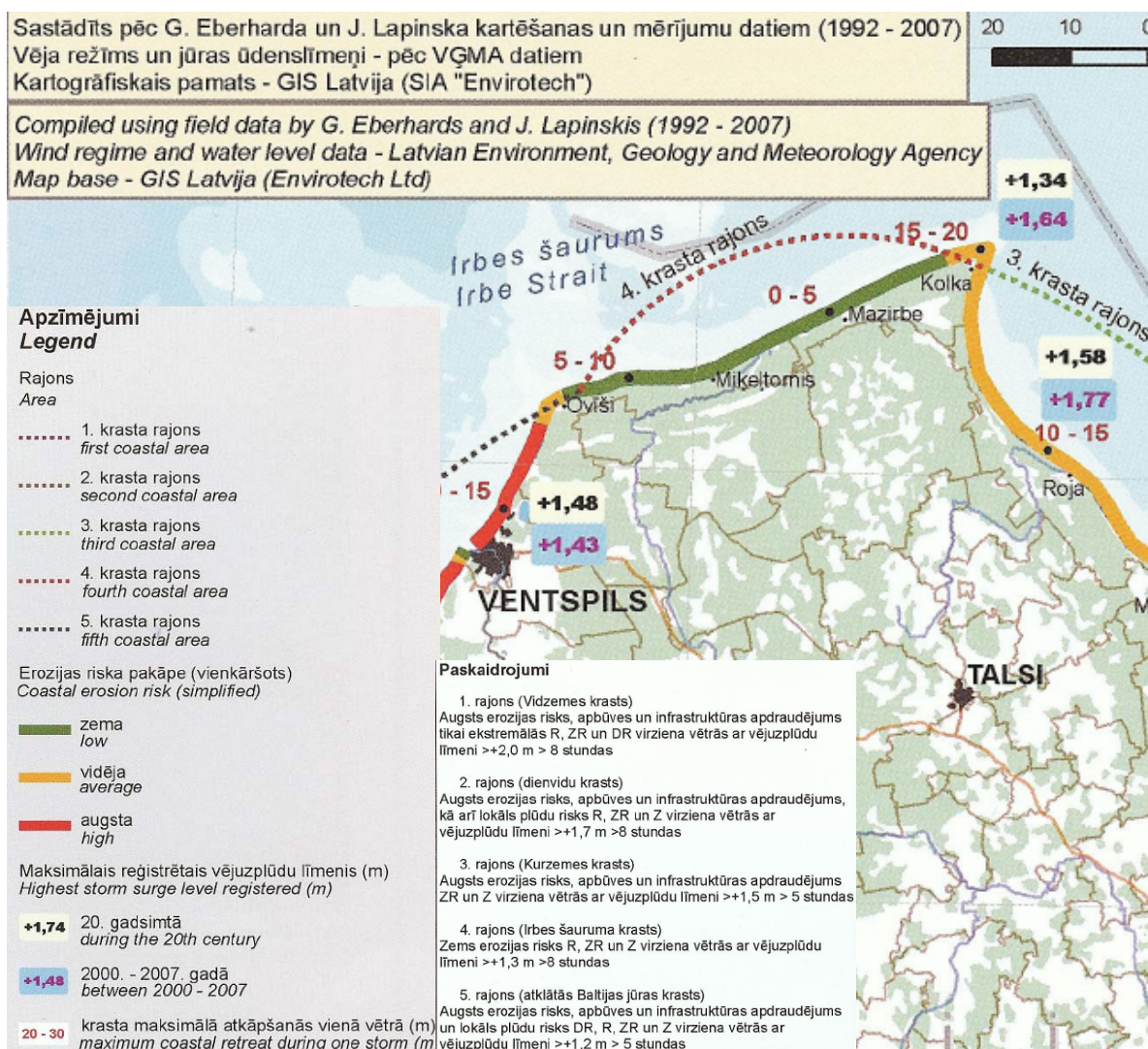

9. attēls. Baltijas jūras Kurzemes krasta ģeoloģiskā uzbūve (krasta tipi). Avots: Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. Atlants. Guntis Eberhards, Jānis Lapinskis.

Pēc valsts pētījumu programmas KALME (Klimats, Adaptācija, Līdzsvars, Mainība, Ekosistēmas) veiktajiem pētījumiem, augsta krasta erozijas riska pakāpe ir Kolkasragā, (pamatkrasts turpmāko 45 gadu laikā varētu atkāpties par 61 – 70 m), Rīgas jūras līča piekrastē un no Kolkas raga līdz Vaidei – vidēja (pamatkrasts turpmāko 45 gadu laikā varētu atkāpties par 21 – 30 un 41 – 50 m), Baltijas jūras krastā no Vaides līdz Sīkragam – zema (pamatkrasts turpmāko 45 gadu laikā varētu atkāpties par 10 – 20 m. Šobrīd šajā daļā vērojama sanešu akumulācija).

Saskaņā ar pētījumu datiem Kolkas raga tuvumā esošās 2-5 viensētas erozijas riska joslā varētu nonākt apmēram pēc 50 - 60 gadiem (KALME: „Klimata mainība Latvijā: Aktualitātes un piemērošanās pasākumi”, Rīga 2009.gads).

Pie bīstamības faktora pieskaitāma arī viļņu un vēja darbība vētras laikā. Pētījumu materiāli sniedz informāciju, ka Kolkasragā un tā tuvumā krasta atkāpšanās pēdējo gadu vētru dēļ sasniegusi 50 m. Augstākais reģistrētais vējuzplūdu ūdenslīmenis vētru laikā ir 1,62 m, kas fiksēts 2005.gadā Kolkā.

10. attēls. Latvijas jūras krasta erozijas risku noteicošie lokālie apstākļi. Avots: Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. Atlants. Guntis Eberhards, Jānis Lapinskis.

3.9. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Dundagas novadā atrodas samērā daudz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju - viens nacionālais parks, 7 dabas liegumi, 25 mikroliegumi, 78 dabas pieminekļi, kuru skaitā ir aptuveni 69 dižkoki, viena aleja, 8 ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi ar 3 dižakmeņiem. Visi dižkoki nav apsekoti un apzināti.

Slīteres Nacionālais parks (bez jūras teritorijas) kopā ar 7 dabas liegumiem aizņem 27,7% no novada teritorijas.

2. kartoshēma. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dundagas novadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

Nosaukums	Aizsardzības kategorija	Administratīvais iedalījums	Platība (ha)	Dibināšanas gads	Dokumenti	
					DAP*	IAIN**
Nacionālais parks						
Slīteres Nacionālais parks	Nacionālais parks, Natura 2000	Dundagas novads (Kolkas, Dundagas pagasts)	26490	2000. (no 1921.-2000. gadam Slīteres dabas rezervāts)	(2010. - 2020.)	(17.03. 2001.)
Dabas liegumi						
Daiķu īvju audze	Dabas liegums, Natura 2000	Dundagas novads (Dundagas pagasts)	11	1999.	-	-
Ģipkas lankas	Dabas liegums, Natura 2000	Rojas novads, Dundagas novads (Dundagas pagasts)	111	2004.	-	-
Kadiķu nora	Dabas liegums, Natura 2000	Dundagas novads (Dundagas pagasts)	4	1987.	(2005. - 2015.)	-
Kaļķupes ieleja	Dabas liegums, Natura 2000	Dundagas novads (Dundagas pagasts)	740	1977.	(2009. - 2019.)	-
Pāces pļavas	Dabas liegums, Natura 2000	Dundagas novads (Dundagas pagasts)	83	2004.	-	-
Raķupes ieleja	Dabas liegums, Natura 2000	Dundagas novads (Dundagas pagasts), Talsu novads (Valdgales pagasts), Ventspils novads (Ances, Puzes pagasts)	2204	1987.	(2007. - 2017.)	-
Rukšu purvs	Dabas liegums, Natura 2000	Dundagas novads (Dundagas pagasts)	216	2004.	-	-

3. tabula. Kopsavilkums par nacionālo parku un dabas liegumiem Dundagas novadā. DAP* – dabas aizsardzības plāns; IAIN** - Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Avots: Dabas aizsardzības pārvalde.

Slīteres Nacionālais parks – dibināts 2000. gadā (no 1921. - 2000. gadam Slīteres dabas rezervāts) un tā platība ir 26490 ha. Izcila teritorija bioloģiskās daudzveidības ziņā. Nacionālais parks ietver 30-50 m augstu Baltijas ledus ezera senkrasta krauju, kas noaugusi ar sugām izcili bagātu dabisku platlapju mežu, kā arī kangaru un vīgu kompleksu - vairākus km garas kāpu grēdas (kangari), kas mijas ar šaurām, pārpurvotām ieplakām (vīgām), galvenokārt zemajiem purviem. Zilo kalnu pakājē plešas abrāzijas līdzenums ar dabiskiem pārmitriem mežiem un Bažu purvs - piejūras tipa augstais purvs, kas saplūst ar kangaru un vīgu kompleksu. Nacionālā parka neatņemama sastāvdaļa ir jūras piekraste ar smilšainu liedagu un kāpām, sausieņu pļavām, sausiem kāpu priežu mežiem, kā arī piekrastes

akvatoriju. Nacionālais parks atrodas uz putnu migrācijas ceļa. Pavasarī te novērojama grandioza migrējošo putnu koncentrēšanās. Viena no ES Biotopu direktīvas 1. pielikuma biotopiem bagātākā teritorija Latvijā (26 biotopi).

Daiķu īvju audze – dabas liegums dibināts 1999.gadā un tā platība ir 11 ha. Teritorija izveidota parastās īves aizsardzībai, taču tajā atrodas arī daudz retu augu sugu. Īpaša nozīme arī kaļķainiem zāļu purviem, veciem egļu mežiem un pārmitriem platlapju mežiem ar osi.

Ģipkas lankas – dabas liegums dibināts 2004.gadā un tā platība ir 111 ha. Nozīmīga putnu ligzdošanas vieta. Teritorijā konstatētas 10 Putnu Direktīvas 1.pielikuma putnu sugas, no tām nozīmīgākās ir mazais ormanītis - šajā teritorijā ligzdo vismaz 2 pāri. Ligzdo arī baltmugurdzeņi, trīspirkstu dzeņi un citi putni.

Kadiķu nora – dabas liegums dibināts 1987.gadā un tā platība ir 4 ha. Viena no nedaudzajām vietām Latvijā, kur sastopams biotops - kadiķu audzes kaļķainās pļavās, kas ir arī ES Biotopu direktīvas biotops. Teritorijā konstatēts arī aizsargājams biotops - sugām bagātas atmatu pļavas.

Kaļķupes ieleja – dabas liegums dibināts 1977.gadā un tā platība ir 740 ha. Teritorija veidota, lai aizsargātu Kaļķupes ieleju ar nogāžu un gravu mežiem krasta nogāzēs un smilšakmens atsegumiem. Nozīmīga nogāžu un gravu mežu aizsardzības teritorija, kurā bez īves sastopamas daudzas aizsargājamas augu un dzīvnieku (īpaši bezmugurkaulnieku) sugas. Dižkalnos sastopamas 330 vaskulāro augu sugas. Konstatētas 2 ES Biotopu direktīvas bezmugurkaulnieku sugas. Teritorijā sastopamas arī mēreni mitras pļavas un molīniju pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm, kas tāpat kā nogāžu un gravu meži ir ES Biotopu direktīvas aizsargājami biotopi.

Pāces pļavas – dabas liegums dibināts 2004.gadā un tā platība ir 83 ha. Teritorija veidota dabisku, sugām bagātu pļavu aizsardzībai, kas atbilst ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma pļavu biotopiem – sugām bagātas atmatu pļavas, sausas pļavas kaļķainās augsnēs. Teritorijā konstatēti nogāžu un gravu meži, upē dažviet sastopami straujteču posmi, kas līdzenumā ir reti sastopami, kā arī minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji. Sastopamas 6 aizsargājamas augu sugas un 1 bezmugurkaulnieku suga.

Raķupes ieleja – dabas liegums dibināts 1987.gadā un tā platība ir 2204 ha. Nozīmīga boreālo mežu, avotu un daudzu ES Biotopu direktīvas pļavu biotopu aizsardzības vieta (minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, sausas pļavas kaļķainās augsnēs, sugām bagātas atmatu pļavas, boreālie meži, eitrofas augsto lakstaugu audzes, palieņu pļavas). Teritorijā konstatēts daudz retu augu un dzīvnieku sugu.

Rukšu purvs – dabas liegums dibināts 2004.gadā un tā platība ir 216 ha. Teritorija izveidota neskarta augstā purva aizsardzībai. Nozīmīga purvos ligzdojošo putnu vieta. Vienīgais koncentriskais purvs Latvijā - purva ciņi, akači un lāmas izkārtoti apļa veidā no purva centra uz malām.

Dundagas novadā atrodas 25 mikroliegumi ar kopējo platību 1743,1 ha jeb 2,58% no visām novada zemēm. 23 no šiem mikroliegumiem atrodas Dundagas pagastā, 2 – Kolkas pagastā. Mikroliegumi sargā gan augus, gan putnus.

Izcilākais no Dundagas novada dižkokiem ir Rīgzemju dižākais ozols (apkārtmērs 9,2 m).

Ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi			
N.p.k.	Nosaukums	Pagasts	Piezīmes
1.	Akmeņkalnu Velnapēdas akmens	Dundagas	Priedaines mežniecības teritorijā
2.	Jušulejas dižakmens	Dundagas	800 m uz Z no <i>Jušu</i> mājām
3.	Kaļķupītes klints	Dundagas	Saimniecībā <i>Īvnieki</i> un <i>Dižupes</i>
4.	Peldangas labirints	Dundagas	Pie <i>Liepnieku</i> mājām
5.	Pitragupes krasti	Dundagas	Pie Kukšupes
6.	Zartapu grava	Dundagas	197.kvartālā
7.	Zeltapses laukakmens	Dundagas	<i>Zeltapšu</i> teritorijā
8.	Zilo kalnu Šlīteres krauja	Dundagas	235.kvartālā
Alejas			
1.	Dundagas dižliepu aleja	Dundagas	Dundagas ciemā

4. tabula. Kopsavilkums par dabas pieminekļiem Dundagas novadā, (izņemot dižkokus). Avots: Dabas aizsardzības pārvalde.

3.10. VIDES KVALITĀTES RĀDĪTĀJI

Tā kā katlu mājās galvenokārt izmanto malku un koksnes atkritumus, gaisa atmosfēras stāvoklis nav apdraudēts. Skābo lietu negatīvā ietekme uz vidi Dundagas novadā nav konstatēta. Saskaņā ar Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna datiem, ūdens kvalitāte Dundagas novada upēm ir laba (Stende, Lonaste, Pāce Roja), augsta (Raķupe) un vidēja (Roja). Upju ekoloģiskā kvalitāte ir laba, pazemes ūdeņu kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte ir laba.

Dundagā dzeramā ūdens kvalitāte atbilst visiem standartiem – palielinātais dzelzs saturs no dziļurbuma iegūtajā dzeramajām ūdenī tiek atdzelžots. Dzeramā ūdens kvalitāte pēc ūdens ķīmiskajām, bakterioloģiskajām un fizikālajām prasībām atbilst MK noteikumu prasībām.

Kolkas dzeramā ūdens kvalitāte ir slikta. Dzeramajā ūdenī ir pārāk liela dzelzs un mangāna koncentrācija.

3.11. VIDES JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem Kurzemes reģiona lauku vide nedrīkst zaudēt savu vērtību kā cilvēku dzīves vide, kā dabas un kultūras vērtību glabātāja.

Lai turpmākajās desmitgadēs pilnveidotu Kurzemes reģiona īpaši aizsargājamo teritoriju reģionālo struktūru, ieteicams apsvērt iespēju tālākā nākotnē pievienot Slīteres nacionālā parka teritorijai blakus esošos pašreizējos dabas liegumus, tādējādi radot priekšnosacījumus arī pilnīgākai lībiešu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai.

Kurzemes piekrastes ciemi ir nacionālas nozīmes kultūras mantojums.

Piekrastē jāatrod līdzsvars starp teritorijas attīstību un dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību. Piekrastē jāpievērš īpaša uzmanība sabiedriski pieejamo telpu saglabāšanai ciemos, lauku areālos, to attīstībai un pieejamības nodrošināšanai. Piekrastē jānodrošina pieejamība publiski lietojamajai dabas videi (takas, stāvvietas), lai pasargātu vērtīgos biotopus no izbradāšanas un iznīcināšanas. Būtiski ir nepieļaut ainavas daudzveidības un estētiskās kvalitātes samazināšanos ainaviski nozīmīgajos areālos vai teritorijās, tajā skaitā – izcilu skatu un tālo skatu zaudēšanu lauksaimniecības zemju apmežošanas dēļ. Ieteicams veicināt neizmantoto vai mazvērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošanu tajās vietās, kur

mežs ir nepieciešams ekoloģisko apsvērumu dēļ un pēc gadiem pildīs plānotās vides aizsardzības funkcijas.

Nemot vērā prognozētās klimata izmaiņas un jūras līmeņa celšanos, kā arī krasta noskalošanās riska pieaugumu, ciemu teritoriju paplašināšana gar piekrasti ir stingri ierobežojama, nepieciešamības gadījumā tā plānojama virzienā uz sauszemi.

3.12. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM VIDES JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Dundagas novadā un Talsu novadā atrodas Dabas liegums „Raķupes ieleja”. Meži novadu robežojošajās apkaimēs ir paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Dundagas novadam un Ventspils novadam ir līdzīgas problēmas un iespējas piekrastes apsaimniekošanā. Meži novadu robežojošajās apkaimēs ir paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas.

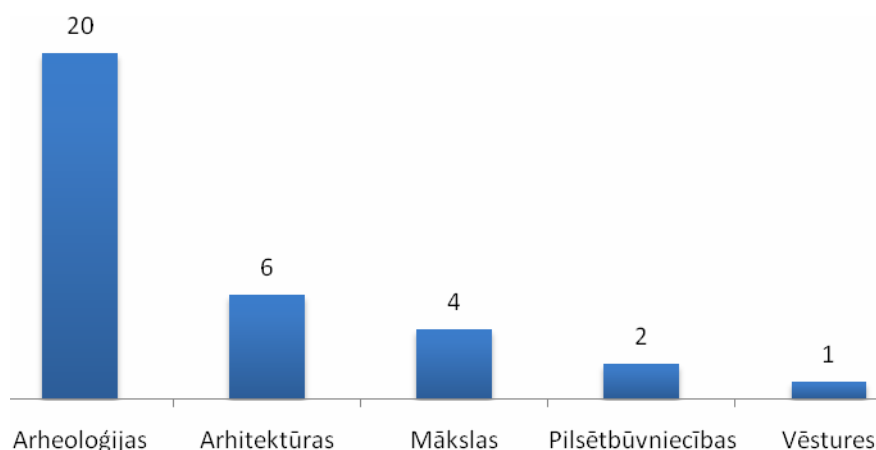
Saskares punkti ar Rojas novadu:

Dundagas novadam un Rojas novadam ir līdzīgas problēmas un iespējas piekrastes apsaimniekošanā. Daļa Dundagas novada piekrastes teritorijas līdzīgi virknei teritoriju Rojas novadā ir pakļauta krasta erozijas riskam. Meži novadu robežojošajās apkaimēs ir paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas.

4. KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

4.1. KULTŪRAS UN VĒSTURES PIEMINEKĻI

Dundagas novadā atrodas 33 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi (5.tabula), no kuriem 25 atrodas Dundagas un 8 Kolkas pagastā. Gandrīz 2/3 no visiem pieminekļiem ir arheoloģijas pieminekļi, no kuriem apmēram puse atrodas ciemu vai blīvas apbūves teritorijās.

11. attēls. Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Dundagas novadā pēc to veida. Avots: VKPAI.

Nozīmīgākie novada kultūras pieminekļi ir Dundagas viduslaiku pils un parks, Dundagas luterāņu baznīca, Kubalu skola, Līvu tautas nams, kā arī Košraga un Sīkraga zvejnieku ciemi.

DUNDAGAS NOVADA PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Nr.	Aizsardzības Nr.	Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Pieminekļa datējums
1.	2200	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Kalna dārzs - pilskalns	Dundagas pagasts	
2.	2202	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Upesvagaru senkapi	Dundagas pagasts, Neveja	
3.	2203	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Pāces pilskalns	Dundagas pagasts, Pāce	
4.	2204	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Pāces Elku kalns - kulta vieta	Dundagas pagasts, Pāce	
5.	2207	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Puiša kalns - pilskalns	Dundagas pagasts	
6.	2211	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lauku senkapi	Dundagas pagasts, Vīdale	
7.	2199	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dundagas viduslaiku pils	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12	
8.	2198	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dundagas pilskalns	Dundagas pagasts, Dundaga, Sporta iela 8	
9.	2201	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jauncelmu viduslaiku kapsēta	Dundagas pagasts, Muņi	
10.	2205	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Iernieku senkapi	Dundagas pagasts	
11.	2206	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Dzegužkalēju senkapi	Dundagas pagasts	
12.	2208	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Kaņķumu senkapi	Dundagas pagasts	
13.	2209	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Pagrabkalns - senkapi	Dundagas pagasts	
14.	2210	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Dāvida pils - pilskalns	Dundagas pagasts	
15.	2218	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Košraga senkapi (Mēra kapi)	Kolkas pagasts, Košrags	
16.	2219	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Mazirbes viduslaiku kapsēta	Kolkas pagasts, Mazirbe	
17.	2220	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Pitruga viduslaiku	Kolkas pagasts,	

DUNDAGAS NOVADA PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

				kapsēta	Pitragš	
18.	2221	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Saunaga viduslaiku kapsēta (Veckapu kalns)	Kolkas pagasts, Saunags	
19.	2222	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Žonaku senkapi	Kolkas pagasts, Vaide	
20.	4295	Valsts nozīmes	Māksla	Ērģeles	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1859.
21.	4293	Valsts nozīmes	Māksla	Altāris	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1766.
22.	4292	Valsts nozīmes	Māksla	Altārglezna "Lieldienu rīts"	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1912.
23.	4296	Valsts nozīmes	Māksla	Kancele	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1766.
24.	6740	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Parks	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12	18. gs., 19. gs.
25.	6739	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dundagas pils	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12	13. -17. gs. 1766. 1897. 1909. - 1914.
26.	6738	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dundagas luterāņu baznīca	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1766.
27.	6737	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dundagas mācītājmuižas dzīvojamā ēka un parks	Dundagas pagasts, Dundaga	18. gs. b.
28.	7447	Valsts nozīmes	Pilsētbūvniecība	Košraga zvejnieku ciems	Kolkas pagasts	18.-20.gs.
29.	7448	Valsts nozīmes	Pilsētbūvniecība	Sīkraga zvejnieku ciems	Kolkas pagasts	19.gs.b.- 20.gs.s.
30.	95	Valsts	Vēsture	Kubeles skola	Dundagas	1838.

		nozīmes			pagasts	
31.	8577	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Līvu tautas nams	Kolkas pagasts, Mazirbe	1939.
32.	8589	Vietējās nozīmes	Arhitektūra	Mazirbes mācītājmuižas mācītājmāja	Dundagas pagasts	18.gs. pirmā puse, 19.gs. vidus
33.	8730	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dundagas baznīcas senkapi	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 8; Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 10	12.-17.gs.

5. tabula. Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi Dundagas novadā. Avots: VKPAI.

Dundagas viduslaiku pils ir lielākā pils Ziemeļkurzemē, turklāt labi saglabājusies. Rīgas domkapituls to sāka būvēt 13.gs. vidū, 1434.gadā to nopirka Kurzemes bīskaps, bet no 16. līdz 20.gs. tā piederēja muižnieku Maidelu un Ostenzakenu dzimtām. Dundagas pils divas reizes nodegusi un vairākkārt pārbūvēta, pēdējo reizi - pēc nodedzināšanas 1905.gadā. Ar pili saistās daudz teiku, no kurā pazīstamākā ir par Zaļo jumpravu.

Dundagas parka sākums attiecināms uz 17.gs., kad muižas īpašnieki bija fon der Osten - Zakeni. Parka Z daļa bijusi veidota kā regulāru cirptu liepu aleju sistēma, bet D daļa ir veidota pēc brīva plānojuma, ar skatu perspektīvām uz plašām laucēm, lieliem ozoliem, koku grupām un audzēm. Parkā ir daudz ozolu, ošu, liepu un melnalkšņu. Kopējā parka platība ir 21,7 ha. Parkā sastopami 48 sugu koki, vairāki dižozoli. Muižas laikā parks tika saukts par „briežu dārzu”, jo tur saveduši briežus, kurus audzējuši un medījuši. Valsts aizsardzībā Dundagas parks atrodas kopš 1957.gada.

Dundagas luterāņu baznīca pabeigta 1766.gadā, un tās patrons ir Karls fon der Osten-Zakens. Tajā atrodas Jaņa Rozentāla altārglezna „Lieldienu rīts” un 1859.gadā latviešu zemnieka Anša Dinsberga būvētās ērģeles.

Kubalu skola uzcelta 1842.gadā. Skolu atver jau 1838.gadā blakus esošās Kubalu mājās. Kopš iesākuma līdz 1899.gadam skolā strādā un dzīvo ievērojamais rakstnieks un skolotājs Ernests Dinsbergs. Te mācījies folklorists Krišjānis Barons. Savulaik pirmā Dundagas muižas celtā skola šodien ir senākais līdz mūsdienām saglabājies guļbūves konstrukcijas skolas nams Latvijā.

Līvu tautas nams ir viens no izcilākajiem „Līvōd Īt” sasniegumiem Latvijas brīvvalsts laikā, kuru atklāja 1939.gadā. Tautas nama projektu izstrādāja somu arhitekts Hītonens, bet iekštelpas projektēja arhitekts V.Paegle.

Košraga zvejnieku ciems pastāvējis jau vismaz 17.gs. 80.gados. Tas bija ievērojams lībiešu jūrmalas saimnieciskais un kultūras centrs, jo 19.gs. vidū tur darbojās pirmā lībiešu ciemu skola, savukārt 19.gs. beigās un 20.gs. pirmajos gadu desmitos Kinne Dīķu vējdzirnavas un

Kukšu ūdensdzirnavas, kā arī strādāja laivu būvētāji. Košraga ciems ir valsts nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis.

Sīkraga zvejnieku ciems ir viena no vecākajām lībiešu apmetnēm, kas dokumentos kā ciems minēts jau 1387.gadā. 20.gs. sākumā ciema apbūve sablīvējās, jo dažādās vietās tika uzceltas zvejnieku mazistabas un jaunsaimniecības. Ciems ir valsts nozīmes pilsētbūvniecības piemineklis, tādēļ vismaz tā centrālajā daļā jāsaglabā vēsturiskās celtnes, apbūves struktūra, ceļu tīkls, ainava, raksturīgais siluets, u.c.

Dundagas novadā atrodas arī daudzi citi nozīmīgi kultūrvēsturiski apskates objekti – Dundagas ūdenstornis, Mazirbes luterāņu baznīca, Mazirbes jūrskola, Šlīteres bāka, Mēra akmeņi, Valpenes akmens krāvums, Kolkas luterāņu un pareizticīgo baznīca, kā arī Kolkas rags un Kolkas raga jūras bāka.

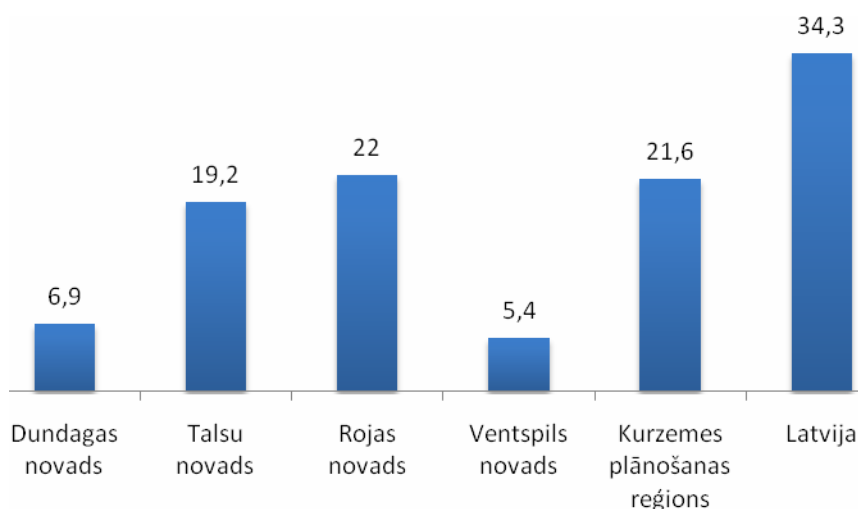
IEDZĪVOTĀJI

5. APDZĪVOJUMS

5.1. APDZĪVOJUMS, CIEMU STRUKTŪRA, CIEMU ROBEŽAS

Valsts, reģiona vai pašvaldības apdzīvojums ir iedzīvotāju dzīves vietu sadalījums tās teritorijā un vienlaikus arī šo dzīves vietu organizācija teritoriālā sistēmā. Apdzīvojumu raksturo apdzīvoto vietu un iedzīvotāju skaits teritorijā, kā arī tajā esošo apdzīvoto vietu tips un starp tām pastāvošo saikņu intensitāte un veidi.

Dundagas novadā 2013.gada sākumā dzīvoja 4638 iedzīvotāji, bet tā kā lielas platības aizņem mežu un purvu teritorijas (77,19%), tad novads ir samērā mazapdzīvots. Vidējais iedzīvotāju blīvums Dundagas novadā ir 6,9 iedzīvotāji/km².

12. attēls. Iedzīvotāju blīvums Dundagas novadā, kaimiņu pašvaldībās, Kurzemes plānošanas reģionā un Latvijā (01.01.2012.). Avots: Reģionu attīstība Latvijā 2011.

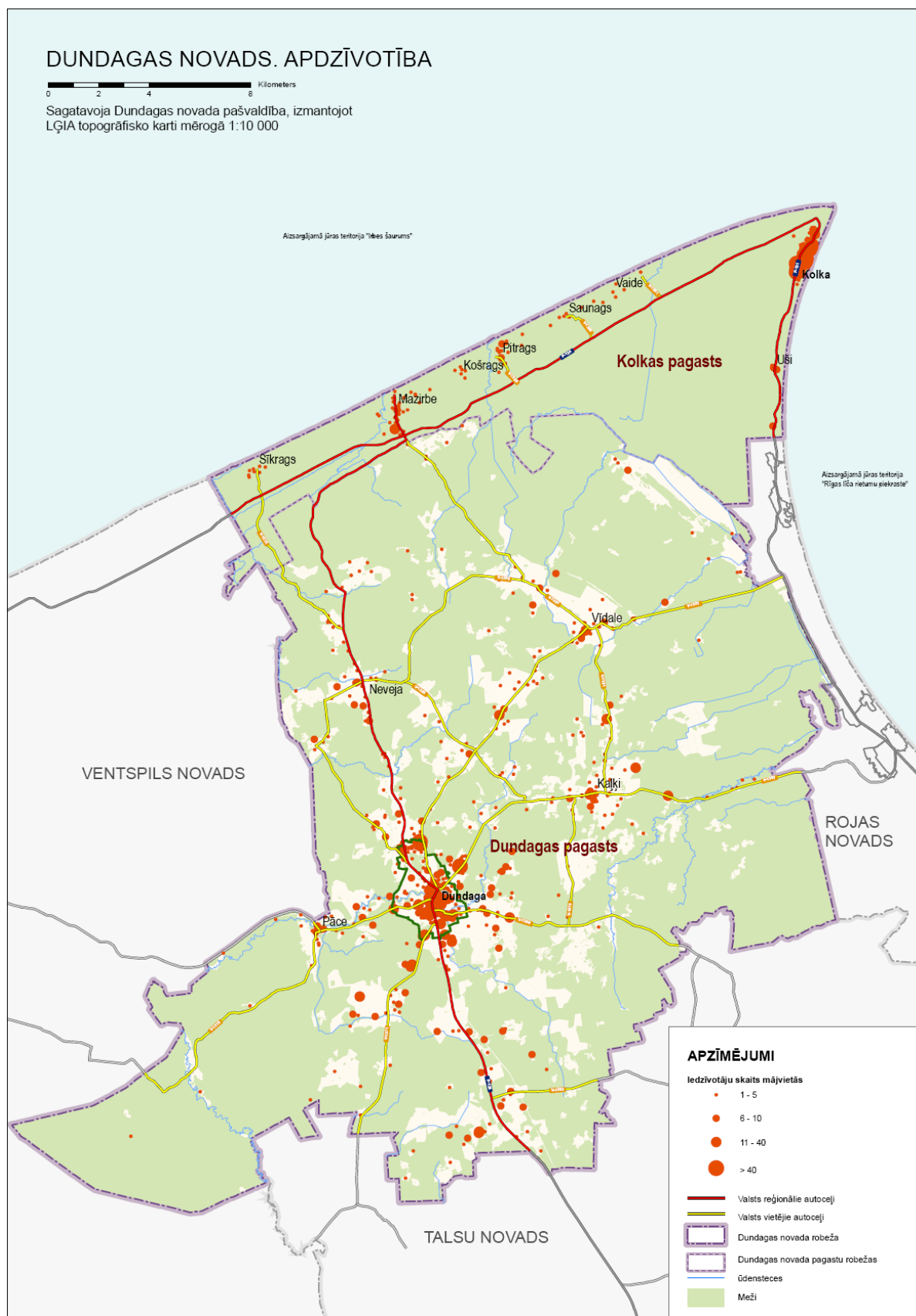
Dundagas novadā apdzīvojuma struktūra abos novada pagastos ir atšķirīga.

Dundagas pagasta teritorija ir sadalīta teritoriālos ciemos, par pamatu ņemot vērā īpašumu iedalījumu ciemos 1939.gadā - līdz ar to visa pagasta teritorija ir iedalīta 38 šādos teritoriālos ciemos, kam ir precīzi noteiktas robežas un piesaistītas apdzīvotās mājas. Vairumā gadījumu vārdam „ciems” ir vietvārda statuss. Dundagas pagastā ciema statusam – kā blīvās apbūves teritorijām – atbilst apdzīvotās vietas Dundaga, Jaundundaga, Kaļķi, Neveja, Pāce un Vidale. Tomēr šo ciemu robežas pagaidām teritorijas plānojumā nav apstiprinātas. Pārējā Dundagas pagasta teritorijā raksturīgais apdzīvojuma veids ir viensētas vai retinātas viensētu grupas.

Kolkas pagasta teritorijā atrodas astoņi ciemi: Sīkrags, Mazirbe, Košrags, Pitrags, Saunags, Vaide, Kolka un Uši. Pagasta apdzīvojuma īpatnība ir tā izvietojums šaurā piekrastes joslā, kas vēsturiski saistīts ar dabas apstākļu īpatnībām un iedzīvotāju nodarbošanos. Piejūras ciemos saimnieciskā darbošanās vēsturiski bijusi saistīta galvenokārt ar jūru – zvejniecību, jūrniecību, vēlāk arī ar atpūtu. Turklāt tūlīt aiz samērā sausās un dzīvošanai piemērotās kāpu joslas sākas purvi un mitri meži. LR RAPLM apstiprinājusi Kolkas pagasta astoņu minēto ciemu robežas MK noteiktajā kārtībā 03.08.2010.

Divos novada lielākajos ciemos - Dundagā (1675 iedzīvotāju) un Kolkā (814 iedzīvotāju) kopā dzīvo apmēram 54% no visiem novada iedzīvotājiem. Abos ciemos ir daudzdzīvokļu mājas un pietiekoši labi attīstīta inženierinfrastruktūra. Vairumā zvejniekciemu saimnieciskā dzīve vairs nenotiek. Tomēr vasaras sezonas laikā iedzīvotāju skaits Kolkas

pagasta ciemos palielinās apmēram 4,5 reizes. Tā kā lielas novada teritorijas aizņem meži un purvi, tad viensētas blīvāk ir izvietojušās gar valsts un pašvaldību autoceļiem.

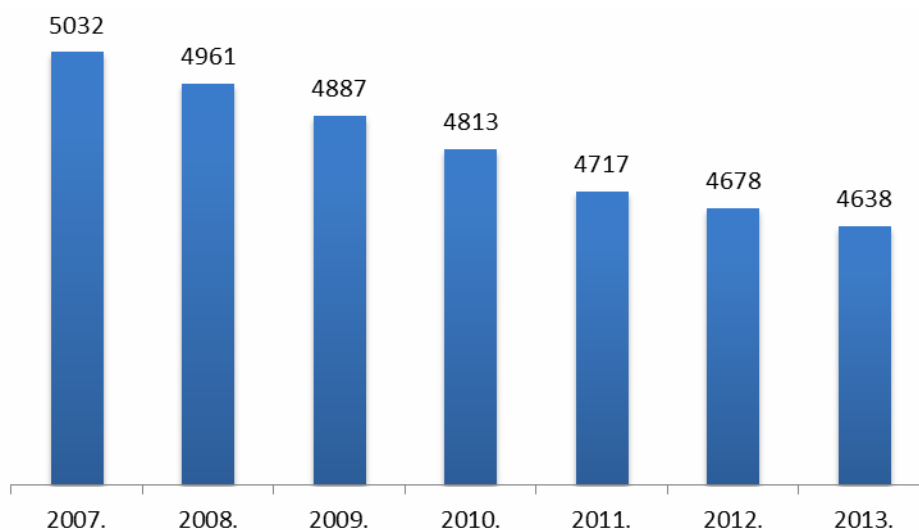

3. kartoshēma. Apdzīvojums Dundagas novadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

5.2. DEMOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

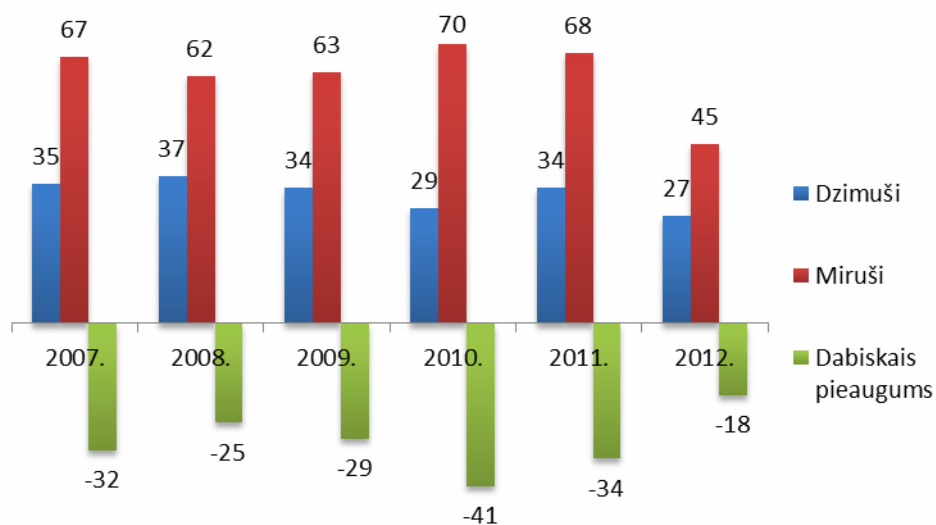
Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem 01.01.2013. Dundagas novadā dzīvoja 4638 iedzīvotāji, no kuriem 3572 Dundagas pagastā un 1066 Kolkas pagastā. No visiem iedzīvotājiem 2297 jeb 49,5% bija vīrieši un 2341 jeb 50,5% sievietes.

Iedzīvotāju skaita izmaiņas ir atkarīgas gan no mehāniskās kustības, (veidojas iedzīvotājiem atstājot novada teritoriju, vai arī iedzīvotājiem no citām vietām pārceļoties uz dzīvi novadā), gan no dabiskās kustības (novadā dzimušajiem un mirušajiem iedzīvotājiem). Kopš 2007.gada iedzīvotāju skaits novadā ir samazinājies par 7,8%, taču šāda tendence ir novērojama arī Latvijā un Kurzemē kopumā (kopš 2007.gada iedzīvotāju skaits valstī ir samazinājies par 3,6%,).

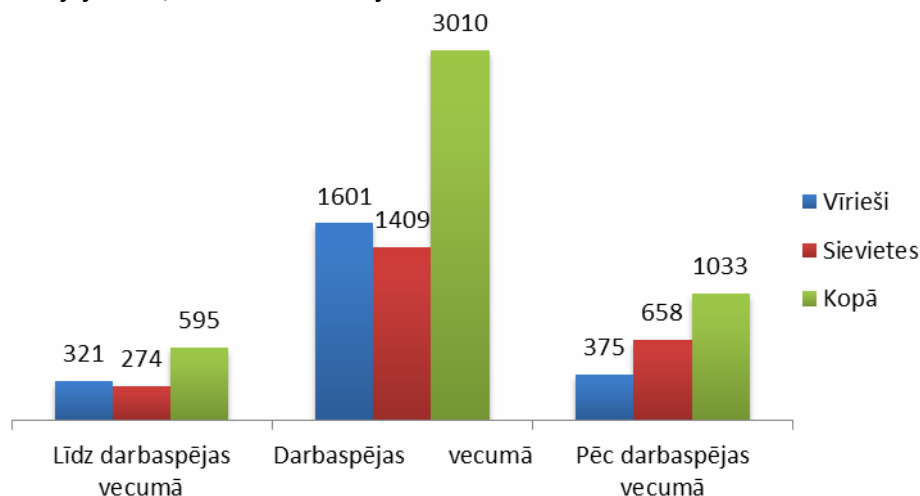
13. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Dundagas novadā 2007.-2013. (gada sākumā), (līdz 2010.gadam informācija apkopota par Dundagas un Kolkas pagastiem atsevišķi). Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums Dundagas novadā ir negatīvs, t.i. mirstība pārsniedz dzimstību.

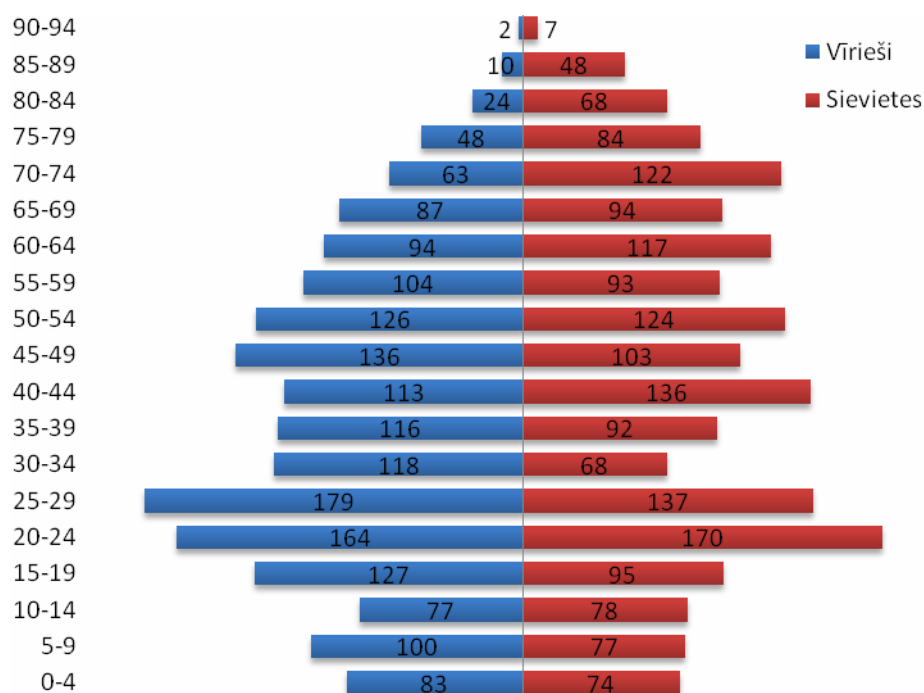

14. attēls. Dundagas novada iedzīvotāju skaita dabiskās kustības izmaiņas 2007.-2012. (gada beigās), (līdz 2010.gadam informācija apkopota par Dundagas un Kolkas pagastiem atsevišķi). Avots: Dundagas novada dzimtsarakstu nodaļa.

Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas novadā 01.01.2013. bija sekojoša: līdz darbaspējas vecumam (<15) bija 595 iedzīvotāji jeb 12,8% iedzīvotāju, darbaspējas vecumā (15-62) bija 3010 iedzīvotāji, jeb 64,9% no iedzīvotāju kopskaita un pēc darbaspējas vecuma (>62) bija 1033 iedzīvotāji jeb 22,3% no iedzīvotājiem.

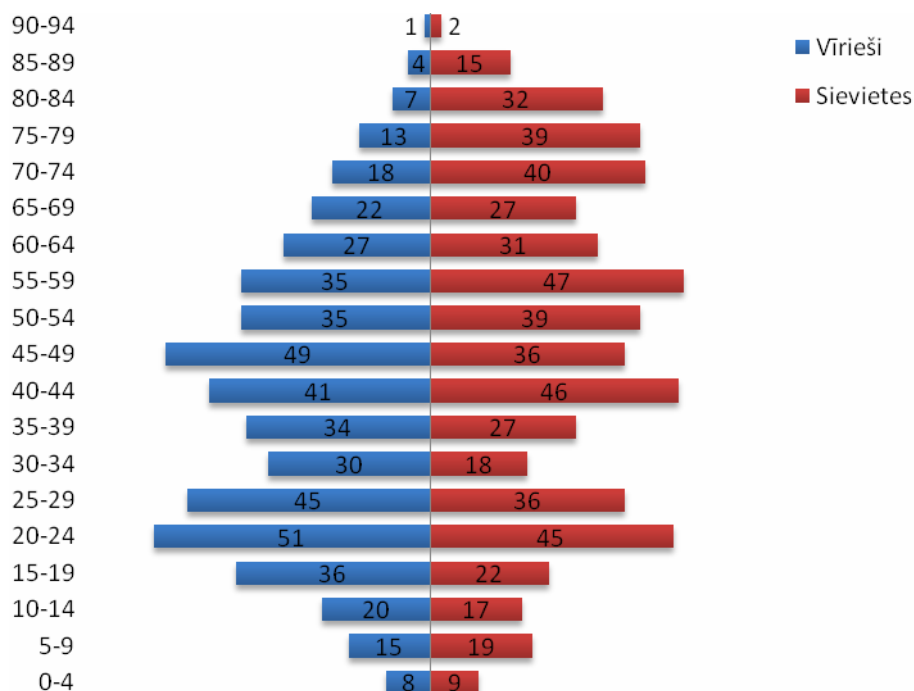
15. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas novadā (01.01.2013.). Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

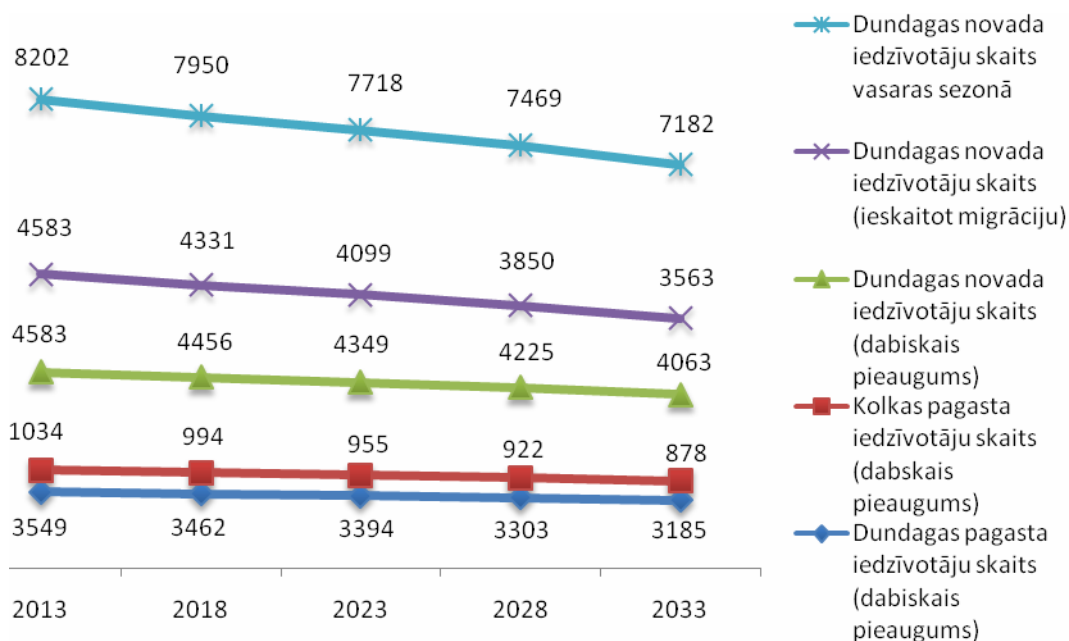
16. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas pagastā (01.01.2013.). Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Iedzīvotāju vecuma struktūras tendences abos pagastos ir samērā līdzīgas, tomēr Kolkas pagastā vērojams izteikts iedzīvotāju deficīts vecumā no 0 – 14 gadiem, kas rada darbaspējīgo iedzīvotāju deficītu pēc 15 – 20 gadiem. Abos pagastos, it īpaši Kolkas pagastā, ir ievērojams sieviešu īpatsvara pārsvars vecuma grupās no 70 – 89 gadiem. Modelējot iedzīvotāju skaita izmaiņas turpmākajos 20 gados, ņemot vērā gada laikā dzimušo bērnu skaitu sievietēm attiecīgajā vecumā vidēji pēdējos piecos gados un gada laikā mirušo skaitu pret vidējo attiecīgās grupas iedzīvotāju skaitu, (izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes datus), un pieņemot, ka migrācijas tendences un dzimstības tendences saglabājas iepriekšējā apjomā, iedzīvotāju skaitam ir tendence pakāpeniski samazināties, (14.attēls). Stabilizēt iedzīvotāju skaitu iespējams, paaugstinot dzimstības

koeficientu, samazinot migrācijas tempus un piesaistot piekrastes ciemu vasaras sezonas iedzīvotājus.

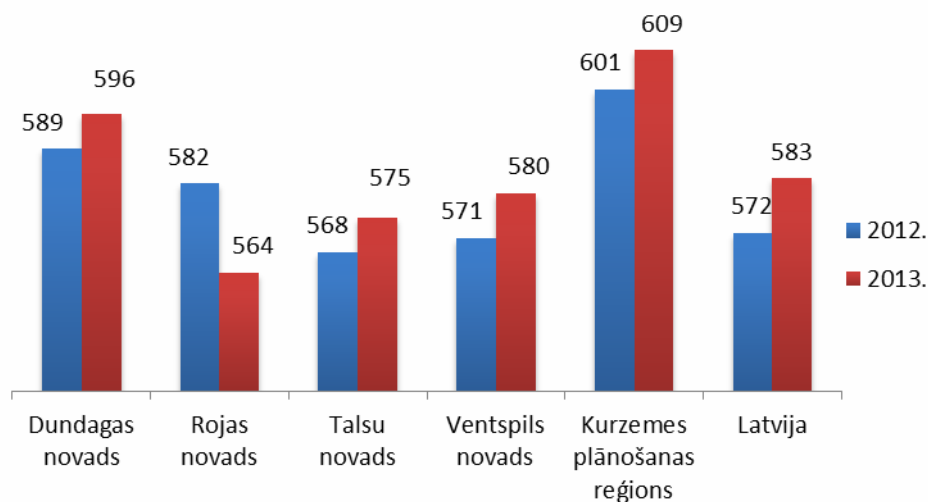

17. attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas novada Kolkas pagastā (01.01.2013.). Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

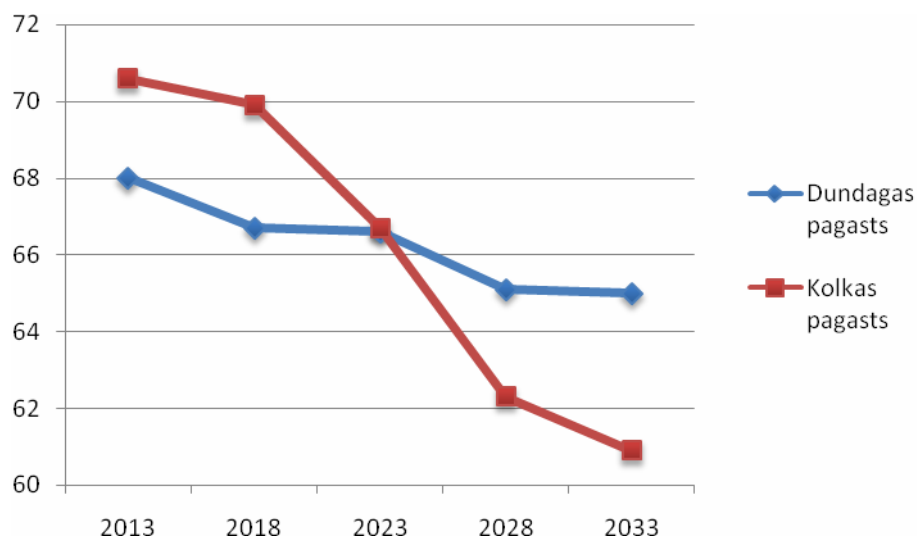
18. attēls. Iedzīvotāju skaita prognozes Dundagas novadā. Izmantoti CSP dati un Dundagas novada pašvaldības dati.

Iedzīvotāju vecuma sastāvs un sakarības starp galvenajām vecuma grupām lielā mērā nosaka pašvaldības demogrāfisko un sociālekonomisko potenciālu. Komplekss rādītājs iedzīvotāju struktūras raksturošanai ir demogrāfiskās slodzes līmenis, kuru aprēķina kā iedzīvotāju līdz un virs darbaspējas vecumam skaitu uz 1000 iedzīvotājiem darbaspējas vecumā. Demogrāfiskās slodzes rādītājs Dundagas novadā ir nedaudz sliktāks nekā vidējais rādītājs Latvijā, bet nedaudz labāks nekā Kurzēmē.

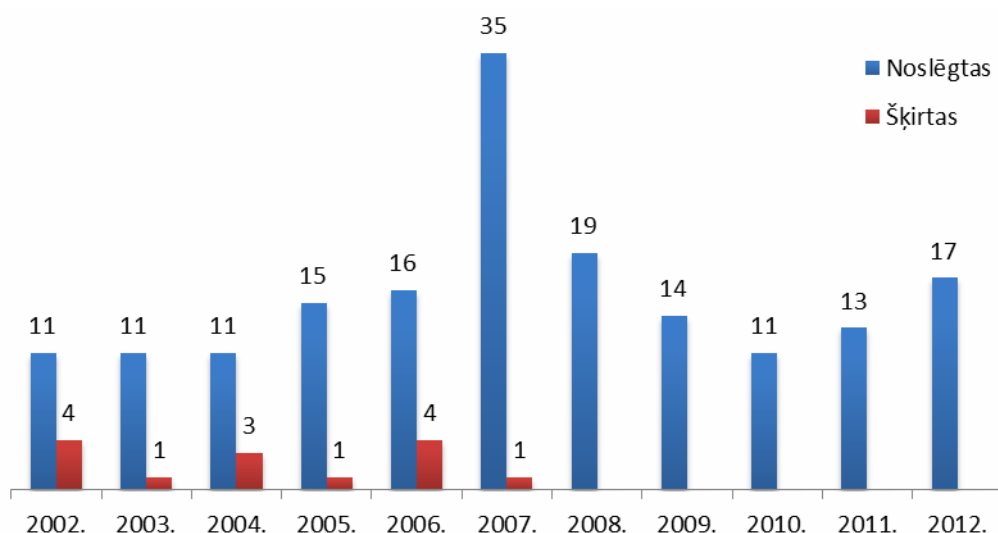
19. attēls. Demogrāfiskās slodzes līmenis Dundagas novadā, kaimiņu pašvaldībās, Kurzemes plānošanas reģionā un Latvijā (uz gada sākumu). Avots: CSP

Novada abos pagastos paredzams darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju īpatsvara samazinājums tuvākajos 20 gados, kas īpaši izteikts ir Kolkas pagastā. Ņemot vērā to, ka pakāpeniski tiek palielināts pensionēšanās vecums, prognozes veiktas vecuma grupai no 15 – 64 gadiem.

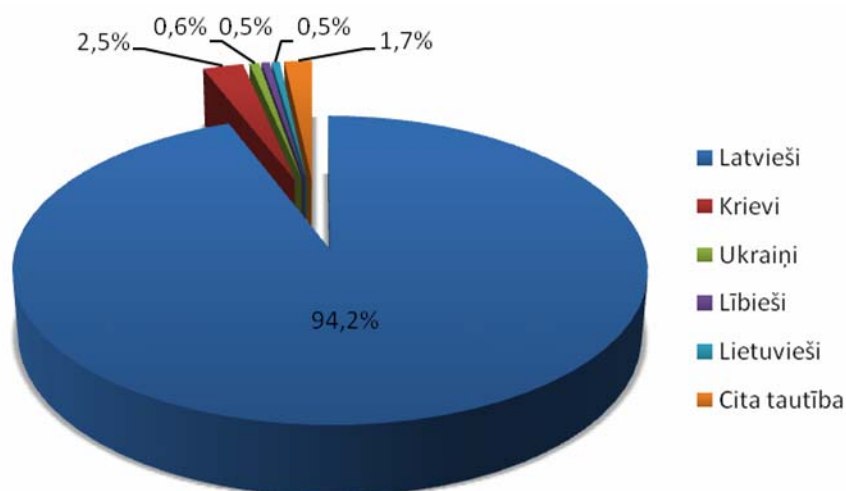
20. attēls. Prognozējamās iedzīvotāju īpatsvara izmaiņas (%) darbaspējas vecumā (15 – 64 gadi) Dundagas un Kolkas pagastos. Izmantoti CSP dati un Dundagas novada pašvaldības dati.

2012.gadā Dundagas novadā tika noslēgtas 17 laulības, un kopumā tas ir samērā līdzīgs ar ikgadējiem rādītājiem. 2007.gadā novadā tika noslēgtas 35 laulības un, tāpat kā Latvijā kopumā, šajā gadā tika sasniegts augstākais rādītājs kopš neatkarības atjaunošanas. Zīmīgi, ka pēdējo gadu laikā novadā nav šķirta neviena laulība.

21. attēls. Noslēgto un šķirto laulību skaits Dundagas novadā 2002.-2012. (gada beigās). Līdz 2010.gadam informācija apkopota par Dundagas un Kolkas pagastiem. Avots: Dundagas novada dzimtsarakstu nodaļa.

Etniskais sastāvs Dundagas novadā ir ļoti vienvēidīgs, jo 94,2% no visiem iedzīvotājiem ir latvieši. Otra lielākā pārstāvētā tautība ir krievi, kas veido 2,5% no visiem iedzīvotājiem, savukārt pārējās tautības veido 1,7% no novada iedzīvotājiem. Novada piekrastes kultūrvidi veidojuši lībieši, kuru skaits sastāda 0,5% no visiem novada iedzīvotājiem.

22. attēls. Dundagas novada etniskais sastāvs (01.01.2013.). Avots: PVIS.

5.3. APDZĪVOJUMA JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem Kurzemes reģionā kā tradicionālais lauku apdzīvotuma veids, lai saglabātu Latvijai raksturīgās lauku ainavas, veicināma dispersā (viensētu) apdzīvotuma attīstība lauku teritorijās, izņemot piekrasti, kur apdzīvotuma vēlamā attīstība organizējama ciemos.

Apdzīvotuma struktūras dinamiskai attīstībai paredzama un veicināma specializēšanās, tās atšķirīgā ekonomiskā un kultūras potenciāla stiprināšana.

Visā Kurzemes plānošanas reģionā tiks atbalstīta un veicināta līdzsvarota policentriskā attīstība, balstoties uz reģiona attīstības centriem. Līdzsvarota policentriska attīstība palīdzēs celt labklājību, stiprināt ekonomiku un sociālo kopienu veidošanos, paturēt un, kur nepieciešams, palielināt iedzīvotāju skaitu stratēģiskajās vietās.

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona nostādnēm apdzīvojuma centriem ir izšķiroša loma pakalpojumu nodrošināšanā saviem iedzīvotājiem, kā arī apkaimes lauku teritoriju iedzīvotājiem. Viena no Kurzemes plānošanas reģiona plānotajām rīcībām ir panākt visu iedzīvotāju augsta dzīves līmeņa nodrošinājumu neatkarīgi no dzīves vietas, radot līdzvērtīgus apstākļus nokļūšanai līdz visu līmeņu centriem visiem iedzīvotājiem, īpaši laukos.

Kurzemes piekrastes ciemi ir nacionālas nozīmes kultūras mantojums.

Ņemot vērā prognozētās klimata izmaiņas un jūras līmeņa celšanos, kā arī krasta noskalošanās riska pieaugumu, ciemu teritoriju paplašināšana gar piekrasti ir ierobežojama; nepieciešamības gadījumā tā plānojama virzienā uz sauszemi.

5.4. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM APDZĪVOJUMA JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Talsu novada apdzīvotās vietas Ķurbe, Kalnmuiža un Tiņģere atrodas izteiktā Dundagas ciema apkalpes areālā.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Piekrastes ciemu problēmas un tendences Ventspils novadā un Dundagas novadā ir līdzīgas – ciemiem pēdējos gados ir tendence kļūt par sezonas rakstura apdzīvojamajām vietām ar krasām iedzīvotāju skaita izmaiņām dažādos gadalaikos. Ventspils novada apdzīvojuma blīvums tāpat kā Dundagas novadā ir ļoti neliels – mazapdzīvotās teritorijās ir līdzīgas problēmas pakalpojumu saņemšanas un iedzīvotāju mobilitātes ziņā.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Piekrastes ciemu problēmas un tendences Rojas novadā un Dundagas novadā ir līdzīgas – ciemiem pēdējos gados ir tendence kļūt par sezonas rakstura apdzīvojamajām vietām ar krasām iedzīvotāju skaita izmaiņām dažādos gadalaikos. Dundagas novada Kolkas pagasta piekrastes ciemu attīstība līdzīgi Rojas novada piekrastes ciemu attīstībai paredzama iekšzemes virzienā. Rojas novada Melnsila ciems un Dundagas novada apdzīvotā vieta Dūmele atrodas salīdzinoši nelielā attālumā, radot iespēju paplašināt pakalpojumu loku.

EKONOMISKĀ DARBĪBA**6. NODARBINĀTĪBA****6.1. NODARBINĀTĪBA**

Analizējot Dundagas novada un apkārtējo novadu iedzīvotāju nodarbinātību un salīdzinot to ar Latvijas vidējiem rādītājiem, var secināt, ka Dundagas novadā daudz lielāks iedzīvotāju īpatsvars nodarbināti sabiedriskajā sektorā, salīdzinot ar apkārtējiem novadiem un Latvijas vidējiem rādītājiem.

	Strādājošo skaits	Sabiedriskajā sektorā strādājošo īpatsvars (%)	Privātajā sektorā strādājošo īpatsvars (%)
Latvija	675900	36,4	63,6
Dundagas novads	1100	42,3	57,7
Talsu novads	7400	37,0	63,0
Rojas novads	1000	22,6	77,4
Ventspils novads	2400	27,3	72,7

6. tabula. Strādājošo skaits pamatdarbā 2011.gadā. Avots: CSP

Dundagas novada nodarbināto iedzīvotāju vidējās darba samaksas *neto* rādītāji ir vismazākie, salīdzinot ar apkārtējiem novadiem, un ir tikai aptuveni 55%, salīdzinot ar vidējiem rādītājiem Latvijā. Pēc apdzīvojuma līdzīgajā Ventspils novadā darba samaksas rādītāji ir ievērojami lielāki, pateicoties Ventspils pilsētas tuvumam un sasniedzamībai.

	2010.	2011.	2012.
Latvija	343	355	369
Dundagas novads	216	210	202
Talsu novads	293	297	298
Rojas novads	203	198	209
Ventspils novads	325	368	359

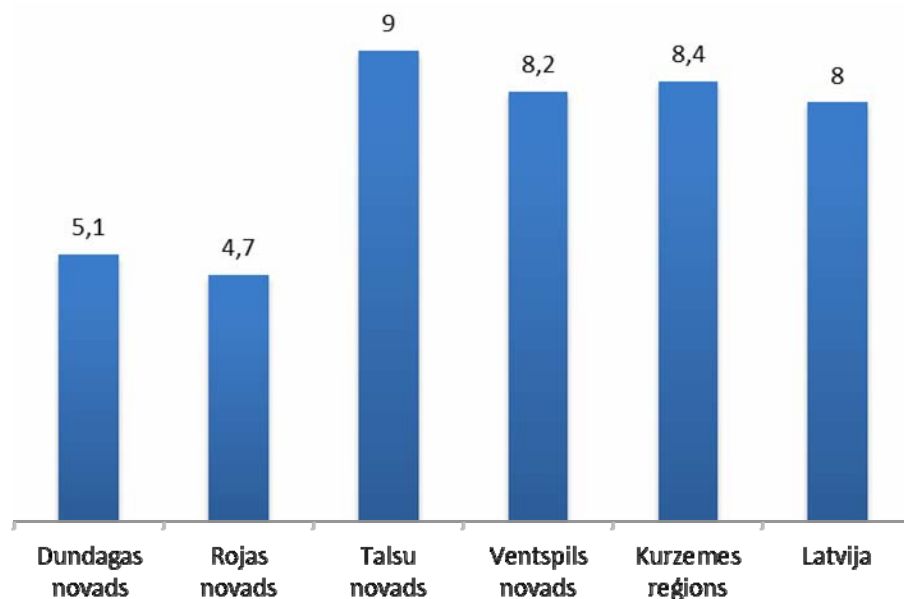
7. tabula. Vidējā darba samaksa *neto* (Ls) no 2010. – 2012.gadam. Avots: CSP

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtajiem datiem 2012.gada 31.decembrī Dundagas novadā bija reģistrēti 135 bezdarbnieki, un, salīdzinot ar pēdējiem gadiem, bezdarbnieku skaits novadā ir samazinājies.

Teritorija	01.01.2009.	01.01.2010.	01.01.2011.	31.01.2012.	31.12.2012.
Kolkas pagasts	51	61	56	43	22
Dundagas pagasts	84	242	197	125	113
Dundagas novads	135	303	250	168	135
Kurzemes reģions	25 137	26 197	23 035	17 857	13 946
Latvija	76 435	179 235	162 463	132 575	104 052

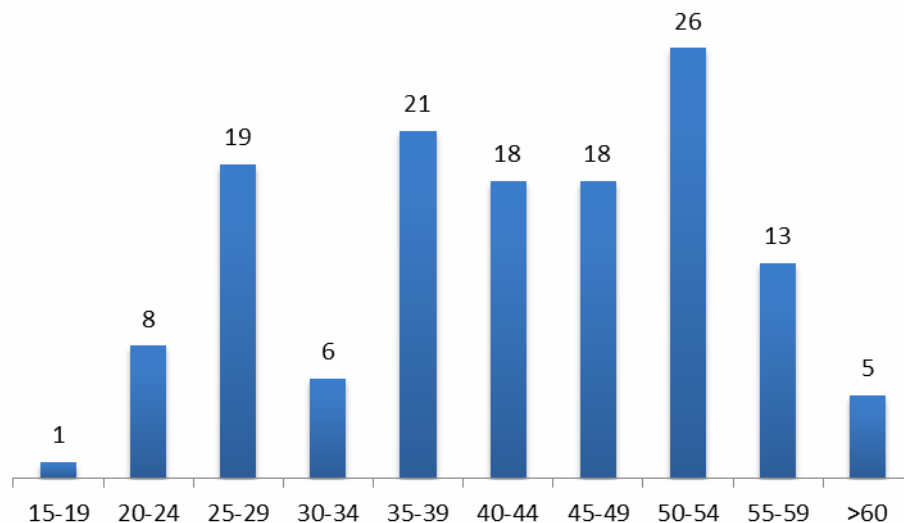
8. tabula. Bezdarbnieku skaits Dundagas novadā, Kurzemes reģionā un Latvijā 2009.-2012. Par 2012.gadu uz gada sākumu un beigām. Līdz 2010.gadam informācija apkopota par Dundagas un Kolkas pagastiem atsevišķi. Avots: NVA.

Salīdzinot apkārtējo pašvaldību datus par bezdarba līmeni, redzams, ka Dundagas novadā tas bija viens no zemākajiem starp kaimiņu pašvaldībām un ievērojami zemāks salīdzinājumā ar Latvijas rādītājiem (18.attēls).

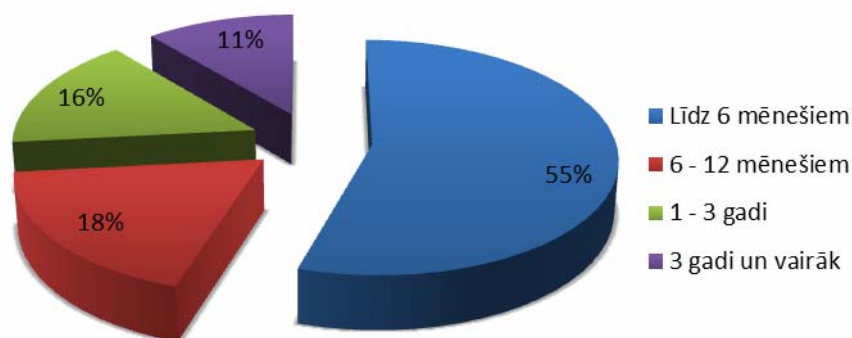
23. attēls. Bezdarba līmenis (%) Dundagas novadā, kaimiņu pašvaldībās, Kurzemes reģionā un Latvijā (31.12.2012.). Avots: NVA.

Visvairāk bezdarbam ir pakļauti vecāka gadagājuma cilvēki. Dundagas novadā 1/3 no bezdarbniekiem bija vecumā no 50-59 gadiem, t.i. pirms pensionēšanās vecuma. Bezdarbnieku sadalījums pa vecuma grupām dots 19.attēlā.

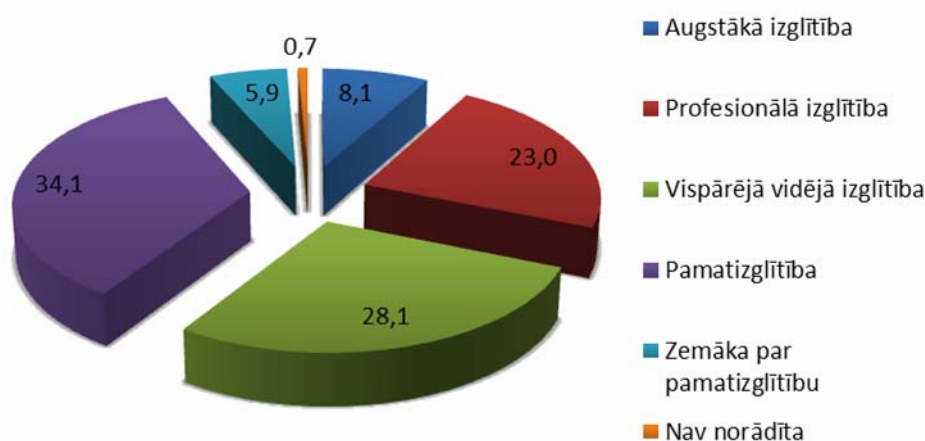
24. attēls. Bezdarbnieku sadalījums pa vecuma grupām Dundagas novadā (31.12.2012.). Avots: NVA.

Vēl viena riska grupa ir ilgstošie bezdarbnieki (personas, kuras NVA uzskaitē ir ilgāk par vienu gadu), kuriem beidzies pabalsts, brīvu vakanču trūkums un iespēja darbu atrast savā apdzīvotajā teritorijā. Dundagas novadā 31.12.2012. tādi bija 36 jeb 26,6% no visiem bezdarbniekiem. Daudzi bezdarbnieki darba meklējumos dodas ārpus savas deklarētās darba vietas, dodas uz citiem novadiem un ārpus valsts robežām. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pēc bezdarba ilguma dots 20.attēlā.

25. attēls. Bezdarbnieku skaits sadalījumā pēc bezdarba ilguma Dundagas novadā (31.12.2012.). Avots: NVA.

Bezdarbam ir saistība ar izglītības līmeni (21.attēls) - jo augstāks izglītības līmenis, jo zemāks ir attiecīgās iedzīvotāju grupas bezdarba līmenis. Profesionālās izglītības trūkums iedzīvotājus ar vidējo vispārējo izglītību, kā arī iedzīvotājus ar pamata un nepabeigtu pamata izglītību padara konkurētspējīgus darba tirgū, turklāt viņi ir gatavi strādāt jebkuru mazkvalificētu un bieži vien zemu atalgotu darbu. Dundagas novadā no visiem bezdarbniekiem ar šādu izglītību ir aptuveni 2/3 cilvēki. Savukārt augstākā izglītība ievērojami mazina risku būt bezdarbniekam.

26. attēls. Bezdarbnieku skaits (%) sadalījumā pa izglītības līmeņiem Dundagas novadā (31.12.2012.). Avots: NVA.

Nodarbināto, bezdarbnieku un darba meklētāju kvalifikācijas paaugstināšanas, pārkvalifikācijas un apmācību pasākumus Dundagas novadā organizē Nodarbinātības valsts aģentūras Talsu nodaļa.

Dundagas novada pašvaldība aktīvi iesaistās bezdarbnieku iesaistīšanā īslaicīgos pagaidu darbos. 2012.gadā iedzīvotāju nodarbinātības nodrošināšanā tika īstenots Eiropas Savienības Sociālā fonda projekts „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, vidēji katru mēnesi nodrošinot ar darbu 5 bezdarbniekus.

6.2. NODARBINĀTĪBAS JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona plānošanas dokumentiem ir būtiski svarīgi, lai politika, kas attiecas uz nodarbinātību, infrastruktūru, mājokli un investīcijām, pamatā tiktu noteikta saskaņā ar ilgtspējīgas līdzsvarotības principiem. Dokumentos uzsvērts, ka lauku attīstībai jānotiek kā daudzfunkcionālam, daudzveidīgam, līdzsvarotam un noturīgam procesam, kas ietvertu nodarbinātības dažādošanu un tehnoloģisku modernizāciju, ievērojot tradīcijas, mentalitāti un novadu atšķirības.

Uzsverot vides lomu, Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums norāda, ka vide ir vērtīga gan pati par sevi, gan kalpo kā ekonomikas un sociālais pamatlīdzeklis, nodrošinot dabas resursus, un esot nodarbinātības avots.

Īpaša vērība veltāma sadarbības izveidei, īpaši nodarbinātības un pakalpojumu sasniedzamības jomā.

6.3. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM NODARBINĀTĪBAS JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Atbilstoši 2013.gadā veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, aptuveni 1/5 daļa novada darbaspējīgo iedzīvotāju strādā darbavietās ārpus Dundagas novada – liela daļa no tiem – Talsu novadā. Liela daļa Kolkā atrodošā zivju pārstrādes uzņēmuma darbinieku ir Talsu novada iedzīvotāji. Talsu novada iedzīvotāji strādā Dundagā kā speciālisti – piemēram, 25% Dundagas vidusskolas pedagogu ir Talsu novada iedzīvotāji.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Atbilstoši 2013.gadā veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, aptuveni 1/5 daļa novada darbaspējīgo iedzīvotāju strādā darbavietās ārpus Dundagas novada – neliela daļa no tiem – arī Ventspils novadā.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Līdzīgi kā Rojas novadā – Dundagas novadā liela daļa iedzīvotāju nodarbināti zivju apstrādē. Abiem novadiem ir līdzīgi bezdarba līmeņa rādītāji. Tā kā zivju apstrādes uzņēmumam SIA „Līcis 93” ir ražotnes gan Rojas novadā, gan Dundagas novada Kolkas pagastā (Ģipkā un Kolkā), šī uzņēmuma pastāvēšana ir ļoti būtiska abu novadu attīstībā.

7. TAUTSAIMNIECĪBAS JOMAS

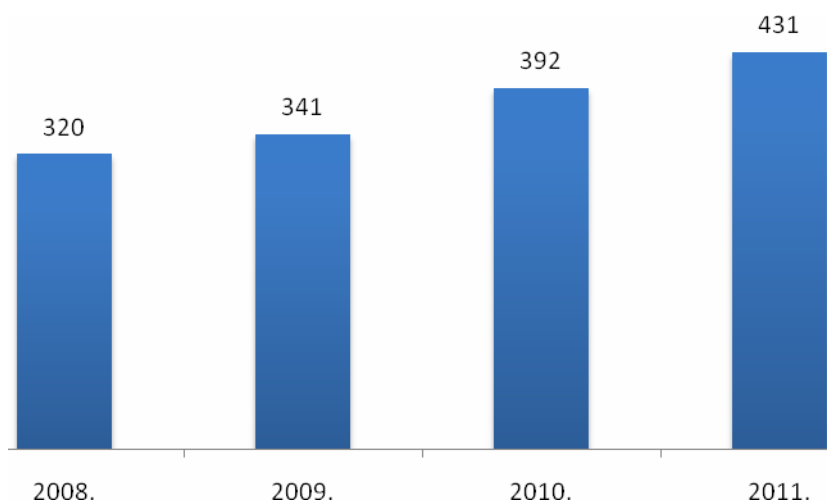
7.1. NOVADA UZŅĒMUMI

Galvenās uzņēmējdarbības nozares Dundagas novadā ir mežizstrāde, kokapstrāde, tradicionālā lauksaimniecība, piena lopkopība, piena pārstrāde, zivsaimniecība un tūrisms.

Saskaņā ar VID datiem 2011.gada 31.decembrī Dundagas novadā bija reģistrēts 431 patstāvīgais uzņēmums, individuālie komersanti un saimnieciskās darbības veicēji, no kuriem 82% Dundagas pagastā un 18% Kolkas pagastā. Tomēr tikai 60% no reģistrētajiem uzņēmumiem bijuši aktīvi tirgus sektora dalībnieki, līdz ar to reālā uzņēmējdarbības aktivitāte novadā vērtējama kā samērā vāja.

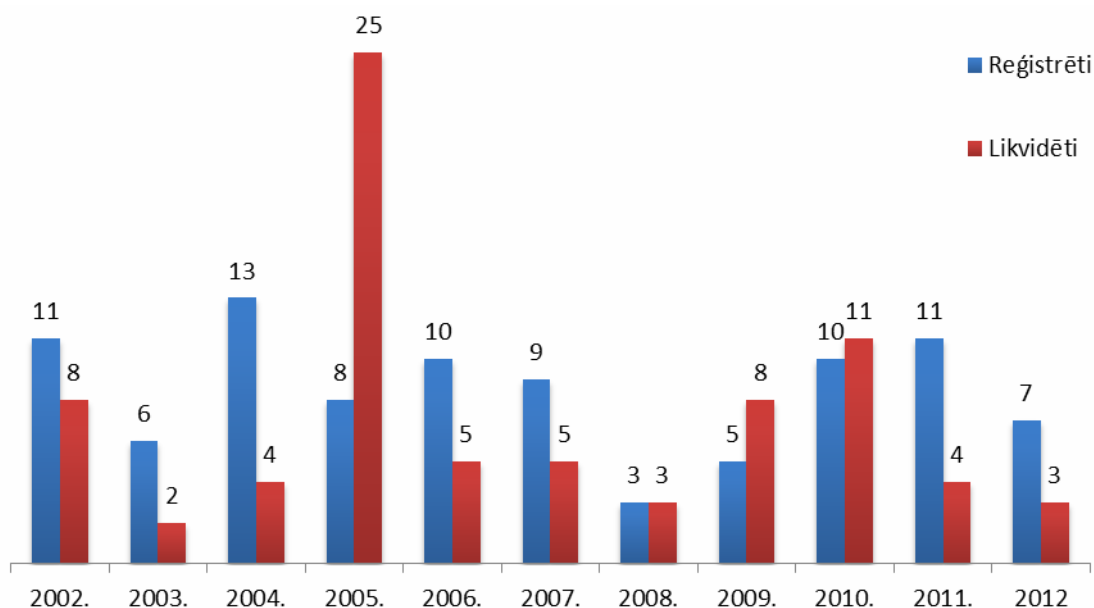
Uzņēmējdarbības forma	Dundagas novadā reģistrēto uzņēmumu skaits					
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Sabiedrības ar ierobežotu atbildību	55	56	63	74	78	86
Akciju sabiedrības	1	1	1	1	-	-
Kooperatīvās sabiedrības	3	3	3	3	3	3
Individuālie uzņēmumi	17	17	17	17	16	16
Zemnieku saimniecības	96	96	96	95	94	92
Zvejnieku saimniecības	21	21	21	21	21	21
Individuālie komersanti	20	23	27	28	29	7
Saimnieciskās darbības veicēji	107	124	164	192	202	237

9. tabula. Dundagas novadā reģistrēto uzņēmumu skaita izmaiņas pēc uzņēmējdarbības formas 2008.-2013. (uz gada beigām). Avots: VID.

27. attēls. Dundagas novadā reģistrēto uzņēmumu skaita izmaiņas 2008.-2011. (uz gadu beigām). Avots: VID.

Pēdējo gadu laikā, reģistrēto uzņēmumu skaits novadā katru gadu palielinās. Tomēr, analizējot Uzņēmumu reģistrā reģistrēto uzņēmumu reģistrācijas dinamiku pēdējo gadu laikā, redzams, ka kopumā jaunu uzņēmumu reģistrācija novadā ir zema, un atsevišķos gados likvidēto uzņēmumu skaits pārsniedz reģistrēto uzņēmumu skaitu. Tomēr šie rādītāji nedod priekšstatu par patiesās ekonomiskās aktivitātes svārstībām.

28. attēls. Reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaits Dundagas novadā. Avots: Lursoft.

50,77% no Dundagas novada tirgus sektora ekonomiski aktīvajām vienībām 2012.gadā bijuši pašnodarbinātie, 22,70% - komercsabiedrības, 19,23% - zemnieku un zvejnieku saimniecības, 7,30% - individuālie komersanti. Aktīvākās uzņēmējdarbības jomas novadā ir augkopība un lopkopība, mežsaimniecība, kā arī mazumtirdzniecība.

Nozare	Uzņēmumu skaits	Skaits (%)
Augkopība un lopkopība	95	42,6
Mežsaimniecība un mežizstrāde	34	15,2
Mazumtirdzniecība	25	11,2
Apstrādes rūpniecība	12	5,5
Izmitināšana	8	3,6
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	8	3,6
Veselība un sociālā aprūpe	6	2,7
Zivsaimniecība	5	2,2
Operācijas ar nekustamo īpašumu	5	2,2
Transports un uzglabāšana	4	11,2
Automobiļu vairumtirdzniecība	4	
Administrācijas un apkalpojošie dienesti	4	
Būvniecība	3	
Ūdensapgāde, notekūdeņu, atkritumu savākšana	2	
Ēdināšana	2	
Informācijas un komunikāciju pakalpojumi	2	
Elektroenerģētika, siltumapgāde	1	
Vairumtirdzniecība	1	
Finanses un apdrošināšana	1	
Izglītība	1	
Kopā	223	

10. tabula. Tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa galvenajiem uzņēmējdarbības veidiem Dundagas novadā 2012.gadā. Avots: CSP

Novada teritorijā darbojas vairāki uzņēmumi, kuru juridiskās adreses ir ārpus novada teritorijas, tomēr tie ir finansiāli spēcīgi novada uzņēmumi un ir vieni no lielākajiem nodokļu maksātājiem pašvaldības budžetā.

Gan ražošanas apjoma, gan nodarbināto strādnieku skaita ziņā lielākie novada uzņēmumi ir SIA „Gabriēla”, piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība „Dundaga”, SIA „Līcis 93”, SIA „Tonuss un partneri”, SIA „ICO”, SIA „Ints”, SIA „Dundagas meži” un SIA „Dundaga”.

Lielākais skaits uzņēmumu darbojas lauksaimniecības nozarē, tomēr šī uzņēmējdarbības joma sastopama tikai Dundagas pagastā. Ar nelielu uzņēmumu skaitu novadā pārstāvētas tirdzniecības, autoservisu, būvniecības, pasažieru pārvadājumu, projektēšanas un citu pakalpojumu jomas.

7.2. LAUKSAIMNIECĪBA

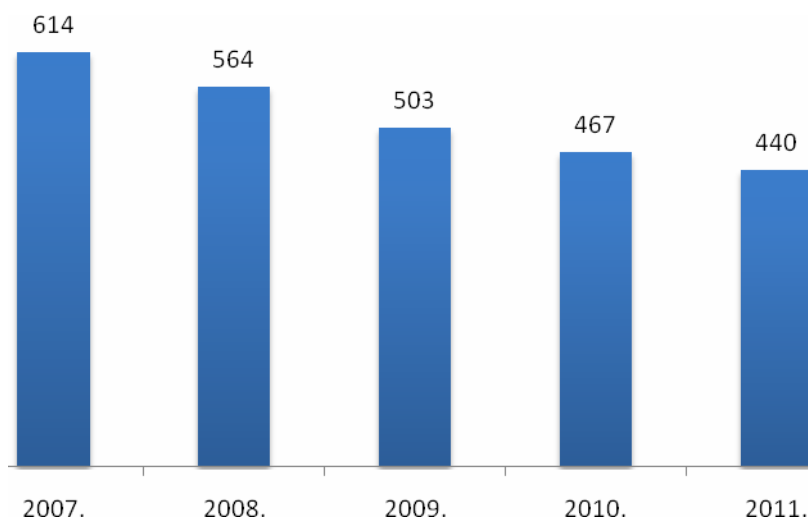
Lauksaimnieciski izmantojamās zemes auglības kvalitāte Dundagas novadā ir salīdzinoši zema – vidēji 30 – 40 balles, augsne ir maz piemērota augkopības produkcijas ražošanai, tomēr novada teritorija zemes reljefa ziņā ir labvēlīga ilggadīgā zālāja audzēšanai. Tādēļ pateicīgākā lauksaimniecības nozare ir piena un gaļas lopkopība.

Kopumā novadā lauksaimniecībā dominē sīkražošana. Šādās saimniecībās trūkst apgrozāmo līdzekļu. Sīkražotājiem nav iespējams uzkrāt nepieciešamos līdzekļus, kā arī saņemt kredītus ar pieņemamām procentu likmēm, lai veiktu nepieciešamos kapitālieguldījumus, intensificētu un racionalizētu ražošanu. Bez tā nav iespējams turpmāk sekmīgi konkurēt lauksaimniecības un pārtikas produktu tirgos.

Novada lielākās un spēcīgākās zemnieku saimniecības ir z/s „Jaunsniķeri”, z/s „Andžaki”, z/s „Jaunlīdumi”, z/s „Brauskas”, z/s „Lienītes” un z/s „Dižplaģi”.

SIA „Dundaga” ir lielākais lauksaimniecības produkcijas ražošanas uzņēmums novadā. Uzņēmums ražo pienu, gaļu, graudus, nedaudz dārzeņus (gan slēgtās platībās, gan arī laukā). Uzņēmums apsaimnieko 1263 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, no kurām 580 ha audzē graudaugus, tai skaitā rapsi. Šobrīd uzņēmumā tiek turēti 490 liellopu, no tiem 220 slaucamas govīs. Piesaistot Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzfinansējumu produktu pievienotās vērtības radīšanai, uzņēmumā ir palielināta produktivitāte – ieviestas jaunas tehnoloģijas un notiek jauna produkta ražošana.

Slaucamo govju skaitam novadā ir tendence samazināties (24.attēls), 2011.gadā salīdzinot ar 2007.gadu tas samazinājies par 28%. Tas ir svarīgs rādītājs piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu sabiedrībai „Dundaga”, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produkcijas pārstrādi. Ziemas periodā kooperatīva saimniecībai ir izejvielu trūkums, vasaras sezonā pienu piegādā 107 saimniecības ne tikai no Dundagas novada, bet arī no Ances, Īves, Puzes, Laucienes, Kūļciema un Lībagu pagastiem. Bieži šīm saimniecībām saņemtā samaksa par pienu ir ģimenes vienīgais ienākums.

29. attēls. Slaucamo govju skaits Dundagas novadā 2007.-2011. (uz gada sākumu). Avots: VA Lauksaimniecības datu centrs.

Perspektīva nozare novadā ir aitkopība, jo z/s „Jaunbuži” nodarbojas ar vilnas pārstrādi. Uzņēmums izveidots uz bijušā vilnas pārstrādes uzņēmuma „Pāce” bāzes. Latvijas Ziemeļkurzemes daļā šis ir vienīgais vilnas pārstrādes uzņēmums.

Ar gaļas lopu audzēšanu novadā nodarbojas 5 zemnieku saimniecības.

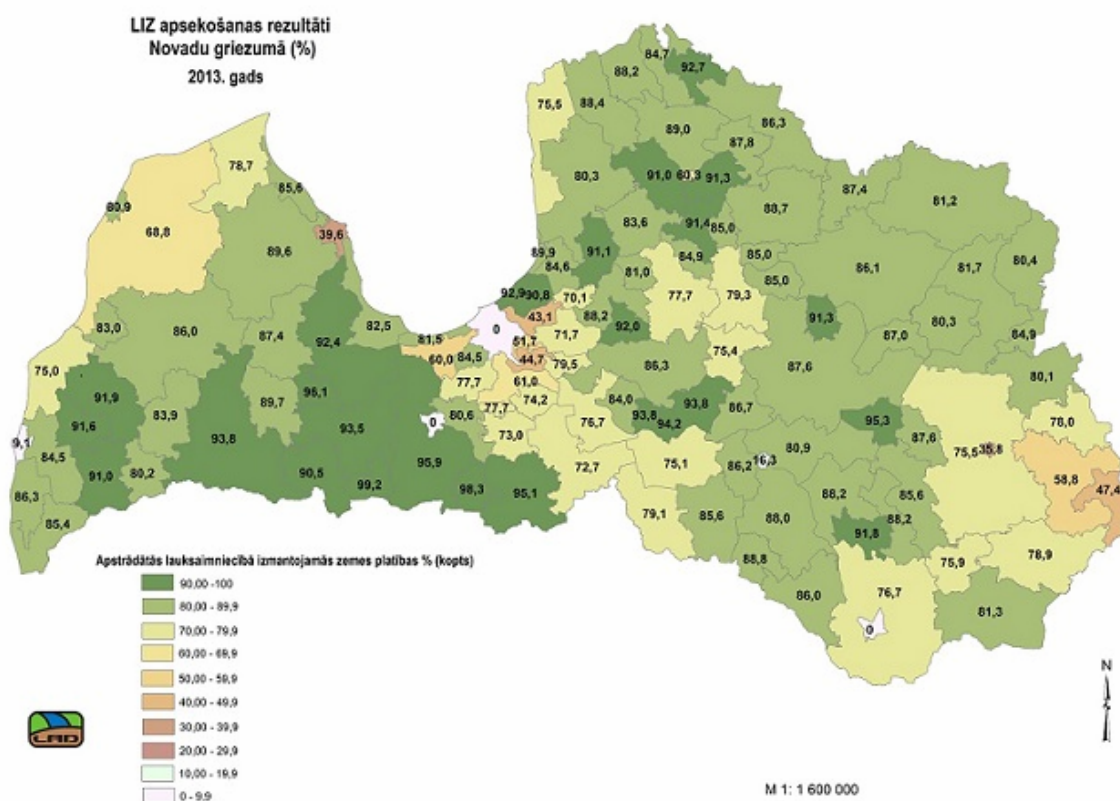
Salīdzinoši lielas novada lauksaimniecībā izmantojamās zemes netiek apstrādātas. No visām novada lauksaimniecībā izmantojamām zemēm 2461 ha jeb 24% ir nekoptas un aizaugušas (apsekotas tās platības, kas ir lielākas par 1 ha).

	Lauku saimniecību skaits	Vidējā zemes kopplatība vienā saimniecībā (ha)	LIZ vidēji vienā saimniecībā (ha)	Izmantotā LIZ vidēji vienā saimniecībā (ha)	Lauksaimniecībā nodarbināto skaits vidēji vienā saimniecībā
Kurzemes reģions	12441	40,4	29,5	28,0	2,2
Dundagas novads	299	43,2	21,8	20,3	2,4
Talsu novads	1838	39,6	30,1	28,7	2,1
Rojas novads	122	29,9	17,9	16,8	2,3
Ventspils novads	1295	38,3	27,2	25,3	2,0

11. tabula. Lauku saimniecību vidējais lielums novados 2010. gadā. Avots: CSP, Lauksaimniecības skaitīšanas dati 2010.gadā

No visām lauksaimniecības zemēm meliorētas ir aptuveni 57%.

Pēc Lauku atbalsta dienesta datiem 2013. gadā Dundagas novadā no apsekotajām lauksaimniecības zemēm 21% bija neapstrādātas (2012. gadā 22%, 2011. gadā 25%).

30. attēls. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsekošanas rezultāti novadu griezumā (%) 2013. gadā. Avots: Lauku atbalsta dienests.

7.3. MEŽSAIMNIECĪBA

Pēdējos gados mežizstrāde un kokapstrāde ir kļuvusi par vienu no nozīmīgākajām tautsaimniecības nozarēm Dundagas novadā, kas palielinājusi mežu izmantošanas intensitāti.

Meži aizņem 49052 ha, jeb 72,67% no novada teritorijas un ir pamats mežsaimniecības un

kokapstrādes attīstībai novadā. Privāto mežu īpašniekiem, kuri neveic mežsaimniecisko darbību, mežs galvenokārt kalpo kā kapitāls.

Valsts meža zemes Dundagas novadā apsaimnieko AS „Latvijas Valsts meži”, citus mežus apsaimnieko fiziskas un juridiskas personas.

2012.gadā Dundagas novadā kopā nocirsts 119,8 tūkst. m³, t. skaitā valsts mežā – 31,22%. 2012.gadā kailcirtes valsts mežos bijušas 66 ha (15,7 tūkst. m³), pārējos mežos – 344 ha (70,9 tūkst. m³). Jaunaudžu kopšana veikta 285 ha platībā, t.sk. valsts mežā – 12 ha. Atjaunoti 304 ha meža, no tiem 157 ha – valsts mežā. No atjaunotajiem mežiem 152 ha atjaunoti mākslīgi – 84,9% no tiem – valsts mežā.

7.4. ZVEJNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA

Ar zvejniecību galvenokārt nodarbojas Kolkas pagasta iedzīvotāji. Novadā ir reģistrēta 21 zvejnieku saimniecība, no kurām aktīvi darbojas 16.

Individuālajiem komersantiem zvejošanas atļaujas izsniedz Dundagas novada Dome, tomēr piekrastes zveja ir periodiska. 2013.gadā novada teritorijā zvejas tiesību nomnieki bija 97 pašpatēriņa un komerczvejnieki. Nozvejotās zivis galvenokārt realizē uzpircējiem, līdz ar to zvejnieki ir pilnībā atkarīgi to tiem. Tikai neliels skaits zivju tiek realizēts vietējiem uzņēmumiem un vietējam tirgum. Novadā trūkst laivu piestātnes.

Novada lielākais zivju pārstrādes uzņēmums ir SIA „Līcis 93”, kas nodrošina ar darbu 300 - 400 cilvēkiem un ir novada lielākais uzņēmums. Aptuveni 200 no SIA „Līcis 93” nodarbinātajiem ir Kolkas iedzīvotāji, liela daļa strādnieku tiek atvesti no Dundagas novada Dundagas pagasta, no Talsu novada un Rojas novada.

7.5. TŪRISMS

Dundagas novadā tūrismam ir sezonāls raksturs. Intensitātes maksimums tiek sasniegts jūlijā un augustā, kad esošais tūrisma mītņu piedāvājums nespēj apmierināt pieprasījumu, savukārt pārējā laikā pieprasījums pēc pakalpojumiem nav tik liels.

Dundagas novadā ir 19 naktsmītnes un 2 telšu vietas aptuveni ar 350 gultasvietām un vismaz 400 telšu vietām,- gan pie viesu namiem, gan atsevišķās labiekārtotās teritorijās. Nakšņošanas vietas atrodas ap Dundagu (7), pie Zilo kalnu kraujas (2) un piekrastes ciemos (12).

Apkaime	Nosaukums	Statuss
Dundagā un apkārtnē	Dundagas pils	Viesnīca
	Jaunemari	Viesu nams
	Pūpoli	Viesu nams
	Krūziņi	Viesu nams
	Pasaku namiņš	Brīvdienu māja
	Annes, Pācē	Brīvdienu māja
	Jaundundaga	Hostelis
Zilokalnu tuvumā	Jaunlīdumi	Brīvdienu māja
	Mežlīdumi	Veselības centrs
Lībiešu ciemos pie Dižjūras un Mazjūras	Jaunklāvi, Sīkragā	Lauku māja
	Kalēji, Mazirbē	Viesu nams
	Stūrīši – Branki, Mazirbē	Brīvdienu māja

	Upeskalni, Mazirbē	Brīvdienu māja
	Pītagi, Košragā	Viesu nams
	Jauntilmači, Košragā	Lauku māja
	Krogji, Pitragā	Kempings
	Purvziedi, Vaidē	Kempinga mājas
	Ūši, Kolkā	Brīvdienu māja / kempings
	Vītoli, Kolkā	Hostelis
	Pie Alfrēda, Kolkā	Kempings
	Ziedkalni, Dūmelē	Brīvdienu māja

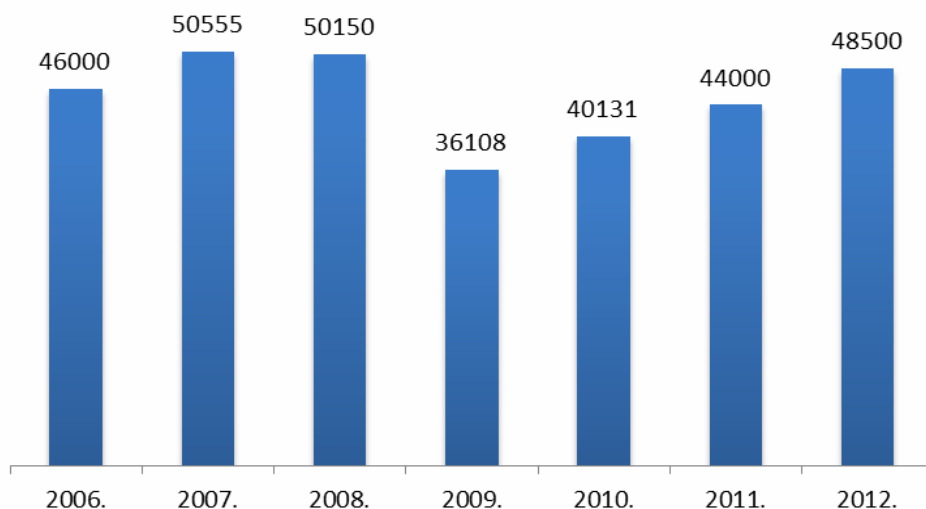
12. tabula. Naktsmītnes Dundagas novadā 2013.gadā. Avots: Dundagas TIC

Ēdināšanas pakalpojumu serviss ir svarīgs ne tikai tūristiem, bet arī vietējiem iedzīvotājiem. Dundagas novadā šis pakalpojums nav pieejams plašā izvēlē, - Dundagā to piedāvā 3 vietās, bet ēdināšanas joma īpaši problemātiska ir Kolkā, kuru vasarā apmeklē samērā liels caurbraucēju skaits. Kolkā ēdināšanu tūrisma sezonas laikā piedāvā tikai divās vietās. Dažus mēnešus vasarā kafejnīca atvērta arī Mazirbē. Vismaz 15 vietās novadā, iepriekš piesakot, iespējamās vietējo produktu degustācijas, tai skaitā 5 vietās – kūpinātu zivju degustācija.

Populārākie novada apskates objekti ir Kolkasrags un Dundagas pils, kuros ir izvietoti arī abi novada TIC. Pārējās populārākās apskates vietas ir saistītas ar Šlīteres Nacionālo parku (Šlīteres bāka, dabas takas) un teritoriju gar jūras piekrasti (Lībiešu ciemi, Kolka).

Diemžēl ne visos objektos tiek veikta precīza tūristu uzskaitē, ir arī tādi objekti, kuru apmeklētība nav zināma, līdz ar to kopumā dati par tūristu skaitu novadā ir fragmentāri, vai tikai raksturo populārākos objektus (Kolkasrags, Dundagas pils, Kubalu skola, Šlīteres bāka un Vaides ragu muzejs). Pēc šajos objektos apkopotās informācijas redzams, ka vidēji 85% no to apmeklētājiem ir tūristi no Latvijas. Kolkasragā, kas ir atpazīstama vieta Latvijas mērogā, šī proporcija ir citādāka, un tūristu skaits no Latvijas ir tikai 55%.

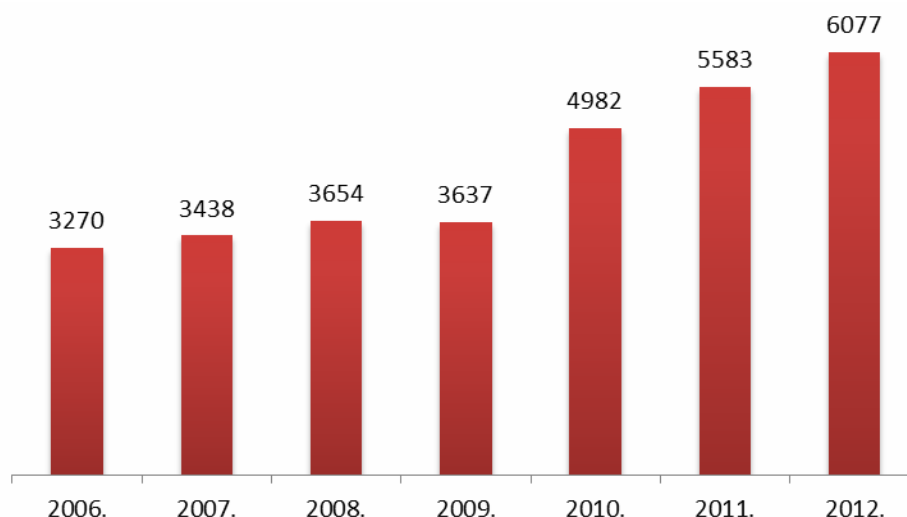
Kolkasrags ir tālākais Kurzemes Z punkts, vieta, kur satiekas Baltijas jūra ar Rīgas jūras līci. Tas ir ne tikai viens no populārākajiem un atpazīstamākajiem galamērķiem Kurzemē, bet arī Latvijā, kuru katru gadu samērā liels tūristu skaits. Šeit gan jāņem vērā, ka statistika ir dota par tiem apmeklētājiem, kas izmantojuši SIA „Kolkasrags” autostāvvietu, tādēļ reālais apmeklētāju skaits ir lielāks.

31. attēls. Kolkasrags apmeklētāju skaita izmaiņas 2006.-2012. Avots: Kolkasrags TIC.

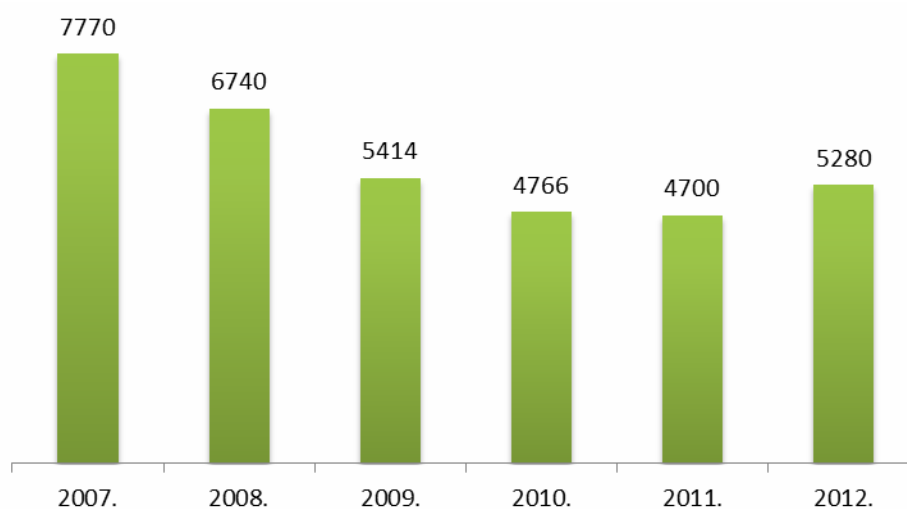
Kolkasrags ir iecienīta putnu vērošanas vieta, tajā izveidots TIC, labiekārtota maksas stāvvietā, informatīvie stendi un citi infrastruktūras objekti.

Dundagas novada TIC apkopotie dati liecina, ka Dundagas pilī pēdējo gadu laikā ir vērojams tūristu skaita pieaugums (26.attēls). Piemēram, 2010.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pils apmeklētāju skaits pieaudzis par 37%, kas varētu būt izskaidrojams ar ieguldīto darbu tūrisma popularizēšanā un lielajiem pasākumiem, kas tika organizēti novadā (Dundagas pils diena, Slīteres ceļotāju diena).

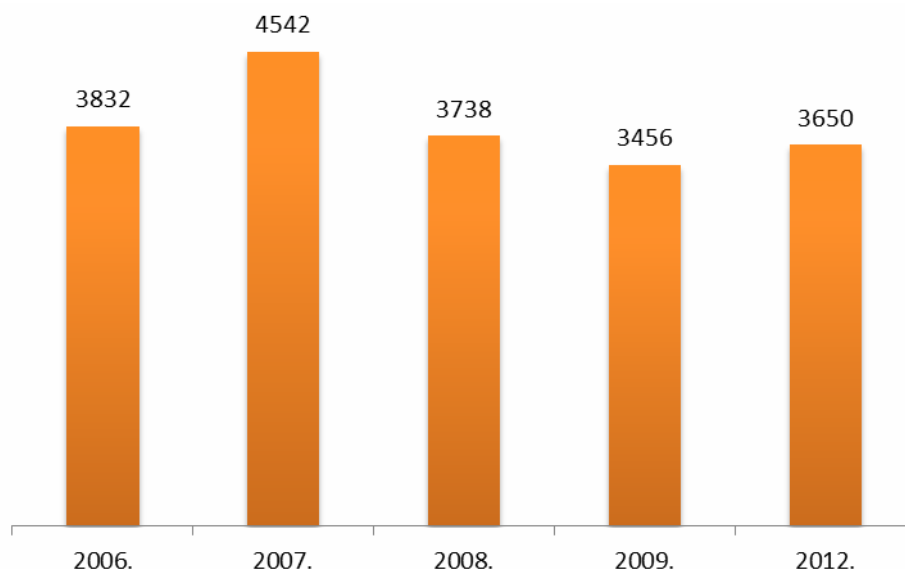
32. attēls. Dundagas pils apmeklētāju skaita izmaiņas 2006.-2012. Avots: Dundagas TIC.

Šlīteres bāka atrodas 5,3 km attālumā no jūras un kopš 2002.gada kalpo kā skatu tornis apmeklētājiem. Bākā regulāri tiek izvietotas izstādes, tās piekājē izveidota Šlīteres dabas taka. Pie bākas ir izveidots auto stāvlaukums, informācijas stendi un tualetes. Lai gan bāka ir viens no apmeklētākajiem tūrisma objektiem nacionālajā parkā, tomēr tās potenciāls nav pilnībā izmantots.

33. attēls. Šlīteres bākas apmeklētāju skaita izmaiņas 2007.-2012. Avots: Dundagas TIC.

Vaides „Purvziedos” atrodas novada populārākā kolekcija – tā sauktais „Ragu muzejs”. Šeit apskatāma Edgara Hausmaņa savāktā meža dzīvnieku ragu kolekcija, un to katru gadu apmeklē vairāk nekā 3000 apmeklētāju.

34. attēls. Vaides „Ragu muzeja” apmeklētāju skaita izmaiņas 2006.-2012. Avots: Dundagas TIC.

Vaides „Purvziēdos” tiek piedāvātas arī vienkāršas naktsmītnes – telšu vietas un kempinga namiņi.

Novadā ir izveidoti 15 velomaršruti, kurus veicot ir iespējams iepazīt novada dabas, arhitektūras un kultūras vērtības. Daļēji marķēts ir velomaršruts „Slīteres aplis” jeb maršruts „No Dižjūras līdz Mazjūrai”. Iecienīta nodarbe piekrastē ir kaitbords, it īpaši rudens sezonā.

Novadā nav pietiekami daudz labiekārtotu atpūtas vietu, kas būtu aprīkotas ar galdiem, soliņiem, atkritumu urnām un ugunsgrēku vietām, trūkst arī labiekārtotu vides elementu un norāžu.

7.6. DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVE

Dundagas novada teritorijā atrodas vairākas atradnes, tomēr kā izmantojamo derīgo izrakteņu atradnes tiek izmantotas tikai trīs: Araiši, Jaunkalni un Piltenes purvs.

Araišu atradnē tiek iegūta smilts, kas izmantojama būvniecībā un mežu ceļu būvē.

Jaunkalnu atradnē tiek iegūta smilts-grants un smilts, kas izmantojama būvniecībā un ceļu būvē.

Piltēnes purvā iegūst kūdru, kas izmantojama lauksaimniecības vajadzībām. Daļa no purva vēl ir neizstrādāta.

Līdz 2010.gadam Vīdalē atradās pašvaldības īpašumā esošs grantskarjers 26,5 ha platībā. Pēdējos gados tas ir neizmantots, liela daļa teritorijas ir applūdusi.

7.7. TIRDZNIECĪBA UN PAKALPOJUMI

Sadzīves pakalpojumi

Dundagā darbojas trīs frizieri, tiek sniegti šūšanas pakalpojumi, pieejams kosmetologs un solārijs. Pirtis pieejamas Mazirbē, Vaidē, Dundagā un ārpus ciemiem. Kolkā pieejami friziera pakalpojumi.

Mazumtirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumi

Novadā ir 8 pārtikas veikali (3 Dundagā, 2 Kolkā, pa vienam Mazirbē, Kaļķos un Vīdalē), 11 citu preču veikali (galvenokārt Dundagā), Dundagā darbojas tirgus. Novadā ir 4 sabiedriskās

ēdināšanas iestādes – 3 Dundagā un viena sezonas laikā Kolkā. Kolkas pagasta piekrastes ciemos no Kolkas ciema līdz Sīkragam pieejams autoveikals.

Pakalpojumi automašīnām

Novadā ir 3 degvielas uzpildes stacijas (2 Dundagā, 1 Kolkā), 2 autoservisi un 2 auto rezerves daļu tirdzniecības vietas Dundagā. Dundagas novadā darbojas transporta pakalpojumu uzņēmums.

Banku pakalpojumi

Dundagā darbojas a/s Swedbank un a/s SEB banka filiāles, pieejami 2 bankomāti. Diemžēl Kolkā nav neviena bankomāta. Dundagā pieejami arī apdrošināšanas pakalpojumi.

Būvniecība

Dundagas pagasta Kalķos darbojas būvniecības uzņēmums, Dundagā darbojas arī 5 kokapstrādes uzņēmumi.

7.8. TAUTSAIMNIECĪBAS JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem galvenās nodarbošanās iespējas Kurzemē būs saistītas ar lauksaimniecību, mežsaimniecību, bioloģisko/ ekoloģisko lauksaimniecību, lauku tūrismu un atpūtas saimniecību. Jaunas attīstības iespējas pavērsies tādu nodarbošanās veidu izvēlei kā aizsargājamo dabas objektu/ teritoriju apsaimniekošana, dabas un kultūras mantojuma vietu apsaimniekošana un specializētā tūrisma organizēšana, medību saimniecība, augļkopība, dīķsaimniecība un citi teritoriālās darbības veidi.

Lielajiem ciemiem ir visplašākās iespējas attīstīt ekonomiskās pamatnozares, piemēram, lauksaimniecības produkcijas pārstrādi, kokapstrādi un mēbeļu ražošanu un sevišķi tūrisma pakalpojumus. Īpašs attīstības potenciāls ir piekrastes ciemiem mazo ostu, t.sk. jahtu ostu, attīstībai.

Visā Kurzemes plānošanas reģionā tiks atbalstīta un veicināta līdzsvarota policentriskā attīstība, balstoties uz reģiona attīstības centriem. Līdzsvarota policentriska attīstība palīdzēs celt labklājību, stiprināt ekonomiku un sociālo kopienu veidošanos, paturēt un, kur nepieciešams, palielināt iedzīvotāju skaitu stratēģiskajās vietās.

Bijušo militāro teritoriju un objektu mantojums daudzviet ir laba bāze, balstoties uz kuru veidot un attīstīt nepieciešamo piekrastes infrastruktūru – ceļus, stāvlaukumus, pieejas jūrai, tūrisma uzņēmējdarbības infrastruktūru.

7.9. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM TAUTSAIMNIECĪBAS JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Dundagas novada uzņēmējiem ir ļoti daudz plaša spektra saskares punktu ar Talsu novada uzņēmējiem, iestādēm un organizācijām.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Biedrība „Ziemeļkurzemes biznesa asociācija” ir ES Leader vietējās partnerības organizācija Dundagas novadā un daļā Talsu novada un Ventspils novada. Biedrība koordinējusi virkni projektu lauku attīstības un zivsaimniecības jomās minētajos novados. Ventspils novadam un Dundagas novadam ir kopīgi izstrādāti velomaršruti, kā arī tiek nodrošināta tūrisma

apskates vietu iekļaušana kopējos informācijas avotos. Ventspils ostas tuvums ir īpaša priekšrocība Dundagas novada uzņēmējiem.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Arī Rojas novads kā rīcību tūrisma jomā uzsver jahtu tūrisma attīstību, ko varētu veikt sadarbībā ar Dundagas novadu. Tautsaimniecības jomā Dundagas novadam ir ciešas saiknes ar Rojas novadu, arī risinot kopējus jautājumus attiecībā uz tūrismu un ceļu infrastruktūru. Rojas mazās ostas tuvums ir īpaša priekšrocība Dundagas novada uzņēmējiem, tai skaitā, tūrisma jomā.

SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA

8. KULTŪRVIDE

8.1. KULTŪRAS IESTĀDES

Kultūras centri

Dundagas novadā darbojas sekojoši kultūras centri: Dundagas Kultūras pils, Kolkas Tautas nams, Līvu Tautas nams, Līvu centrs „Kūolka”, Vīdales saietas nams.

Dundagas pils ir Dundagas pagasta kultūras un kultūrizglītības centrs un ir uzskatāms par vienu no šobrīd nozīmīgākajiem multifunkcionāliem sociālās un kultūras infrastruktūras objektiem Dundagas novadā. Pilī izvietotas Dundagas novada domes iestādes un struktūrvienības – Dundagas kultūras pils, Dundagas Mākslas un mūzikas skola, attīstības un plānošanas nodaļa, būvvalde, tūrisma informācijas centrs, avīzes „Dundadziņš” redakcija, kā arī atsevišķi nomnieki.

Dundagas novada pašvaldības iestāde „Dundagas Kultūras pils” ir Dundagas novada domes izveidota iestāde, kuras mērķis ir kultūras vērtību radīšana, izplatīšana un saglabāšana, profesionālas tūrisma nozares attīstības veicināšana atbilstoši novada iedzīvotāju interesēm. Pilī darbojas 9 amatiermākslas kolektīvi (Deju kolektīva „Dun - dang” senioru, jauniešu un pirmskolas vecuma bērnu grupas, bērnu un jauniešu deju grupa „Sensus” trīs vecuma grupās, Dundagas pagasta jauktais koris; senioru vokālais ansamblis „Sendienas”, amatierteātris „Voi man šes!”). Jauktais koris, deju kolektīva „Dun-dang” senioru grupa un deju kolektīva „Dun-dang” vidējās paaudzes grupa ir Vispārējo Latviešu Dziesmu un Deju svētku dalībnieki 2013.gadā, kas ir kolektīvu stabilitātes un kvalitātes rādītājs.

Pils ir arī populārs tūrisma objekts. Dundagas tūrisma informācijas centrs nodrošina gida pakalpojumus pils apmeklējumiem un ekskursijām pa Dundagas un Kolkas pagastiem. Pilī izvietotas pastāvīgas vēsturiskas un tematiskas ekspozīcijas. Pils telpās atrodas arī viesnīca - jauniešu mītne, kuru mācību gada laikā izmanto Dundagas vidusskolas audzēkņi no kaimiņu pagastiem, savukārt vasaras mēnešos telpas izmanto kā naktsmītnes Dundagas un pilī notiekošo svinību viesi.

Kolkas Tautas nams ir Dundagas novada Domes izveidota Kolkas pagasta pārvaldes padotībā esoša struktūrvienība, kuras darbības pamatmērķis ir kultūras vērtību radīšana, izplatīšana un saglabāšana. Tautas namā strādā 6 darbinieki. 2011.gadā Kolkas Tautas nams tika rekonstruēts, un šobrīd tas ir visvairāk noslogotais no visiem Tautas namiem.

Tautas namā aktīvi darbojas 6 pašdarbības kolektīvi: jauktais koris, pūtēju orķestris, senioru ansamblis „Sarma”, amatierteātra kolektīvs, koklētāju ansamblis, Līvu dziesmu ansamblis „Laula”. Jauktais koris, Kolkas Tautas nama koklētāju ansamblis, Dundagas Mākslas un mūzikas skolas Kolkas mūzikas nodaļas koklētāju ansamblis, Kolkas pūtēju orķestris un lībiešu folkloras kopa „Laula” ir Vispārējo Latviešu Dziesmu un Deju svētku dalībnieki 2013.gadā, kas ir mazā Kolkas ciema īpaši atzīmējams kolektīvu aktivitātes un kvalitātes rādītājs.

Dundagas Tautas nams nepastāv kā iestāde, bijušā tautas nama ēka ir sliktā tehniskā stāvoklī. Daļa telpu šajā ēkā ir iznomātas, bet bez renovācijas Dundagas Tautas nams lielu kultūras pasākumu rīkošanai nav derīgs.

Līvu Tautas nams Mazirbē atrodas biedrības „Līvodīt” īpašumā un galvenokārt darbojas tikai vasarā līvu svētku pasākumu laikā. Dažas telpas namā izmanto pulciņu nodarbībām.

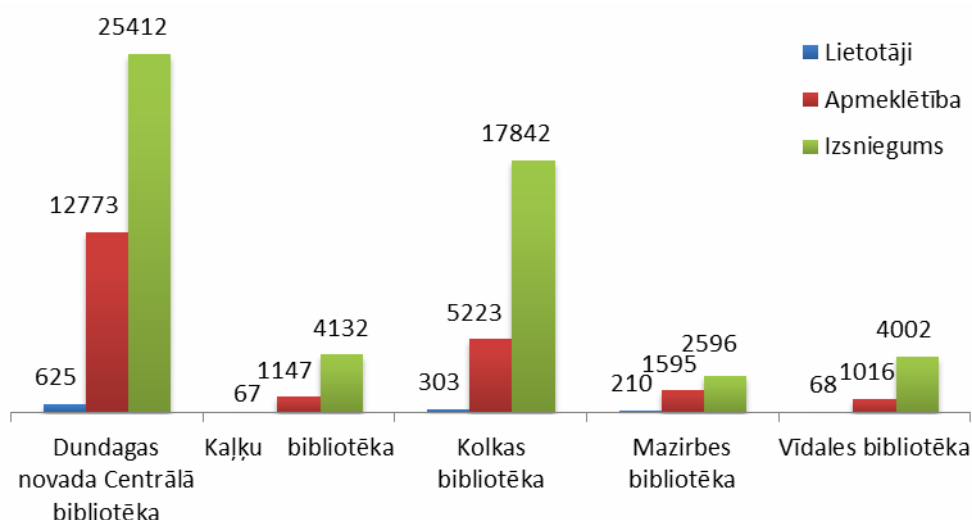
Līvu centrs „Kūolka” atrodas Kolkā, un tajā ir pieejama plaša informācija par lībiešiem - te

var iepazīties ar dažādiem izdevumiem lībiešu un latviešu valodā, var noskatīties filmas video un DVD formātā, noklausīties lībiešu teicēju, lībiešu dziesmu un lībiešu valodas paraugu ierakstus. Centrā ir izstādīti lībiešu sadzīves priekšmeti, zvejniecības un zivju apstrādes rīki, rokdarbi un izveidoti foto stendi par Kolkas ciema vēsturi.

Vīdales saietā nams (arī bibliotēka) atrodas Dundagas pagasta Vīdalē, bijušajā Vīdales skolas ēkā, kura ir renovēta par pašvaldības līdzekļiem. Saieta namā pieejams arī galda teniss iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanai.

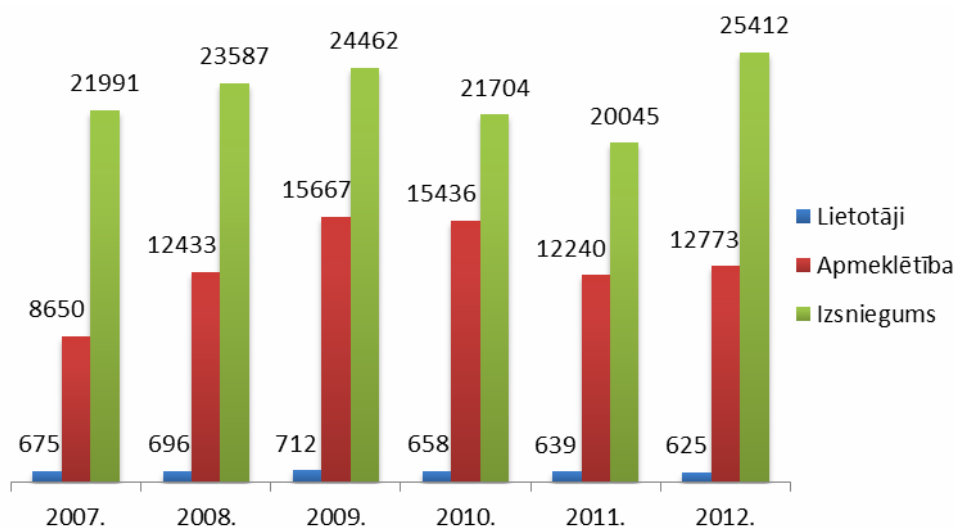
Bibliotēkas

Dundagas novadā kā iestāde ir izveidota Dundagas novada Centrālā bibliotēka, kurai ir struktūrvienības Kaļķos, Kolkā, Mazirbē un Vīdalē. Atbilstoši iedzīvotāju skaitam salīdzinoši aktīvākās ir bibliotēkas Dundagā un Kolkā.

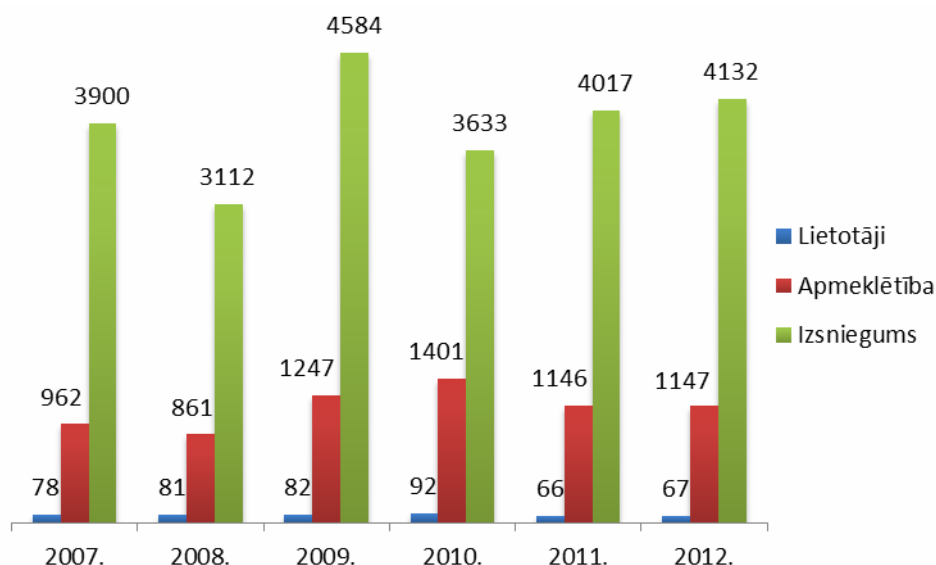
35. attēls. Dundagas novada bibliotēku rādītāji 2012.gadā. Avots: Dundagas novada Centrālā bibliotēka.

Dundagas novada Centrālās bibliotēkas darbu nodrošina 3 bibliotekāres un vadītāja. Bibliotēkas krājums 01.01.2011. sastādīja 20595 vienības. 2010.gadā bibliotēkai bijuši 658 lietotāji, no kuriem vecumā līdz 18 gadiem – 44%. Kā bibliotēkas datortehnikas un tīkla lietotāji reģistrēti 162 cilvēki, no tiem 45 ir tikai datoru lietotāji (nelasa bibliotēkā), viņi šo iespēju izmantojuši 7236 reizes. Bibliotēka ir izvietota Dundagas PII „Kurzemīte” ēkā un apmeklētājus tā apkalpo 40 stundas nedēļā.

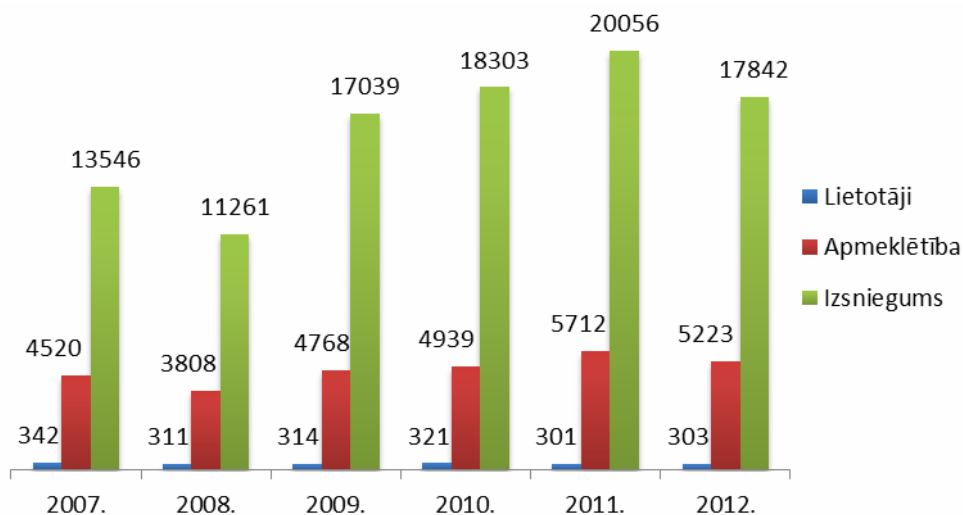
36. attēls. Dundagas novada Centrālās bibliotēkas rādītāji 2007.-2012. Avots: Dundagas novada Centrālā bibliotēka.

Kaļķu bibliotēkas darbu nodrošina vadītāja. Bibliotēkas krājums 01.01.2011. sastādīja 5436 vienības. 2010.gadā bibliotēkai ir 92 lietotāji, no kuriem vecumā līdz 18 gadiem – 37%. Bibliotēkas vajadzībām tiek nomātas telpas no privātpersonas un apmeklētājus tā apkalpo 20 stundas nedēļā.

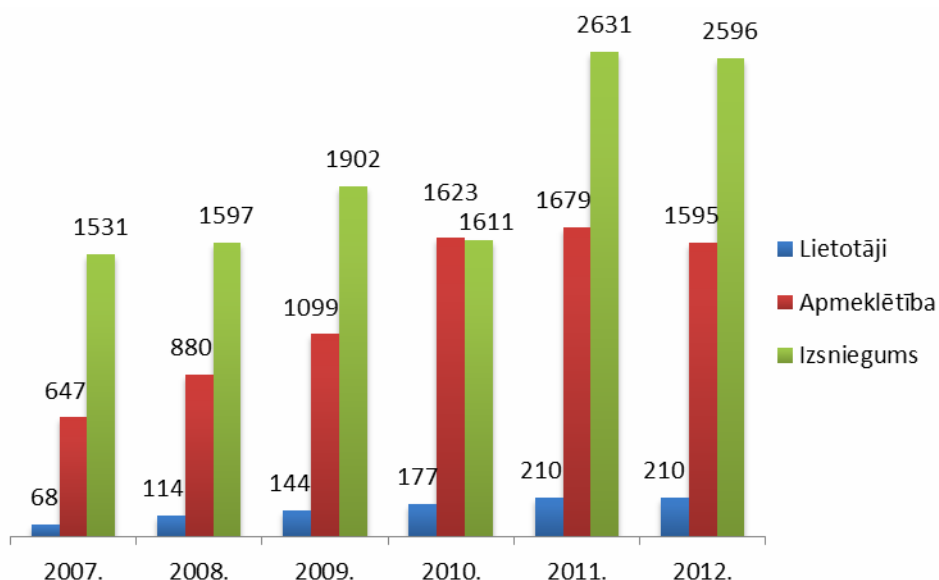
37. attēls. Kaļķu bibliotēkas rādītāji 2007.-2012. Avots: Dundagas novada Centrālā bibliotēka.

Kolkas bibliotēkas darbu nodrošina vadītāja. Bibliotēkas krājums 01.01.2011. sastādīja 13890 vienības, 2010.gadā tai bijuši 321 lietotāji, no kuriem vecumā līdz 18 gadiem – 32%. Bibliotēka apmeklētājus apkalpo 20 stundas nedēļā. Bibliotēka izvietota pašvaldības ēkā un apmeklētājus tā apkalpo 29 stundas nedēļā.

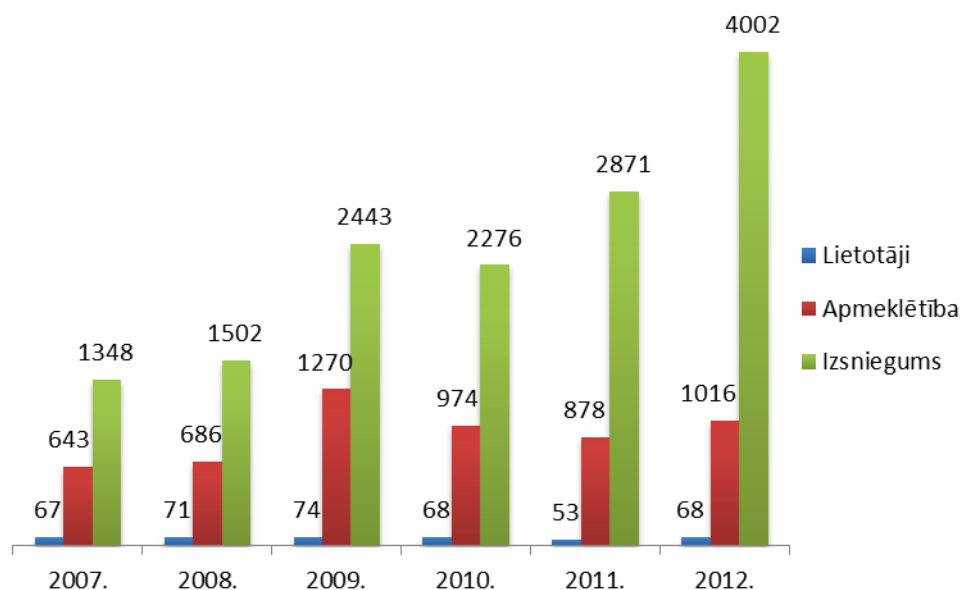
38. attēls. Kolkas bibliotēkas rādītāji 2007.-2012. Avots: Dundagas novada Centrālā bibliotēka.

Mazirbes bibliotēkas darbu nodrošina vadītāja. Bibliotēkas krājums 01.01.2011. sastādīja 3625 vienības, 2010.gadā tai bijuši 177 lietotāji, no kuriem vecumā līdz 18 gadiem – 50%. Bibliotēka izvietota pašvaldības ēkā un apmeklētājus tā apkalpo 15 stundas nedēļā.

39. attēls. Mazirbes bibliotēkas rādītāji 2007.-2012. Avots: Dundagas novada Centrālā bibliotēka.

Vidales bibliotēkas darbu nodrošina vadītāja. Bibliotēkas krājums 01.01.2011. sastādīja 5552 vienības, 2010.gadā tai bijuši 68 lietotāji, no kuriem vecumā līdz 18 gadiem – 22%. Bibliotēka izvietota pašvaldības ēkā un apmeklētājus tā apkalpo 20 stundas nedēļā.

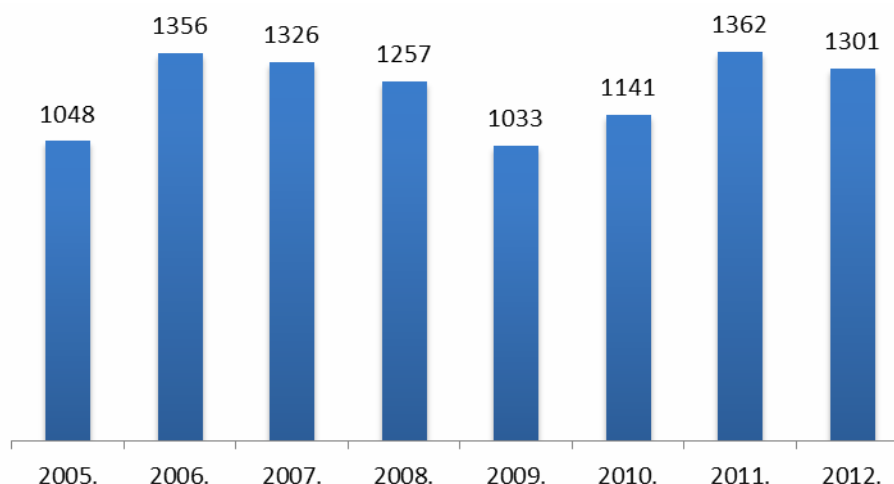

40. attēls. Vidales bibliotēkas rādītāji 2007.-2012. Avots: Dundagas novada Centrālā bibliotēka.

Muzeji

Dundagas novadā darbojas akreditēts muzejs „Kubalu skola – muzejs”, kas ir novada Domes izveidota pašvaldības iestāde. Muzejs apsaimnieko Kubalu skolas namu (valsts nozīmes kultūras piemineklis), tā sētu un tuvāko apkārtni. Tā misija ir uzturēt un saglabāt Kubalu skolas ēku un tai piegulošo teritoriju atbilstoši tās vēsturiskajai nozīmei un lietojumam, attīstot šīs lauku skolas memoriālo vērtību, parādot vietējam apvidum raksturīgos iedzīves priekšmetus, darba rīkus un nodarbes lauku sētā, apzinot vēstures un kultūras mantojumu apvidū, ko nosaka Dundagas pagasta vēsturiskās robežas.

Muzeja darbību nodrošina trīs darbinieki. Gida pakalpojumu apjoms (105 apmeklētāju grupām), 2012.gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 20%.

41. attēls. Kubalu skolas – muzeja apmeklētāju skaits 2005.-2012. Avots: Kubalu skola – muzejs.

Kopējais muzeja krājuma vienību skaits 2012.gada 31.decembrī – 5523. 2012. gadā muzejs saņēmis 14 dāvinājumus, krājumu papildinot ar 85 priekšmetiem. Muzejs sagatavo un izdod savus rakstu krājumus - brošētas grāmatas, kā arī rīko dažādus pasākumus.

8.2. KULTŪRAS PASĀKUMI

Dundagā pasākumu gatavošanā piedalās kultūras centra, vidusskolas, pensionāru apvienības, invalīdu biedrības kolektīvi. Katru gadu kultūras pils organizē dažādus kultūras pasākumus. Vērienīgākie no tiem - Pils diena, Velomaratona noslēgums, Lāčplēša diena, Valsts proklamēšanas diena, Mazā Eiropiāde, Dziesmu diena, u.c. 2012. gadā notika 45 pasākumi, 2011.gadā notika 50 pasākumi, (tai skaitā arī izstādes), savukārt 2010.gadā 61 pasākums. Mazā Eiropiāde ir unikāls plaša mēroga pasākums Latvijas mērogā.

Kolkā 2011.gada laikā tajā notikuši ap 40 dažādu pasākumu – tradicionālie valsts un nacionālie svētki, teātra izrādes, filmas un tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, dzeju vakari, balles, diskotēkas, pensionāru padomes „Sarma” organizētie atpūtas vakari u.c. Lielākais kultūras un aktivitāšu pasākums Kolkā ir ikgadējie Jūras svētki, kas tiek organizēti gan Kolkasraga apkaimē, gan Kolkas centrā.

Pašvaldība katru gadu līdzdarbojas Līvu savienības organizētajos lībiešu svētkos Mazirbē, nodrošinot, galvenokārt, saimnieciska rakstura palīdzību, kā arī transporta pakalpojumus pašdarbības kolektīviem. Arī lībiešu svētki ir unikāls plaša mēroga pasākums Latvijas mērogā.

8.3. NOVADA BAZNĪCAS UN DRAUDZES

Dundagas novadā savos dievnamos darbojas **luterāņu** draudzes Dundagā, Kolkā un Mazirbē, **pareizticīgo** draudzes Kolkā un Dundagā un **baptistu** draudzes Dundagā un Pitragā. **Katoļu** draudzes darbojas Dundagā un Kolkā (katoļu baznīcā), draudze **Priekā Vēsts** - Dundagā.

8.4. KULTŪRAS JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem Kurzemes reģions ir pievilcīgs dažādu tūrisma veidu attīstībai, tai skaitā kultūrtūrisma attīstībai. Galvenie Kurzemes plānošanas reģiona telpiskās attīstības mērķi kultūras jomā ir kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un laikmetīgas kultūrvides veidošana. Atpūtai un

tūrismam pievilcīgās vietas jāveido, izkopjot esošās tradīcijas un saglabājot dabas un kultūras vērtības.

Nemateriālais kultūras mantojums ir bijušo Talsu rajona un Kuldīgas rajona kultūrpolitikas prioritāte. Bijušajā Talsu rajonā, t.sk. arī Dundagas novadā, salīdzinot ar citiem bijušajiem Latvijas rajoniem ir viens no lielākajiem tautas mākslas kolektīvu skaitiem. Šī joma īpaši atbalstāma arī Kurzemes plānošanas reģiona kontekstā.

8.5. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM KULTŪRAS JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Dundagas novadu un Talsu novadu saista sadarbības līgums kultūras jomā, organizējot ar Dziesmu svētku ciklu saistītās pašdarbības kolektīvu skates. Sadarbība norit arī kultūras darbinieku dienu ietvaros. Talsu novads sniedz arī metodisko palīdzību amatiermākslas vadītājiem, kā arī koordinē ar Dziesmu un deju svētkiem saistītos pasākumus. Dundagas novada un Talsu novada bibliotēkas darbojas ar kopīgu katalogu, Talsu novada galvenā bibliotēka veic metodisko vadību, sadarbojoties ar Dundagas, Rojas un Mērsraga novadu bibliotēkām.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Kultūras jomā nav izteiktu saskares punktu ar Ventspils novadu. Pastāv sadarbība ar Ventspils novadu un Ventspils pilsētu lībiešu kultūras aktivitāšu jomā. Daļa Ventspils novada Tārgales un Ances pagasta atrodas kultūrvēsturiskajā teritorijā „Lībiešu krasts”.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Rojas novadu, tāpat kā Dundagas novadu saista sadarbības līgums un Talsu novadu kultūras jomā, organizējot ar Dziesmu svētku ciklu saistītās pašdarbības kolektīvu skates. Sadarbība norit arī kultūras darbinieku dienu ietvaros. Rojas novada bibliotēku darbinieki sadarbojas ar Dundagas novada bibliotēku darbiniekiem vienotās bibliotēku sistēmas ietvaros, ko vada Talsu galvenā bibliotēka.

9. IZGLĪTĪBA

9.1. IZGLĪTĪBAS IESTĀDES

Pēdējo gadu laikā izglītības iestādēs ir notikusi ievērojama bērnu skaita samazināšanās. Tas noticis ne tikai mazā dabiskā pieauguma, bet arī emigrācijas pieauguma dēļ. Dzimušo bērnu skaits pēdējos gados ir ļoti mazs, tā, piemēram, salīdzinot ar 1994.gadu, tas samazinājies pat par 64%.

Pirmsskolas izglītība

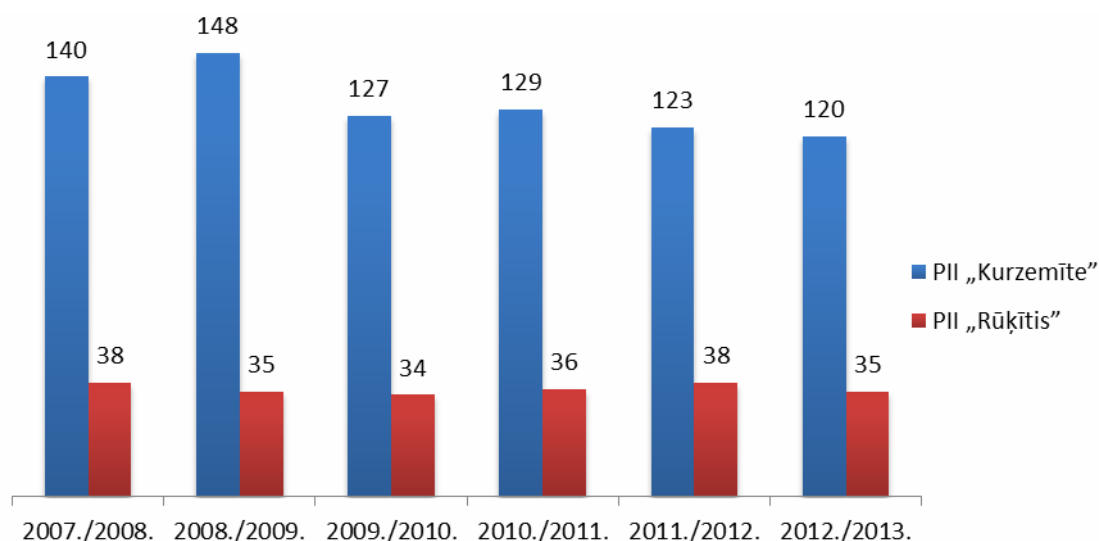
Pirmsskolas izglītība Dundagas novadā pieejama Dundagas PII „Kurzemīte” un Kolkas PII „Rūķītis”. Kolkas PII „Rūķītis” ir Kolkas pamatskolas struktūrvienība.

Dundagas pirmsskolas izglītības iestāde „Kurzemīte” dibināta 1950.gadā. Pašreiz iestāde atrodas Dundagas centrā un darbojas 1984.gada uzceltajā ēkā. Izglītības programmas apguve notiek 6 grupās - bērniem no 1,5 līdz 7 gadu vecumam. Iestādē strādā 14 pedagoģiskie darbinieki un 11 tehniskie darbinieki.

Pēdējo gadu laikā bērnu skaits bērnudārzā ir samazinājies, salīdzinot ar 2008./2009. gadu, šis rādītājs ir krities par 19%.

Kolkas pamatskolas struktūrvienība „Rūķītis” atrodas Kolkā un ir izvietojusies 1973.gadā

celtajā ēkā. Salīdzinot ar 2007./2008. mācību gadu pirmsskolas izglītības iestādē izglītojamo skaits nav krasi mainījies.

42. attēls. Bērnu skaita izmaiņas Dundagas PII „Kurzemīte” un Kolkas PII „Rūķītis” (uz mācību gada sākumu). Avots: Dundagas novada PII „Kurzemīte” un Kolkas PII „Rūķītis”.

Vispārējā izglītība

Vispārējo izglītību skolēni iegūst Dundagas vidusskolā, Kolkas pamatskolā un Mazirbes internātpamatskolā.

Kolkas pamatskolas jaunā ēka ir celta 1961.gadā. Kopš 1994.gada Kolkas pamatskola ir Kolkas pagasta padomes pakļautībā, bet 2009.gadā, izveidojoties Dundagas novadam, tā ir pašvaldības iestāde ar struktūrvienību PII „Rūķītis”. Skolas struktūrvienības „Rūķītis” otrajā stāvā izvietojies internāts „Rūķu nams” ar 15 gultas vietām.

Līdztekus pamatzglītībai skola īsteno šādu interešu izglītību: pūtēju orķestris, vides izglītības pulciņš *Zaļā komiteja*, netradicionālie rokdarbi, vizuālā māksla, lībiešu interešu grupa, vokālais ansamblis, datorpulciņš, sporta pulciņš. Kopš 2000.gada skolas darba prioritāte ir vides izglītība. Divus gadus Kolkas pamatskola saņēmusi Diplomu par EKO skolas nosaukuma iegūšanu. Apmēram 96% no visiem izglītojamiem ir no Dundagas novada. Salīdzinot ar 2007./2008. mācību gadu skolēnu skaits pamatskolā ir samazinājies par 26%. Kolkas pamatskolas pedagogi ir Dundagas novada iedzīvotāji. Skolā strādā psihologs ar dzīvesvietu Rīgā.

Tikai ļoti neliels skaits 9.klašu absolventu izvēlas nemācīties, bet strādāt. 78% 9.klases absolventu turpina mācības vidusskolās profesionālās mācību iestādēs.

Dundagas vidusskola dibināta 1945.gadā, un tās pirmā mājvieta bija Dundagas pils. Pašreiz tā atrodas Dundagas centrā, un mācības notiek divās savrupi izvietotās ēkās. Viena no tām (Mazā skola) celta 1955.gadā un tajā mācās 1. – 4.klašu skolēni, bet otra (Lielā skola) celta 1975.gadā un tajā mācās 5. – 12.klašu skolēni.

Dundagas vidusskolā tiek realizētas 4 izglītības programmas: pamatzglītības programma, pamatzglītības pedagoģiskās korekcijas izglītības programma, vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena programma un vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena neklātienes programma.

Dundagas vidusskolā ārpus mācību procesa ir plašs interešu izglītības piedāvājums. Viens no spilgtākajiem skolas piedāvājumiem ir pastiprināta volejbola apguve sadarbībā ar Talsu novada sporta skolu, kā arī teātra studija, teātra sporta grupas, 2.- 4.klašu koris, jauktais

koris, vokālais ansamblis un tautisko deju kolektīvi.

2012./2013. mācību gadā skolā strādāja 43 pedagogi un 16 tehniskie darbinieki. 25% no pedagogiem dzīvo ārpus Dundagas novada, lielākoties Talsu novadā. Lielākā daļa skolēnu - aptuveni 93% dzīvo Dundagas pagastā. Skolā mācās skolēni no Talsu novada (galvenokārt no Tiņģeres) un Ventspils novada. Tikai 1% audzēkņu ir no Dundagas novada Kolkas pagasta. Dundagas vidusskolā, tāpat kā visā Latvijā, turpmākajos gados saistībā ar demogrāfisko situāciju skolēnu skaits samazināsies. Salīdzinot ar 2007./2008. mācību gadu skolēnu skaits ir samazinājies par 33%.

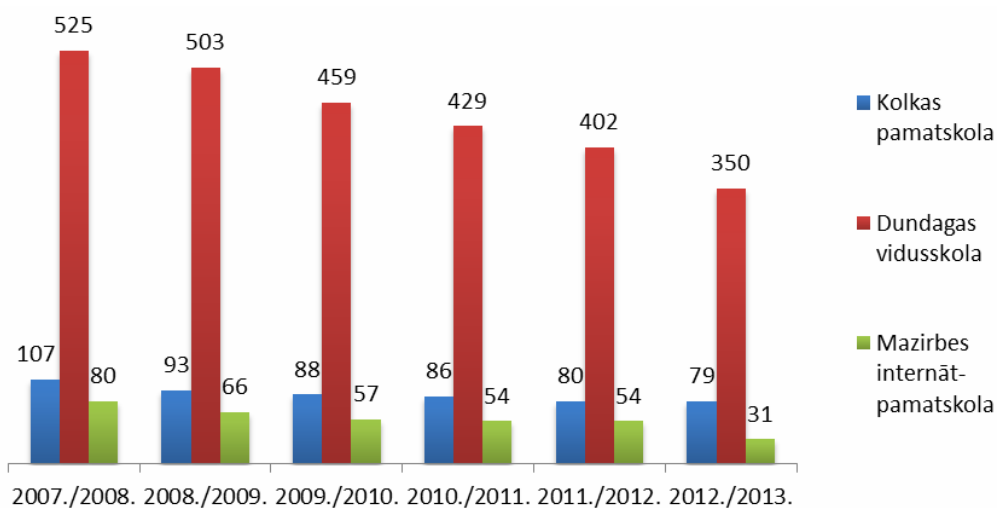
Dundagas vidusskolas audzēkņu sasniegumi valsts pārbaudes darbos ir atšķirīgi dažādās vecuma grupās. 3. un 6.klašu audzēkņu sasniegumi valsts pārbaudes darbos ir zemāki nekā vidēji Talsu, Rojas, Dundagas un Mērsraga novados un vidēji Latvijā. 9.klašu audzēkņu sasniegumi matemātikā un latviešu valodā ir zemāki nekā četros minētajos novados vidēji, tomēr angļu valodā, krievu valodā un vēsturē – augstāki nekā četros novados vidēji. 12.klašu audzēkņu sasniegumi latviešu valodā, angļu valodā, matemātikā, fizikā un ekonomikā ir augstāki nekā vidēji četros novados un vidēji valstī.

Tikai ļoti neliels skaits 9.klašu absolventu izvēlas nemācīties, bet strādāt, turklāt pēdējos gados šādu absolventu nav. Vidēji 60% 9.klases absolventu turpina mācības vidusskolās un 40% - profesionālās mācību iestādēs. Atkarībā no konkrētā absolventu gada 30 – 66% vidusskolas absolventu turpina mācības augstskolās, 15 – 25% - koledžās vai tehnikumos, 10 – 40% uzsāk darba gaitas.

Mazirbes internātpamatskola ir pastarpinātās pārvaldes iestāde - kā Dundagas novada pašvaldības dibinājums, kas pašvaldības pārziņā nonāca pēc Talsu rajona pašvaldības likvidēšanas un administratīvi teritoriālās reformas. Skolā speciālās izglītības programmu īsteno kopš 1970.gada.

Internātpamatskolā tiek īstenota licencēta speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem, licencēta profesionālās pamatizglītības programma „Kokizstrādājumu izgatavošana” ar profesionālo kvalifikāciju Galdnieka palīgs, licencēta profesionālās pamatizglītības programma „Mājturība” ar profesionālo kvalifikāciju Mājkalpotājs.

Mazirbes internātpamatskolā attiecīgās izglītības programmas apguvi 2012.gadā uzsāka 31 izglītojamie no Dundagas, Talsu, Ventspils un Rojas novadiem, bet pedagoģiskās darbības mērķus īstenoja 16 pedagoģiskie darbinieki. Skolā strādā 14 tehniskie darbinieki. Salīdzinot ar 2007./2008. mācību gadu skolēnu skaits ir samazinājies par 61%.

43. attēls. Skolēnu skaita izmaiņas Kolkas pamatskolā (bez PII „Rūķītis” audzēkņiem), Dundagas vidusskolā un Mazirbes internātpamatskolā (no 2007. – 2013.gadam). Avots: Dundagas vidusskola un Kolkas pamatskola.

Profesionālās ievirzes kultūrizglītība

Profesionālās ievirzes kultūrizglītību var iegūt Dundagas Mākslas un mūzikas skolā.

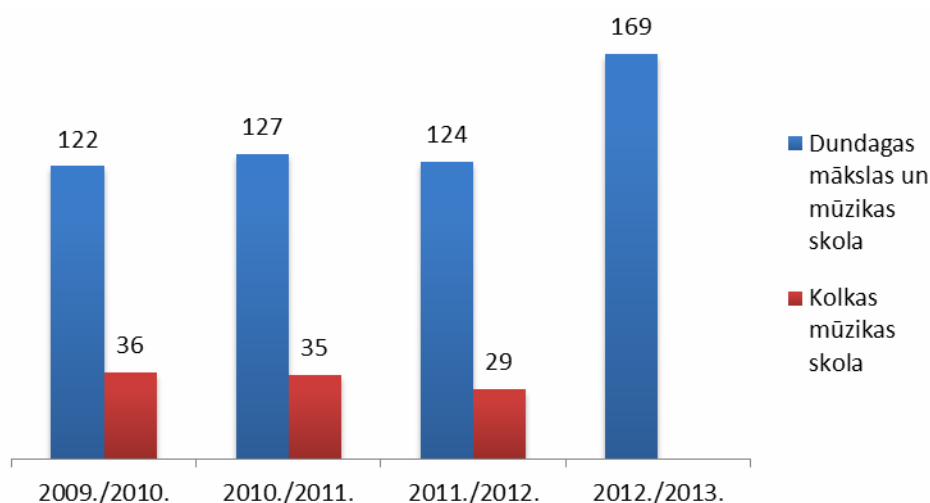
Dundagas Mākslas un mūzikas skola atrodas Dundagas pils telpās un izveidota 2001.gadā, apvienojot Dundagas Mākslas skolu un Dundagas mūzikas skolu. Skolai kopš 2012.gada ir pievienota Kolkas mūzikas skola. 1988.gadā Dundagas mūzikas skola tika dibināta kā Talsu mūzikas skolas filiāle, kura 1991.gadā kļūst par patstāvīgu skolu – Dundagas mūzikas skolu. Līdz 2001.gadam Dundagas mūzikas skolu absolvējuši 72 audzēkņi.

Dundagas mākslas skola dibināta 1990.gada decembrī un līdz 2001.gadam to absolvējis 41 audzēknis.

Dundagas Mākslas un mūzikas skolu laikā no 2001.gada līdz 2010.gadam absolvējuši 89 audzēkņi. Profesionālās ievirzes izglītību nākamajā pakāpē turpinājuši 17 skolas absolventi.

2012.gada 3.septembrī mācības uzsāka vēl nebijis jauno audzēkņu skaits - 64, no kuriem 17 audzēkņi Mākslas nodaļas sagatavošanas klasē. 2013./2014.m.g skolā mācās 170 audzēkņi: mākslas nodaļā Dundagā – 65, mūzikas nodaļā Dundagā 56, dejas nodaļā Dundagā – 18, mūzikas nodaļā Kolkā – 31. Skolā Dundagā mācās audzēkņi arī no Talsu un Ventpils novadiem (no Tiņģeres un Ances), skolas filiālē Kolkā mācās bērni no Rojas novada (no Melnsila). Skolā strādā 16 pedagogi, kuriem ir nepieciešamā izglītība un profesionālā kvalifikācija, kas nodrošina izglītības programmu īstenošanu. Skolā strādā 2 tehniskie darbinieki. No visiem skolotājiem 1 ir no Talsu novada, 1 – no Ventpils. Laika periodā no 2008. – 2013.gadam 1/6 daļa no Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņiem turpina mācības ar mākslu, mūziku un kultūru saistītās jomās.

Kolkas mūzikas skola kā patstāvīga izglītības iestāde darbojās kopš 1995.gada, bet no 2012.gada tā ir pievienota Dundagas Mākslas un mūzikas skolai. Skola izvietota Kolkas Tautas nama telpās, un tā īsteno 8 licencētas profesionālās ievirzes izglītības programmas. Dundagas Mākslas un mūzikas skolas Kolkas filiāles pedagogi ir Dundagas novada iedzīvotāji.

44. attēls. Audzēkņu skaita izmaiņas Dundagas mākslas un mūzikas skolā un Kolkas mūzikas skolā (no 2009. – 2013.gadam). Avots: Dundagas mākslas un mūzikas skola.

9.2. IZGLĪTĪBAS IESPĒJAS

Pieaugušo izglītības iespējas mūžizglītībā ir ierobežotas – Dundagā iespējams mācīties autovadītāju kursus, šādas iespējas daļēji bez maksas pieejamas arī vidusskolēniem.

9.3. IZGLĪTĪBAS JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem Kurzemes reģiona attīstība saistāma ar izglītības un pētniecības centru un perspektīvu reģiona tautsaimniecības nozaru un uzņēmējdarbības virzienu attīstīšanu, veidojot labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi uz zināšanām un pētniecību un modernām tehnoloģijām balstītai un inovatīvai ražošanai ar augstu pievienoto vērtību. Dzīves kvalitātes uzlabošanu reģionā veicina izglītības centri, kur pieejama kvalitatīva izglītība, iespēja paaugstināt profesionālo kvalifikāciju un moderna sakaru infrastruktūra. Reģionā ir pastāvīgi jārealizē pasākumu kopums informācijas sabiedrības attīstībai, t.sk. jāveicina investīcijas informācijas un komunikāciju tehnoloģijas infrastruktūras attīstībai visu līmeņu centros, datoru un interneta lietošanas prasmes, e-izglītība.

Kurzemes plānošanas reģionā veicināmi izglītības pasākumi, paredzot vietas apmācības centru izveidei, kur iespējams apgūt jaunu, darba tirgū pieprasītu profesiju vai pārkvalificēties. Atbilstoši Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem būtiska ir izglītība mūža garumā, attīstāma arī tālmācība.

9.4. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM IZGLĪTĪBAS JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Talsu novada bērni mācās Mazirbes internātpamatkolā. Talsu novada bērni (galvenokārt no Tīngeres) mācās arī Dundagas vidusskolā un Dundagas Mākslas un mūzikas skolā. Gandrīz 25% no Dundagas vidusskolas pedagogiem dzīvo Talsu novadā. Viens no Dundagas Mākslas un mūzikas skolas pedagogiem Dundagā ir no Talsu novada. Noslēgts sadarbības līgums ar Talsu novada pašvaldību par izglītības metodiskā darba koordinēšanu, kā arī par pedagoģiski medicīniskās komisijas pakalpojumu sniegšanu. Talsu, Dundagas un Rojas novadu pedagogi atbalstīti stipendiju un mērķstipendiju saņemšanai. Talsu, Dundagas un Rojas novadu pašvaldību skolēnu pašpārvaldes dibinājušas skolēnu pašpārvalžu un jauniešu organizāciju apvienību „TAS.ES”.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Ventspils novada bērni mācās Mazirbes internātpamatskolā. Viens no Dundagas Mākslas un mūzikas skolas pedagogiem Dundagā ir no Ventspils.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Rojas novada bērni mācās Mazirbes internātpamatskolā. Rojas novada bērni (galvenokārt no Melnsila) mācās arī Kolkas pamatskolā un Dundagas Mākslas un mūzikas skolas Kolkas filiālē. Kopīgi ar Rojas novada pašvaldību noslēgts sadarbības līgums ar Talsu novada pašvaldību par izglītības metodiskā darba koordinēšanu, kā arī par pedagoģiski medicīniskās komisijas pakalpojumu sniegšanu. Talsu, Dundagas un Rojas novadu pedagogi atbalstīti stipendiju un mērķstipendiju saņemšanai. Talsu, Dundagas un Rojas novadu pašvaldību skolēnu pašpārvaldes dibinājušas skolēnu pašpārvalžu un jauniešu organizāciju apvienību „TAS.ES”.

10. SPORTS UN AKTĪVS DZĪVESVEIDS

10.1. SPORTA BĀZES

Lielākās iespējas nodarboties ar sportu ir novada lielākajās apdzīvotajās vietās Dundagā un Kolkā.

Dundagas vidusskolā atrodas sporta zāle, kurā notiek sporta nodarbības skolēniem, kā arī dažādi sporta pasākumi. Dundagā projekta ieceres stadijā izveidots sporta halles mets, tomēr tās nepieciešamības aktualitāte samazinājusies līdz ar nepietiekamu ekonomisko pamatojumu. Pie abām Dundagas vidusskolas ēkām ir iekārtoti sporta laukumi.

Kolkas pamatskolā sporta zāle atrodas trešajā stāvā un, pēc ekspertu slēdzieniem, nav iespējams tajā organizēt nodarbības ar dinamiskām slodzēm. Ir pabeigta būvniecības 1.kārta Kolkas sporta zālei pie Kolkas pamatskolas, diemžēl nepietiekama finansējuma dēļ tās būvniecība ir apstājusies. Kolkā pie pamatskolas iekārtots sporta laukums, bet atsevišķi novietots zvejnieku kolhoza padomju gados iekārtotais stadions.

Atsevišķs mazāks sporta laukums iekārtots pie **Mazirbes** internātpamatskolas, savukārt **Kaļķos** un **Vīdalē** iekārtoti laukumi pludmales volejbolam. Diemžēl sporta laukumu aprīkojums pēdējo gadu laikā nav būtiski uzlabojies, tāpēc nozīmīgu sporta sacensību rīkošanai sporta laukumi nav piemēroti.

10.2. SPORTA PASĀKUMI

Dundagas novadā vasarās notiek novada sporta svētki, „Pāces kausa” izcīņa volejbolā, kopš 2006.gada šaha sacensības „Dundagas torņi”, makšķerēšanas sacensības Kolkā un citas sacensības. Ziemā atklātajā hokeja laukumā pie Dundagas vidusskolas tiek rīkotas vietējo komandu sacensības hokejā. Bērni un jaunieši izmanto iespēju regulāri trenēties volejbolā, futbolā, šahā, taiboksā, kā arī dažādās galda spēlēs. Lielākos panākumus Dundagas jaunieši guvuši volejbolā, bieži izcīnot godalgotas vietas valsts līmeņa sacensībās dažādās vecuma grupās, savukārt Kolkas un Mazirbes jaunieši guvuši panākumus florbolā un futbolā.

10.3. SPORTA UN AKTĪVA DZĪVESVEIDA JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Sporta un aktīva dzīvesveida joma Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentos netiek īpaši uzsvērtā.

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona izstrādāto Pārskatu par problēmām un konfliktsituācijām Kurzemes reģiona piekrastē SNP administrācija Kolkas pagastā ir norādījusi 2 vietas tehniskā ūdenssporta attīstībai (no Kolkas mola uz dienvidiem, kā arī no Mazirbes ciema līdz Košraga ciemam). Īpaši rūpīgi jāplāno jāšanas sporta attīstība piekrastē - noejū pludmalē ar zirgiem paredzot tikai tajās vietās, kur ir esošās piebrauktuves pludmalei. SNP ieteikums kāpu izbraukāšanas novēršanai ir atsevišķās vietās visā Latvijas kāpu zonā paredzēt vietas tieši motosporta cienītājiem, - attīstot šim sporta veidam piemērotas un atbilstošas trases.

10.4. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM SPORTA UN AKTĪVA DZĪVESVEIDA JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Sadarbībā ar Talsu novada sporta skolu Dundagas vidusskolā tiek piedāvāta pastiprināta volejbola prasmju apguve. Talsu novadu un Dundagas novadu saista sadarbības līgums par

starpnovadu sacensību organizēšanu, kuru ietvaros Dundagas novada sportisti sacenšas pašvaldību sporta spēlēs, kā arī volejbolā, futbolā, šahā un dambretē.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Dundagas novadam nav īpašu saskarsmes punktu sporta un aktīvā dzīvesveida jomā. Neregulāri iespējamās abu novadu aktīvā dzīvesveida piekritēju tikšanās reģiona vai valsts mēroga sacensībās.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Arī Rojas novadu un Talsu novadu saista sadarbības līgums par starpnovadu sacensību organizēšanu, kuru ietvaros Dundagas novada sportisti sacenšas arī ar Rojas novada komandām un dalībniekiem.

11. SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA**11.1. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI**

Dundagas novada sociālais dienests nodibināts 2009.gada augustā un ir Dundagas novada Domes izveidota un Domes pārraudzībā esoša pašvaldības iestāde, kas sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību Dundagas novada trūcīgajiem iedzīvotājiem, krīžu situācijās nonākušām personām, kā arī palīdz personām, ģimenēm un personu grupām noteikt, atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus. Sociālajā dienestā strādā vadītāja un trīs sociālā darba speciālisti, visiem ir augstākā izglītība sociālajā darbā. Sociālā dienesta darba telpas izvietotas Dundagas PII „Kurzemīte” ēkā. Kolkā uz daļēju slodzi strādā sociālais darbinieks. Nepieciešamības gadījumā sociālais dienests palīdz ar savu transportu iedzīvotājiem attālinātākajos ciemos.

Sociālā dienesta darbības pārskats par 2010.-2012.gadu dots 13.tabulā.

	2010.	2011.	2012.
Sēžu skaits	65	63	61
Iesniegumu skaits par pabalstu saņemšanu	785	392	282
Izvērtēto materiālo ienākumu deklarāciju skaits	402	208	183
Ģimeņu/personu skaits, kurām izvērtēti ienākumi	245	208	
Ģimeņu skaits, kam noteikts trūcīgo statuss (kopā personas)	228 (608)	125 (408)	107 (352)
Izziņas trūcīgo ģimeņu/personu statusa noteikšanai	403	167	173
Lēmumi par sociālo palīdzību	118	463	312
Izsniegto pabalstu skaits (LVL)	63283,0	46253,12	32805,62

13. tabula. Dundagas novada Sociālā dienesta darbības pārskats par 2010.-2012.gadu. Avots: Dundagas novada Sociālais dienests.

Pieprasītākie pabalstu veidi Dundagas novadā ir ēdināšanas pabalsts (brīvpusdienas skolā), pabalsts bāreņiem, kuri turpina mācības pēc pilngadības sasniegšanas un dzīvokļa pabalsts (īres maksas segšanai vai malkas iegādei).

Pieprasītākais pabalsts, kas tiek piešķirts, neizvērtējot sociālo situāciju ir jaundzimušo pabalsts.

Novadā atrodas 4 sociālās aprūpes iestādes: Valsts sociālās aprūpes centrs „Dundaga”, Dundagas aprūpes nams „Stacija”, pansija „Jaundundaga” un Bērnu dienas centrs „Mājas”.

Valsts sociālās aprūpes centrs „Dundaga” ir Valsts sociālās aprūpes centra „Kurzeme” filiāle, kas īsteno valsts politiku ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas jomā attiecībā uz pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (pirmās un otrās grupas invalīdiem). Centrā 2010.gadā bija 100 klienti, kuriem aprūpes pakalpojumus

sniedza 58 darbinieki.

Pansija „Jaundundaga” kopš 2012.gada 1.janvāra ir Dundagas novada Sociālā dienesta struktūrvienība. Pansijas galvenais mērķis ir nodrošināt ar mājokli un sociālo aprūpi pensijas vecuma personas, kuras vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj nodrošināt savu eksistenci bez citu palīdzības un kam ir objektīvas grūtības sevi aprūpēt. Ēka atrodas Jaundundagā - bijušajā slimnīcas ēkā. No 1999. - 2009.gadam izveidotā pansija bija pašvaldību sadarbības apvienības „Ziemeļkurzeme” iestāde. Ēkas otrajā stāvā ir 11 istabiņas pansijas iemītniekiem, bet pirmajā stāvā viesu istabas 14 cilvēkiem. Ēkas trešais stāvs pēc ugunsgrēka nav atjaunots un ekspluatācijai nav derīgs. 2010.gadā pansijā dzīvoja 10 personas, 2012.gadā – 8 personas. Sociālā pakalpojuma ietvaros pašvaldības finansējuma daļa ir 25 – 30%.

Dundagas aprūpes nams „Stacija” par veco ļaužu aprūpes namu kļuva 2000.gadā, kad sākās vecās dzelzceļa stacijas pārbūve. Aprūpes namam ar pašvaldību ir noslēgts sociālo pakalpojumu deleģēšanas līgums. Aprūpes nama juridiskais statuss ir biedrība, un aptuveni 68% no tā budžeta veido iemītnieku pensijas. Gadā vidēji tiek aprūpētas 7 - 9 personas. Aprūpējamajiem tiek radīta mājas apstākļiem tuvināta atmosfēra.

Bērnu dienas centrs „Mājas” ir biedrība, tā tapusi un darbojas ar Talsu novada fonda un Dundagas pašvaldības atbalstu. Dundagas novada Dome biedrībai ir deleģējusi un finansē bērnu vecumam (no 6 līdz 12 gadiem) un interesēm atbilstošas brīvā laika pavadīšanas iespējas no mācībām brīvajā laikā. Bērnu dienas centrs ir izvietots Dundagas pirmsskolas izglītības iestādes „Kurzemīte” ēkas divās telpās. Piedāvāto iespēju katru darba dienu izmanto vidēji 35 bērni.

Sociālajā jomā darbojas arī Dundagas pensionāru apvienība „Dundagas Sendienas”, Dundagas bērnu un jauniešu atbalsta centrs un jauniešu klubs „Dundaga”, fragmentāri darbojas neregistrēta invalīdu apvienība.

11.2. VESELĪBAS APRŪPE

2001.gadā Dundagas pagastā tika izveidots Dundagas pagasta padomes Veselības un sociālās palīdzības centrs. Kopš 2010.gada tas ir pārveidots par **SIA „Dundagas veselības centrs”**, kas ir pašvaldības kapitālsabiedrība un novadā veic veselības un sociālās aprūpes funkcijas. Centrs atrodas Dundagas centrā, Pils ielā 6, un ēkā ir izvietoti arī ģimenes ārstu kabineti. Centrs piedāvā medicīniskos pakalpojumus: dienas stacionāru (ar naktsmītni) ar 10 gultu vietām, rentgenoloģiskā kabineta pakalpojumus, fizikālās procedūras, zemūdens masāžu, laboratoriskā kabineta pakalpojumus un veselības mājas aprūpi. Centrā tiek sniegta ilgstošā sociālā aprūpe pensijas vecuma personām, kā arī I un II grupas invalīdiem, kuri vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt un kuriem ir nepieciešama medicīnas darbinieku uzraudzība. Ilgstošajā sociālajā aprūpē ir paredzētas 17 gultu vietas.

Novadā darbojas 3 **ģimenes ārstu** prakses, no kurām 2 Dundagā un 1 Kolkā. Dundagā un Kolkā ir pieejami arī **zobārstniecības pakalpojumi**.

Novadā ir 3 **aptiekas**, 2 no tām atrodas Dundagā un 1 Kolkā.

Dundagā atrodas **ātrās medicīniskās palīdzības vienība**, savukārt tuvākie stacionārie un ambulatorie medicīniskie pakalpojumi pieejami Talsos (35 km attālumā no Dundagas) un Ventspilī (65 km attālumā no Dundagas).

11.3. BĀRIŅTIESA

Dundagas novada bāriņtiesa ir pašvaldības veidota iestāde, kas pilda valsts uzliktās funkcijas. Bāriņtiesā darbojas 5 cilvēki.

2012.gadā 7 vecākiem (3 tēviem un 4 mātēm) bāriņtiesa atņēma 9 bērnu aprūpes tiesības. Bāriņtiesas priekšsēdētāja pieņēma 3 vienpersoniskus lēmumus par aprūpes tiesību atņemšanu vecākiem.

2012.gadā Bāriņtiesas lietvedībā aktīvas bija 118 lietas (2011.gadā 118, 2010.gadā 114 lietas), tika pieņemti 50 lēmumi (2011.gadā 42, 2010.gadā 27 lēmumi).

Bāriņtiesā katru gadu kopš 2005. gada ir lietas, kas saistītas ar adopciju. 2012.gadā notikusi viena adopcija un vienai ģimenei ir piešķirts viesģimenes statuss. Ir viena audžuģimene. 2011.gadā vienu adopciju apstiprināja tiesa, un viena ģimene pieteicās adopcijai. Novadā 23 bērni ir ārpusģimenes aprūpē. Aizbildnībā ir 17 bērni, bet 6 bērni ir ārpusģimenes aprūpes iestādē. 2012.gadā ir iecelti 4 aizbildņi un 3 bērni ievietoti ārpusģimenes aprūpes iestādē. 2012.gadā 3 personām viņu spējas ir atzītas atbilstošas bērnu aprūpei. 8 bērni ir pārstāvēti lietās par mantu. Rajona tiesām sniegti 6 atzinumi. Kopējās tendences bērnu tiesību aizsardzības jomā ir neiepriecinošas – aizvien pieaugoša vecāku vienaldzība un bezatbildība, bērnu audzināšanas problēmas, ko izraisa pārlieku lielā vecāku aizņemtība. Lielākā riska grupa ir bērni pamatskolas vecumā.

11.4. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanu un domes izdoto saistošo noteikumu ievērošanas kontroli novadā veic Dundagas novada pašvaldības policija, kurā strādā divi inspektori. Dundagas novadu apkalpo divi Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektori.

Dundagas novadā regulāri tiek veikti reidi sabiedriskās kārtības nodrošināšanai un, salīdzinot iepriekšējiem gadiem, sabiedriskā kārtība novadā ir jūtami uzlabojusies. 2012.gadā patruļstundu skaits bija 350 (2011. - 521, 2010. - 637, 2009. - 520).

Pieaugot pašvaldības policijas iespējām, lai novērstu mehānisko transportlīdzekļu pārvietošanos un novietošanu kāpu aizsargjoslā, veikta Dundagas novada teritorijā esošo piejūras ciemu un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas pastiprināta kontrole.

Dundagas novada administratīvā komisija 2012.gadā izskatījusi 72 lietas par pašvaldības policijas inspektoru sastādītiem protokoliem (49), valsts policijas inspektoru sastādītiem protokoliem (21) un Talsu rajona tiesas lēmumiem (2).

Dundagas centrā darbojas videonovērošana. Kolkā nav videonovērošanas sistēmu, tomēr tā būtu vēlama Kolkas ciema centrā.

Dundagas novadā Dundagas ciemā atrodas Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kurzemes reģiona brigādes Talsu daļas Dundagas postenis. Postenim pieejamas 2 ugunsdzēsēju mašīnas, posteņa darbību nodrošina 11 ugunsdzēsēji. Dundagas novadā nav brīvprātīgo ugunsdzēsēju brigādes. Vasaras mēnešos papildus ugunsdzēsēju mašīnu nodrošina Valsts mežu dienests. Dundagā atrodas arī neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde un 1 ātrās palīdzības mašīna.

11.5. SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmu īpaši būtiski ir veidot alternatīvus sociālos pakalpojumus, nodrošinot vides pieejamību, kā iespējamās rīcības uzsverot aprūpes mājās pakalpojumu attīstīšanu, dienas aprūpes centru pakalpojumu attīstīšanu, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu, grupu mājās pakalpojumu attīstīšanu, jauniešu mājas pakalpojumu attīstīšanu, iedzīvotāju atbalsta vai pašpalīdzības grupu darbību, zupas virtuves pakalpojumu attīstīšanu, higiēnas centru izveidi. Veicināma audžuģimeņu un aizbildņu pakalpojumu attīstība.

Otrs būtiskais Kurzemes plānošanas reģiona stratēģiskais mērķis sociālo pakalpojumu jomā ir uzlabot sociālo pakalpojumu plānošanu, administrēšanu un kontroli, kā būtiskākās rīcības minot kvalifikācijas paaugstināšanu darbiniekiem, sadarbības pilnveidošanu un attīstību ar profesionāliem, institūcijām un citiem partneriem. Kurzemes reģionā ir jāveido nevalstisko organizāciju pārstāvju konsultatīvās padomes, kas līdzdarbotos lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī pārstāvētu dažādas sociālā riska grupas.

11.6. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS UN VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

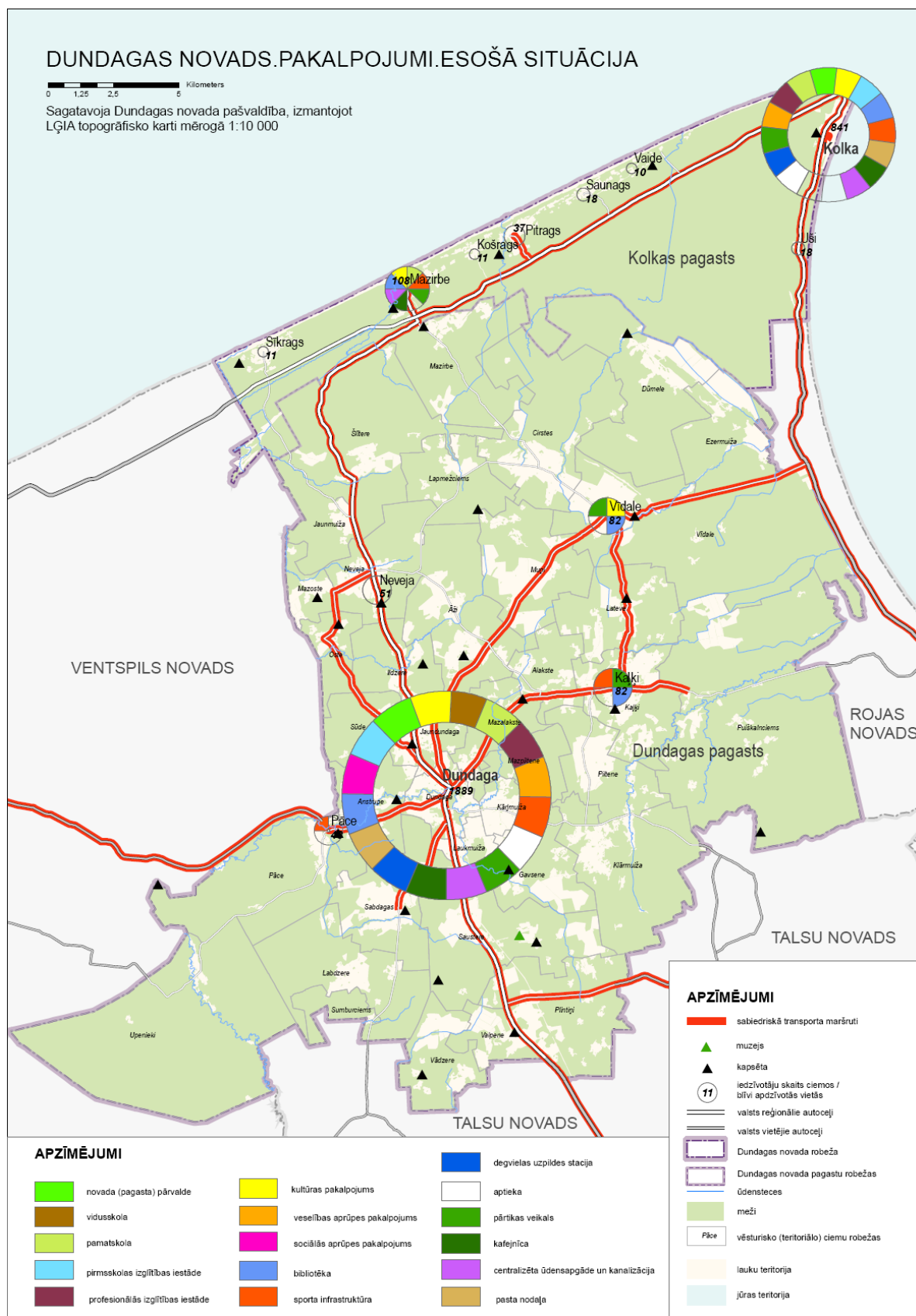
Dundagas novada iedzīvotāji izmanto Laucienes pansionāta sociālo pakalpojumu, Talsu Krīžu centa pakalpojumus un Talsu nakts patversmes pakalpojumus. Dundagas novada sociālie darbinieki regulāri sadarbojas ar Talsu novada sociālajiem darbiniekiem informatīvā jomā – par iepazītajiem sociālās jomas klientiem, kuri maina dzīvesvietas. Dundagas novada Dome kopā ar Talsu novada Domi ir dalībnieks SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”. Talsu novadā darbojas Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirknis, kas apkalpo arī Dundagas un Rojas novadu teritorijas. Pašvaldības aģentūra „Talsu novada mutes veselības centrs” sniedz pakalpojumus Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga iedzīvotājiem.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Ventspils novada iedzīvotāji izmanto Dundagas novada sociālos pakalpojumus Dundagas novada sociālās aprūpes iestādēs. Dundagas novada sociālie darbinieki regulāri sadarbojas ar Ventspils novada sociālajiem darbiniekiem informatīvā jomā – par iepazītajiem sociālās jomas klientiem, kuri maina dzīvesvietas.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Dundagas novada sociālie darbinieki devušies pozitīvas pieredzes apmaiņās uz Rojas novadu, kā arī uz Skrīveru un Dobeles novadiem. Dundagas novada sociālie darbinieki regulāri sadarbojas ar Rojas novada sociālajiem darbiniekiem informatīvā jomā – par iepazītajiem sociālās jomas klientiem, kuri maina dzīvesvietas. Dundagas novada Dome kopā ar Rojas novada Domi ir dalībnieks SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”. Talsu novadā darbojas Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Talsu iecirknis, kas apkalpo arī Dundagas un Rojas novadu teritorijas. Pašvaldības aģentūra „Talsu novada mutes veselības centrs” sniedz pakalpojumus Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga iedzīvotājiem.

4. kartoshēma. Pieejamie sabiedriskie pakalpojumi Dundagas novadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

12. SATIKSME

12.1. CEĻU UN IELU TĪKLS

Dundagas novads atrodas tālu no valsts nozīmīgajiem transporta koridoriem. Novada teritoriju nešķērso valsts galvenie ceļi, nav dzelzceļu, ostu un lidostu. Novada teritoriju šķērso 4 valsts reģionālie autoceļi un 14 valsts vietējie autoceļi. 99,28% no valsts reģionālajiem autoceļiem ir ar melno segumu, bet tikai 23,55% no valsts vietējiem autoceļiem ir ar melno segumu.

Ceļa nosaukums	Ceļa indekss	Ceļa garums ar melno segumu (km)	Ceļa garums ar grants segumu (km)
Valsts reģionālie autoceļi			
Ventspils - Dundaga	P77	5,12	
Ventspils-Kolka	P124	24,849	
Talsi-Dundaga-Mazirbe	P125	34,523	0,495
Tukums-Ķesteriems-Mērsrags-Kolka	P131	9,288	
Valsts vietējie autoceļi			
Cirstes-Ciemgaļi	V1365		7,52
Dundaga-Ģipka	V1367	1,132	14,154
Dundaga-Tiņģere-Tiltiņi	V1368	2,374	8,175
Jaunmuiža-Sīkrags	V1372	0,085	7,996
Kaļķi-Druvas	V1375		5,4
Mazirbe-Vīdale-Kaļķi	V1381	2,674	15,075
Meļķi-Ostes-Neveja-Tierķi	V1382	0,551	18,209
Dundaga-Melnšils	V1307	13,729	7,771
Virpe-Pāce	V1318	0,47	10,76
Dundaga-Ģibzde	V1371	6,275	3,257
Ārlava-Tiņģere-Plintiņi	V1363	0,119	4,132
Pievedceļš Pitragam	V1388	0,145	1,176
Pievedceļš Saunagam	V1389	0,036	1,579
Pievedceļš Vaidei	V1391	0,019	1,060

14. tabula. Valsts autoceļi Dundagas novadā. Avots: VAS „Latvijas valsts ceļi”.

Viens no svarīgākajiem novada ceļiem ir valsts reģionālais autoceļš P125 Talsi - Dundaga - Mazirbe, kas stiepjas cauri visai novada teritorijai. Šī ceļa segums Dundagas novada teritorijā no 22. līdz 48. kilometram ir pilnīgi nolietojies. Ļoti nozīmīgi novadā ir autoceļi P124 Ventspils - Kolka un P131 Tukums – Ķesteriems – Mērsrags - Kolka, kas kalpo kā piekrastes pamatass, savienojot Kolku ar Ventspili un Rīgu. Tā kā pašlaik viss ceļa posms ir asfaltēts, tad paredzams, ka turpmāk transporta plūsma pa to varētu palielināties.

Valsts vietējie autoceļi Dundagas novadā ir sliktā stāvoklī, jo gan grants segums, gan melnais segums uz valsts vietējiem ceļiem ir nolietojies. Valsts finansējums šobrīd vietējo autoceļu rekonstrukcijai netiek paredzēts, bet uzturēšanai finansējums ir nepietiekams. Īpaši nozīmīgi pašvaldības pakalpojumu pieejamības un uzņēmējdarbības nodrošināšanai ir valsts vietējie autoceļi Ģibzde - Dundaga (V1371) un Dundaga - Melnšils (V1307).

Dundagas novada pašvaldības pārziņā esošo ceļu kopgarums sastāda 120,619 km, no kuriem 13,315 km (11,04%) ir ar asfalta segumu. Dundagas ciema ielu kopgarums sastāda

9,223 km, no tiem 6,752 km (73.2%) ir ar asfalta segumu. Pašvaldības autoceļu uzturēšanu nodrošina Dundagas novada iestāde „Saimnieciskais dienests”. Kolkas pagastā pašvaldības pārziņā esošo ceļu kopgarums sastāda 17,665 km, no kuriem 18% ir ar asfalta segumu.

Nosaukums	Platums (m)		Garums (km)	Seguma veids
	Klātnei	Segumam		
Pils iela	8,5	8,5	0,22	asfalts
	6,0	6,0	0,275	asfalts
	6,0	6,0	1,55	asfalts
K.Barona iela	6,0	5,3	0,37	asfalts
Meža iela	5,5	4,2	0,34	asfalts
	6,0	3,8	0,28	grants
Liepu iela	5,0	4,0	0,192	asfalts
Bērzu iela	4,5	3,0	0,186	grants
1905.gada iela	5,0	3,0	0,64	asfalts
	5,0	4,2	0,135	asfalts
Skolas iela	7,0	7,0	0,282	asfalts
Maija iela	7,0	7,0	0,31	asfalts
	6,0	6,0	0,189	asfalts
Saules iela	5,5	5,5	0,27	asfalts
	7,0	5,5	0,33	asfalts
	6,0	3,8	0,12	asfalts
Upes iela	8,0	6,0	0,38	asfalts
	6,5	5,0	0,21	asfalts
	5,5	5,0	0,06	grants
	6,0	6,0	0,124	grants
Puķu iela	5,5	3,8	0,14	grants
Sporta iela	6,0	4,2	0,2	grants
	5,0	3,0	0,076	grants
Stacijas iela	4,5	3,0	0,02	asfalts
	3,0	3,0	0,05	asfalts
	4,0	3,0	0,1	asfalts
Dārza iela	6,0	3,0	0,28	grants
Dakterlejas iela	5,0	3,8	0,188	asfalts
	5,0	3,5	0,09	grants
E.Dinsberga iela	7,5	7,5	0,167	asfalts
Pāces iela	6,5	4,8	0,28	asfalts
	6,5	5,5	0,58	grants
	6,5	6,0	0,061	asfalts
Lauku iela	6,3	4,8	0,212	asfalts
Uzvaras iela	6,5	4,2	0,11	asfalts
	6,0	5,5	0,293	asfalts
Uz glābšanas dienestu	6,0	6,0	0,055	asfalts
	8,0	6,0	0,085	grants
Priedaines iela	3,0	3,0	0,02	grants
	5,2	4,0	0,175	bruģis
	6,5	3,8	0,03	asfalts
	6,0	3,0	0,175	bruģis

	6,0	4,2	0,035	asfalts
Smilgu iela	6,0	6,0	0,113	asfalts
Uz vidusskolu	3,8	3,8	0,253	asfalts
Uz bērnudārzu	5,0	5,0	0,291	asfalts
Vecmuižas iela	5,5	3,8	0,076	asfalts

15. tabula. Dundagas ciema ielas. Avots: VAS „Latvijas valsts ceļi” un Dundagas pašvaldība.

12.2. TRANSPORTA INTENSITĀTE

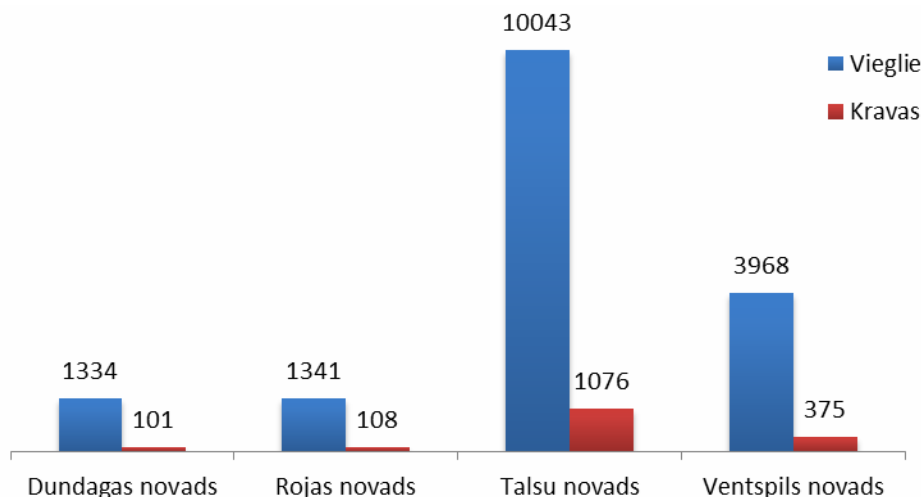
Satiksmes intensitātes ziņā nozīmīgākais no valsts reģionālajiem autoceļiem Dundagas novadā ir autoceļš **P125** (Talsi – Dundaga – Mazirbe), intensitātes ziņā nozīmīgs ir arī autoceļš **P131** (Tukums – Ķesterciems – Mērsrags – Kolka). Intensitātes ziņā noslogotākie no valsts vietējiem autoceļiem ir **V1371** (Dundaga – Ģibzde), **V1368** (Dundaga – Tiņģere – Titīņi) un **V1307** (Dundaga – Melnsils).

Ceļa nosaukums	Satiksmes intensitāte (mērījumu gads)		Kravas transporta intensitāte % (mērījumu gads)	
P124 (posmā V1333- P131)	135 (2005.)	188 (1999.)	6 (2010.)	25 (1999.)
P125 (P126-Dundaga)	1404 (2011.)	1611 (2003.)	12 (2011.)	21 (2003.)
P125 (Dundaga -Mazirbe)	105 (2008.)	248 (2003.)	19 (2008.)	12 (2003.)
P131 (P126-P124)	742 (2006.)	402 (1999.)	13 (2006.)	7 (1999.)
V1307	427 (2012.)	261 (2007.)	6 (2012.)	23 (2007.)
V1318	38 (2004.)		28 (2004.)	
V1363	62 (2012.)	49 (2004.)	18 (2012.)	14 (2004.)
V1365	85 (2012.)	117 (2004.)	28 (2012.)	17 (2004.)
V1367	123 (2012.)	145 (2004.)	10 (2012.)	30 (2004.)
V1368	440 (2012.)	42 (2004.)	1 (2012.)	45 (2004.)
V1371	457 (2012.)	238 (2004.)	1 (2012.)	42 (2004.)
V1372	50 (2012.)	61 (2004.)	7 (2012.)	0 (2004.)
V1375	44 (2004.)		49 (2004.)	
V1381	101 (2012.)	42 (2004.)	6 (2012.)	0 (20)04.
V1382	73 (2012.)	78 (2004.)	32 (2012.)	14 (2004.)
V1388	27 (2012.)	26 (2004.)	0 (2012.)	0 (2004.)

V1389	53 (2012.)	19 (2004.)	0 (2012.)	0 (2004.)
V1391	78 (2012.)	66 (2004.)	15 (2012.)	60 (2004.)

16. tabula. Satiksmes intensitāte uz valsts reģionālajiem un vietējiem autoceļiem dažādos mērījumu gados.
Avots: VAS „Latvijas valsts ceļi”.

Uz 2011.gada 1.janvāri Dundagas novadā bija reģistrēti 1627 transporta līdzekļi, no kuriem 82% bija vieglie transporta līdzekļi. Vidēji Dundagas novadā uz 100 iedzīvotājiem ir 28,4 vieglie transporta līdzekļi, kas ir mazāk nekā kaimiņu pašvaldībās, kur šis rādītājs vidēji ir 30,1.

45. attēls. Reģistrētie vieglie un kravas transportlīdzekļi Dundagas un apkārtējos novados pēc turētāja adreses (01.01.2013.). Avots: CSDD dati.

12.3. SABIEDRISKAIS TRANSPORTS

Sabiedrisko autobusu pārvadājumus Dundagas novada teritorijā nodrošina trīs uzņēmumi – AS „Nordeka”, SIA „Ventspils reiss”, AS „Talsu autotransports” un IK „Auto un būve”.

AS „Nordeka” veic pasažieru pārvadājumus maršrutos Kolka – Dundaga – Talsi – Rīga, Kolka – Vandzene – Talsi – Rīga, Mazirbe – Rīga, Kolka – Roja – Rīga katru dienu.

SIA „Ventspils reiss” veiktie maršruti Ventspils – Ance – Dundaga tiek veikti 2 reizes nedēļā.

AS „Talsu autotransports” veic pasažieru pārvadājumus maršrutos Dundaga – Valdemārpils – Talsi – Pūre – Rīga, Kolka – Vīdale – Dundaga, (katru), Talsi – Dundaga, Talsi – Dundaga – Vīdale – Kolka katru dienu un Talsi – Dundaga – Vīdale (visas dienas, izņemot svētdienas).

IK „Auto un būve” veic pasažieru pārvadājumus maršrutos Dundaga – Mazirbe – Kolka – Mazirbe – Dundaga, Dundaga – Pāce, – Dundaga Dundaga – Vīdale – Kaļķi – Dundaga, Dundaga – Seņķi – Dundaga, Dundaga – Kaļķi – Žagatas, Dundaga – Tiņģere – Dundaga, Dundaga – Ostes – Neveja – Dundaga un Dundaga – Sabdagas – Dundaga darba dienās. Šajos maršrutos 90% pasažieru ir skolēni, par ko uzņēmums slēdz līgumu ar pašvaldību.

Gandrīz visiem novada iedzīvotājiem, kas dzīvo novada attālākajās vietās, pieejams privātais transports.

12.4. BĪSTAMIE PUNKTI UZ NOVADA CEĻIEM

Dundagas novadā nav fiksēti bīstamie jeb „melnie” punkti ceļu satiksmē.

12.5. VELOSATIKSME

Velosipēds kā pārvietošanās līdzeklis Dundagas novada iedzīvotājiem ir salīdzinoši izplatīts, īpaši skolēnu vidū. Ne visur pie sabiedriskajām ēkām ir atbilstošas velosipēdu novietnes.

Izstrādāti 15 tūrisma velomaršruti: „Baron bōgens” (vietējas nozīmes velomaršruts Nr. 556) ar kopējo garumu 35 km, 4 velomaršruti Slīteres nacionālajā parkā - „Pa lībiešu ciemiem” (28 km), „Slīteres aplis” (50 km), „Mazbānīša dabas taka” (7 km), „Kolkas aplis” (63 km). Izstrādāti arī 10 iespējamie velomaršruti „Dundags 10 bōgen” – „Pācs mazbōgens”(11 km), „Kubal mazbōgens” (18 km), „Piltens mazbōgens” (19 km), „Jumar bōgens” (23 km), „Cirst bōgens” (35 km), „Kaļķ bōgens” (37 km), „Lielsal bōgens” (43 km), „Mazirbs bōgens”(47 km), „Kolks dižbōgens” (78 km), „Tankcēļ dižbōgens” (90 km).

Viss velomaršruts „Baron bōgens” dabā ir atzīmēts ar velozīmēm, savukārt velomaršruts „Slīteres aplis” ir marķēts ar krāsas apzīmējumiem.

12.6. SATIKSMES JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Kurzemes reģionā ir veidojama ilgtspējīga transporta sistēma, kas atbalsta pārvietošanās izvēles brīvību, iedzīvotāju veselību, drošību un dzīves kvalitāti, veicina konkurētspējīgu ekonomiku un līdzsvarotu reģionālo attīstību, nodrošina visiem vienlīdzīgu pieeju pakalpojumiem un citām aktivitātēm, tai skaitā veciem cilvēkiem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tūrismam, kuram šobrīd ir labas attīstības iespējas visā pasaulē un kurā Kurzemei ir daudz ko piedāvāt, transporta sistēma ir nepieciešama piedāvājuma (tūrisma produkti, mārketinga, apkalpošanas līmenis un pieejamība) veidošanai. Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentu pamatnostādņiem būtiski ir plānot videi draudzīgāku transportlīdzekļu un satiksmes attīstību gar piekrasti, mazinot pārvietošanās vajadzību ar personisko autotransportu piekrastē. Veloceliņus ieteicams paredzēt arī gar ūdens malām, perspektīvē paredzēt velociņu tīkla izveidi apdzīvotajās vietās un ap tām. Labi attīstīts sabiedriskais transports var dot iespēju attīstīt jaunievedumus, uzņēmumus un biznesa saiknes mazākajos centros.

Saskaņā ar Kurzemes transporta organizācijas un pārvaldības stratēģiju Dundagai vajadzētu kļūt par 3.līmeņa pasažieru apmaiņas punktu. Tas nozīmē ātru satiksmi ar atsevišķām pieturām lielākajās apdzīvotajās vietās, kas nodrošina nokļūšanu no novadu centriem līdz 2. līmeņa satiksmei ne ilgāk kā 1 stundas laikā. Kursēšanas biežums vismaz 3 reizes dienā (no rīta, pusdienlaikā, vakarā). Satiksmes ātrums ir būtiski lēnāks, nekā izmantojot personīgo autotransportu. Dundagas novadā maršruta tīkls tiek veidots no 3.līmeņa un 4.līmeņa maršrutiem. Maršruts Dundaga-Talsi tiek organizēts ar biežu satiksmi, kas atbilst darba tirgus vajadzībām. 4.līmeņa ietvaros tiek organizēti pārvadājumi starp Kolku, Mazirbi un Dundagu.

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem Dundagas novadā paredzamas reģionālo velomaršrutu trases – Ventspils – Mazirbe – Kolka – Roja un Valdemārpils – Dundaga – Mazirbe.

12.7. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM SATIKSMES JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Vieni no intensīvāk noslogotajiem valsts nozīmes autoceļiem Dundagas novadā ir P125 Talsi – Dundaga – Mazirbe un V 1368 Dundaga – Tiņģere – Tiltiņi, kas ir kopīgi ar Talsu

novadu. Galvenais pasažieru pārvadātājs Dundagas novada maršrutos ir Talsu novada AS „Talsu autotransports”.

Saskares punkti ar Ventspils pilsētu:

Ventspils SIA „Ventspils reiss” veic pasažieru pārvadājumus būtiskā maršrutā – Dundaga – Ventspils. Valsts reģionālie autoceļi P77 un P124 ir kopīgi ar Ventspils novadu.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Vieni no intensīvāk noslogotajiem valsts nozīmes autoceļiem Dundagas novadā ir P131 Tukums – Ķesterciems – Mērsrags - Kolka un V 1307 Dundaga – Melnsils, kas ir kopīgi ar Rojas novadu, - veicamas pastāvīgas lobēšanas un sadarbības aktivitātes šo ceļu uzturēšanā un uzlabošanā. Daļa bērnu izmanto Rojas novada pašvaldības autobusu, lai nokļūtu skolā Kolkā. VAS „Latvijas Valsts ceļi” Kurzemes reģiona Talsu nodaļa apkalpo Talsu, Rojas un Dundagas novadus.

13. MĀJOKLIS

13.1. SOCIĀLIE MĀJOKĻI

Dundagas novadā nav mājokļu, kuriem būtu sociālo mājokļu statuss. Ir atsevišķi pašvaldības īpašumā esoši dzīvokļi.

13.2. MĀJOKĻU APSAIMNIEKOŠANA

36 Dundagas ciema daudzdzīvokļu mājas apsaimnieko SIA „Ziemeļkurzeme”. 8 no šīm mājām ir daudzdzīvokļu mājokļi Dundagas ciema centrā. SIA „Ziemeļkurzeme” ne tikai nodrošina ūdensapgādi un kanalizāciju dzīvojamajām ēkām, bet arī rūpējas par apzaļumošanu, organizē atkritumu savākšanu, nodrošina aptīrīšanu un sīkus uzlabojumus ēkās ārpus dzīvokļiem. Apsaimniekošanas maksa ir nepietiekama, lai ēkās varētu tikt veikti būtiski uzlabojumi. SIA „Ziemeļkurzeme” nesniedz siltumapgādes pakalpojumu – par ēku apkuri rūpējas ēku iedzīvotāji. Šāda situācija ir potenciāli riskanta, un siltumapgādes organizācija nav ilgtspējīga, jo nav konkrētu atbildīgo par siltumapgādes nodrošināšanu.

5 daudzdzīvokļu ēkas Dundagas ciema centrā tiek apsaimniekotas patstāvīgi – bez SIA „Ziemeļkurzeme” iesaistes.

7 daudzdzīvokļu ēkas Kolkas ciema centrā tiek apsaimniekotas patstāvīgi – bez jebkādas apsaimniekošanas biedrības vai uzņēmuma dalības, tomēr apsaimniekošanas izmaksas par vienu kvadrātmetru ir salīdzinoši lielas, kas skaidrojams ar māju slikto siltumizolāciju.

Privātmājas apsaimnieko paši privātpašnieki.

13.3. PIEPRASĪJUMS PĒC MĀJOKĻU TIPIEM, MĀJOKĻU PIEDĀVĀJUMS

Kolkā un Dundagā nav izteikta pieprasījuma pēc dzīvokļiem, arī dzīvokļu piedāvājums ir minimāls.

No visiem pēdējo trīs gadu laikā akceptētajiem būvprojektiem Dundagas novada Dundagas pagastā vidēji 18% ir būvprojekti, kas saistīti ar mājokļu attīstību. Savukārt – no visiem pēdējo 3 gadu laikā akceptētajiem būvprojektiem Dundagas novada Kolkas pagastā ar mājokļa attīstību saistīti vidēji 50%. Tas lielā mērā saistīts ar piekrasti kā rekreācijas resursu un otro mājokļu potenciālu. Salīdzinoši lielais ar mājokļiem nesaistītu būvprojektu īpatsvars skaidrojams ar Sadales tīkla DET un VAS „Latvijas Valsts meži” izteiktajām aktivitātēm.

13.4. PASTĀVĪGO IEDZĪVOTĀJU / VASARNIEKU „BILANCE”

Aptuvenās aplēses liecina, ka vasaras sezonā apmēram 78% piekrastes ciemu iedzīvotāju ir vasarnieki.

13.5. MĀJOKĻU JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem augstu dzīves kvalitāti veicina esošo mājokļu *revitalizācija*, kvalitatīvu un iedzīvotāju vairākumam pieejamu mājokļu attīstīšana. Paredzams, ka lauku telpas, it sevišķi ainaviski skaistākajās vietās, kļūs par *otrā mājokļa* teritorijām; tātad – tur notiks jaunā būvniecība, veidosies jauni urbanizācijas areāli ar visām no tā izrietošām sekām. Īpaši apdraudētas šajā attīstības variantā ir ainaviski skaistās un arī pret pieaugošām slodzēm jutīgās vietas (upju ielejas, ezeru piekrastes, jūras krasts).

Ieteicams jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darbavietu attīstīšanu plānot esošajās apdzīvotajās vietās, pēc iespējas izmantojot esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot neapbūvēto, sevišķi „zaļo” teritoriju apgūšanu.

Kurzemes plānošanas reģions atbalsta Latvijas Lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs” izstrādātās Piekrastes apbūves vadlīnijas, sniedzot ieteikumus mājokļu plānošanai – t.sk. ēku savstarpējam izvietojumam, ēku proporcijām, izmantojamajiem apdares materiāliem, būtiskajām detaļām, lai jauno ēku un mājokļu būvniecība piekrastē būtu iederīga esošās vides kontekstā.

13.6. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM MĀJOKĻU JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Virknei Talsu novada iedzīvotāju Dundagas novada Kolkas pagastā atrodas sezonas rakstura mājoklis. Talsu novadā īstenotās aktīvās dzīvojamo ēku siltināšanas iniciatīvas var būt labs piemērs un pieredze ēku energoefektivitātes uzlabšanai Dundagā. Aptuveni 70 % no būvniecības uzņēmumiem, kas veic celtniecības darbus Dundagas novada teritorijā, ir no Talsu novada.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Saskares punkti ar Ventspils novadu mājokļu attīstības jomā ir neizteikti.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Līdzīgi kā Rojas novadā arī Dundagas novada apbūves noteikumos jāīstestrādā ieteikumi, kas veicinātu reģionālo būvniecības tradīciju renovēšanu jaunos apstākļos. Būvnieki no Rojas novada veic būvniecības darbus Dundagas novada teritorijā.

14. INŽENIERAPGĀDE

14.1. ENERGOAPGĀDE

Dundagas novada teritorijā elektroenerģijas piegādi nodrošina AS „Latvenergo” no kopējās valsts energosistēmas. Novada teritorijā atrodas zemsprieguma (0,4 kV), vidējā sprieguma (20 kV) un augstsprieguma (110 kV) elektrolīnijas.

Dundagas novadā ir atzīmētas atsevišķas elektroenerģijas padeves stabilitātes problēmas

un padeves traucējumi avāriju dēļ. Ir problēmas ar daudzdzīvokļu māju dzīvokļu elektroapgādes jaudas palielināšanu, bet tās pamatā ir saistītas ar darbu un materiālu izmaksām jaunu transformatoru punktu ierīkošanai.

Dundagas novadā atrodas Pāces dzirnavu HES, kas uzbūvēta netālu no kādreizējām ūdensdzirnavām pie 19.gs. rekonstruēta aizsprosta ar šahtveida novadbūvi. HES kritums ir 5 m, bet kopējā jauda sastāda 110 kW.

Pēdējos trīs gados ir parādījusies izteikta interese par vēja elektrostaciju plānošanu un būvniecību Dundagas novada teritorijā, jo Dundagas pacēlumā pieejamie vēja resursi ir ļoti labvēlīgi vēja enerģētikas attīstībai.

Energoinfrastruktūras projekta „Kurzemes loks” ietvaros paredzēts izbūvēt 330kV augstsprieguma gaisvadu elektrolīniju Latvijas rietumu daļā trasējumā Grobiņa – Ventspils – Dundaga – Tume – Imanta, nodrošinot palielinātas jaudas pieslēgumu iespējamību arī Dundagas novadā. Posma Ventspils – Tume – Imanta izbūve plānota projekta trešajā kārtā, kuru paredzēts pabeigt 2018.gada beigās.

14.2. ŪDENSAPGĀDE

Centralizētas ūdenssaimniecības pakalpojumus Dundagas novadā var saņemt Dundagā, Kolkā un daļēji Mazirbē. Dundagā pakalpojumus sniedz SIA „Ziemeļkurzeme”, bet Kolkā SIA „Kolkas ūdens”. Pašvaldības iestāde „Mazirbes speciālā internātpamatskola” sniedz ūdenssaimniecības pakalpojumus internātpamatskolai un pie tās esošajai dzīvojamajai mājai.

Ar centralizētu ūdensapgādi **Dundagā** ir nodrošināti 80% iedzīvotāju. 2011.gadā SIA „Ziemeļkurzeme” paceltais ūdens daudzums ir 56000 m³. 2011.gadā Dundagas ciemā, īstenojot ES Kohēzijas fonda līdzfinansētu projektu „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Dundagā”, ir izbūvēti 2,646 km jauni ūdensvadi. Kopējais ūdensvadu garums ir 13,2 km. Projekta ietvaros uzbūvēta jauna atdzelžošanas stacija Dundagas ciemā un atdzelžošanas stacija Jaundundagā.

Centralizēta ūdensapgāde Kolkas pagastā ir pieejama **Kolkas** ciemā, kur ar to tiek nodrošināti 59% iedzīvotāju, 4 pašvaldības iestādes un 3 juridiskie uzņēmumi. 2011.gadā SIA „Kolkas ūdens” paceltais ūdens daudzums ir 100670 m³.

Kolkas ciemā viena no ūdenssaimniecības būtiskākajām problēmām ir sliktā ūdens kvalitāte. 2010.gadā Kolkā uzstādīja dzeramā ūdens attīrīšanas staciju, kas izmanto membrānu filtru tehnoloģiju. Tomēr paliek neatrisināts jautājums par nolietoto dzeramā ūdens sadales cauruļvadu nomaiņu. Arī Kolkas ciemā ES ERAF projekta „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Dundagas novada Kolkas ciemā” ietvaros tika veikti projektēšanas darbi.

Ūdensapgāde Mazirbes „skolotāju mājai” – daudzdzīvokļu mājai pie Mazirbes internātpamatskolas – tiek nodrošināta kopīgi ar skolu, no lokālā dzeramā ūdens urbuma. Dzeramā ūdens kvalitāte ir laba.

Pārējos ciemos ūdensapgāde tiek nodrošināta no vietējām grodu akām vai dziļurbumiem individuāli.

14.3. KANALIZĀCIJA

Centralizētas kanalizācijas pakalpojumus **Dundagā** izmanto 70% iedzīvotāju. Saskaņā ar SIA „Ziemeļkurzeme” datiem 2011.gadā Dundagā attīrīti 54071 m³ notekūdeņu. 2011.gadā Dundagas ciemā, īstenojot ES Kohēzijas fonda līdzfinansētu projektu „Ūdenssaimniecības

pakalpojumu attīstība Dundagā” rekonstruēti 0,287 km kanalizācijas tīklu vadi un izbūvētas jaunas kanalizācijas trases 1,317 km garumā. Kopējais kanalizācijas tīklu garums Dundagā ir 9,6 km. Projekta ietvaros daļēji ir modernizētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Dundagā, rekonstruējot dūņu savākšanas laukus, kā arī Jaundundagā.

Centralizētus kanalizācijas pakalpojumus **Kolkā** izmanto 34% iedzīvotāju. Saskaņā ar SIA „Kolkas ūdens” datiem 2011.gadā Kolkā attīrīti 78300 m³ kanalizācijas ūdeņu.

Kolkas ciemā viena no ūdenssaimniecības būtiskākajām problēmām ir zivju pārstrādes rūpnīcu notekūdeņu masas apjoma īpatsvars kopējā notekūdeņu bilancē. Šie notekūdeņi intensīvas ražošanas ciklos pat līdz 7 reizēm pārsniedz komunālo notekūdeņu daudzumu. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir projektētas lielām jaudām, un rūpnīcu dīkstāves gadījumos nesamērīgi sadārdzina komunālo notekūdeņu attīrīšanu.

Mazirbē internātpamatkolai un tuvumā atrodošajai daudzdzīvokļu ēkai ir kopēja kanalizācijas sistēma un attīrīšanas ierīces.

Decentralizētās kanalizācijas ūdeņi tiek novadīti vietējās bioloģiskajās attīrīšanas ierīcēs, nosēdakās ar iesūcināšanas laukiem vai izsmeljamajās bedrēs.

14.4. SILTUMAPGĀDE UN GĀZES APGĀDE

Dundagas novada teritorijā nav pieejama centralizēta siltuma apgāde, atsevišķas lokālas katlu mājas ir izvietotas pie izglītības un kultūras iestādēm. Izņēmums ir siltumapgāde Mazirbes speciālajā internātpamatskolā un pie tās esošajā dzīvojamajā mājā, kur siltumu nodrošina pašvaldības iestāde „Mazirbes speciālā internātpamatskola” no padomju gados projektētas un uzceltas katlumājas. Mazirbē 2011.gada nogalē ir veikta siltumtrases tīklu renovācija, ir uzstādītas statiskās siltumenerģijas mērīšanas iekārtas un siltā un aukstā ūdens patēriņa skaitītāji skolā un dzīvojamā mājā.

Dundagas un Kolkas ciemos pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas centralizētās siltumapgādes sistēmas sabruka vienlaicīgi ar kolektīvo saimniecību likvidēšanu. Šis sabrukums piespieda iedzīvotājus stihiski risināt siltuma ražošanu saviem spēkiem, kā rezultātā gan Dundagas, gan Kolkas ciemā katra daudzdzīvokļu māja ir aprīkota ar savu apkures katlu. Visi apkures katli kā kurināmo izmanto malku.

Dundagas novada teritoriju nešķērso maģistrālie gāzes vadi, tādēļ ēkas ar gāzi netiek apkurinātas. Tuvākais maģistrālais gāzes ir lecava – Liepāja.

Dundagas novada daudzdzīvokļu mājām netiek nodrošināta centralizēta sašķidrinātās gāzes piegāde no tvertnēm māju pagalmos. Daļa iedzīvotāju izmanto balonu gāzi individuālai lietošanai gāzes plītīm. Sašķidrinātā gāze telpu apsildei netiek izmantota.

14.5. SAKARU PAKALPOJUMI

No sakaru pakalpojumu sniedzējiem Dundagas novada teritorijā darbojas SIA „Lattelecom”, SIA „Latvijas mobilais telefons”, SIA „Tele 2” un SIA „Bite Latvija”. Lai arī sakaru pakalpojumus novadā nodrošina četri sakaru operatori, atsevišķās vietās tīkla pārklājums nav pietiekams. LMT 3G pārklājums pieejams gandrīz visā Dundagas novada teritorijā, 4G pārklājums – aptuveni 10km rādiusā ap Dundagas ciemu. Tele2 mobilā tīkla un neliela Interneta ātruma pārklājums EDGE/GPRS pieejams gandrīz visā novada teritorijā, lielāka Interneta ātruma pārklājums HSPA – apmēram 10km rādiusā ap Dundagas, Mazirbes un Kolkas ciemiem. Sakaru operatora „Bite Latvija” mobilā Interneta pārklājums 3G pieejams gandrīz visai Dundagas novada teritorijai, izņemot teritoriju ap Kaļķiem. Dundagas pagasta teritorijā mobilo sakaru uztveršanai kalpo 2 torņi – TV tornis Dundagā

(ar SIA LMT, SIA Tele2 un SIA Bite Latvija iekārtām) un SIA LMT tornis Vīdalē. Kolkas pagasta teritorijā ir 3 SIA LMT torņi (Kolkā, Sīkragā un Pitragā), 2 SIA Tele2 torņi (Kolkā un ārpus ciemu teritorijā) un 2 uzņēmuma SIA Bite Latvija torņi (Kolkā un ārpus ciemu teritorijā).

VAS „Latvijas Pasts” ir divas pasta nodaļas novadā – Dundagā un Kolkā. „Latvijas Pasts” ir vienīgais uzņēmums Dundagas novadā, kas nodarbojas ar vēstuļu, bandroļu, sīkpaku u.c. sūtījumu nodrošināšanu, tas piedāvā arī pensiju izmaksas pakalpojumus, preses izdevumu abonēšanu, preses piegādes u.c. pakalpojumus.

14.6. UGUNSDZĒSĪBAS ŪDENSAPGĀDE

Dundagas novadā izvietotas sekojošas ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietas:

Dabiskās ūdenskrātuves – ugunsdzēsības ņemšanas vietas		
1.	Mazirbe	Mazirbes upe no tilta pie Upeskalniem
2.	Pāce	Baložezers pie Baložiem
3.		Baložezers pretim Keģiem
4.	Pitragi	Pitragupe no tilta pie Saknēm
5.	Vaide	Vecročupe no tilta pie Vaides dīķa
Mākslīgās ūdenskrātuves – ugunsdzēsības ņemšanas vietas		
1.	Dundaga	Dīķis pie „Mednieku namiņa”
2.		Dīķis starp ceļiem uz Melnsilu un Ģipku
3.	Gavsene	Dīķis pie Jaunsniķeriem
4.	Kaļķi	Kaļķu dīķis
5.	Kolka	Zēņu dīķis
6.		Pazemes rezervuārs pie pamatskolas
7.		Pazemes rezervuārs pie bērnudārza
8.		Dīķis pie attīrīšanas ierīcēm
9.	Neveja	Čunču dīķis
10.	Valpene	Valpenes dīķis
11.	Vīdale	Vīdales grants karjers
Hidranti Dundagas ciemā – ugunsdzēsības ņemšanas vietas		
1.	Pils iela 5	17. A.Upīša iela 11
2.	Pils iela 16	18. Smilgu iela 1
3.	Pils un E.Dinsberga ielu krustojums	19. Pāces iela 1
4.	Maija iela 1	20. Pāces iela 7
5.	Talsu iela 5	21. Pāces iela 13
6.	Talsu iela 6	22. K.Barona ielas galā
7.	Talsu iela 18	23. K.Barona iela pie K.Barona 8
8.	Skolas iela 1	24. K.Barona iela pie K.Barona 2
9.	Skolas un Īsās ielas krustojums	25. Uzvaras iela 15
10.	Īsā iela pie mājas Brīvības 2	26. Uzvaras ielas malā uz pagrieziena
11.	Brīvības iela, pretim Brīvības 7	27. Upes iela 4
12.	Saules un Brīvības ielu krustojums	28. Upes iela pretim Upes ielai 3
13.	Vīdales iela pie Vīdales 8	29. Meža iela pie krustojuma ar Bērzu ielu
14.	Sporta un Raiņa ielas krustojums	30. Meža iela pie krustojuma ar Priedaines ielu
15.	Raiņa, Talsu, Vīdales ielu krustojums	31. Brīvības un Puķu ielas krustojumā

16.	A.Upīša iela pretim iebrauktuvei uz ūdens attīrīšanas staciju	32.	Pils ielas krustojumā ar iebrauktuvi uz Strautiņu Pelītēm
-----	---	-----	---

17. tabula. Dabīgās un mākslīgās ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietas, hidrantu izvietojums Dundagas ciemā. Avots: Dundagas novada pašvaldība

14.7. INŽENIERAPGĀDES JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem darījumu iestāžu un ražošanas uzņēmumu izvietojumu, kā arī jaunu mājokļu būvniecību vēlams plānot pastāvošu apdzīvoto vietu, īpaši policentriskā atbalsta tīkla pilsētu un citu jau agrāk apgūtu teritoriju robežās, pēc iespējas izmantojot esošos tehniskās un vides infrastruktūras tīklus un objektus.

Būtiska ir transporta un telekomunikāciju tīkla attīstība integrētā struktūrā, nodrošinot līdzvērtīgu sabiedrisko pieejamību pakalpojumiem arī ārpus Kurzemes reģiona centriem. Šobrīd ārpus reģiona lielākajām pilsētām un to apkāmes informācijas komunikāciju infrastruktūra nav pieejama visiem iedzīvotāju slāņiem.

Noskalošanās riska teritorijās plānojami iespējamie lokālie piekrastes aizsardzības pasākumi, kā arī nozīmīgāko infrastruktūras (ceļu, inženiertīklu u.c.) objektu pārcelšana no nenovēršamās pamatkrasta erozijas riska joslām uz iekšzemi.

14.8. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM INŽENIERAPGĀDES JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Dundagas novada un apkārtējo pašvaldību inženierapgāde tiek nodrošināta no kopējas vienotas valsts energosistēmas. Sakaru tīklu pārklājums darbojas bez novadu robežām – Dundagas novada teritorijā izvietotie sakaru torņi nodrošina sakar pakalpojumus arī Talsu novada teritorijā un otrādi. Paredzamā energoinfrastruktūras projekta „Kurzemes loks” mērķis ir uzlabot energodrošumu Talsu, Dundagas, Ventspils un Rojas novada pašvaldību interešu zonās. Izveidota apvienotā Dundagas, Mērsraga, Rojas un Talsu novadu civilās aizsardzības komisija un apstiprināts apvienotais novadu civilās aizsardzības plāns. Dundagas TV stacija iesaistīta minēto novadu katastrofu pārvaldīšanā civilās aizsardzības plāna ietvaros.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Dundagas novada un apkārtējo pašvaldību inženierapgāde tiek nodrošināta no kopējas vienotas valsts energosistēmas. Sakaru tīklu pārklājums darbojas bez novadu robežām – Dundagas novada teritorijā izvietotie sakaru torņi nodrošina sakar pakalpojumus arī Ventspils novada teritorijā.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Dundagas novada un apkārtējo pašvaldību inženierapgāde tiek nodrošināta no kopējas vienotas valsts energosistēmas. Sakaru tīklu pārklājums darbojas bez novadu robežām – Rojas novada teritorijā izvietotie sakaru torņi nodrošina sakar pakalpojumus arī Dundagas novada teritorijā un otrādi. Ugunsgrēka gadījumā Rojas novadā esošais Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kurzemes reģiona brigādes Talsu daļas Rojas postenis nodrošina arī Dundagas novada teritorijas dzēšanu, īpaši Kolkas pagastā. Izveidota apvienotā Dundagas, Mērsraga, Rojas un Talsu novadu civilās aizsardzības komisija un

apstiprināts apvienotais novadu civilās aizsardzības plāns. Dundagas TV stacija iesaistīta minēto novadu katastrofu pārvaldīšanā civilās aizsardzības plāna ietvaros.

Saskares punkti ar Mērsraga novadu:

Dundagas novada un apkārtējo pašvaldību inženierapgāde tiek nodrošināta no kopējas vienotas valsts energosistēmas. Dundagas un Mērsraga novadam ir savstarpēja sadarbība attiecībā uz attīrīšanas ierīcēm – Dundagas attīrīšanas ierīču dūņas tiek transportētas uz Mērsraga attīrīšanas ierīcēm, uzlabojot Mērsraga ierīču stāvokli.

15. KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI

15.1. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Dundagas novada pašvaldība ir dalībnieks SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā „Piejūra””, kuras rīcībā atrodas atkritumu šķirošanas un apglabāšanas poligons „Janvāri” Laidzes pagastā, Talsu novadā. Poligonā „Janvāri” tiek nogādāti visi Dundagas novadā saražotie cietie sadzīves atkritumi. Šobrīd atkritumu savākšanu un transportēšanu Dundagas novada teritorijā veic SIA „ECO Baltia Vide”.

Lai iedzīvotājiem būtu ērtāk norēķināties vienuviet par visiem komunāliem pakalpojumiem, ir noslēgta vienošanās ar SIA „Ziemeļkurzeme” par atkritumu apsaimniekošanas maksas iekasēšanu no iedzīvotājiem.

Pašvaldība ir konstatējusi atkritumu apsaimniekošanas problēmas piekrastes ciemos, kas saistītas ar vasaras sezonas iedzīvotāju pieplūdumu piekrastē un nepilnīgiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas saistošajiem noteikumiem.

Dalītā atkritumu vākšana tiek organizēta Dundagas ciemā 2 vietās, Kolkā – 3 vietās, Mazirbē, Kaļķos, Vīdalē un Pācē – katrā pa vienai vietai. Mazirbē atrodas atkritumu pārkraušanas punkts, kur tiek koncentrēti arī mazo piekrastes ciemu atkritumi.

Bijušās atkritumu izgāztuves rekultivētas.

Vidējo atkritumu daudzumu mēnesī raksturo 18.tabula. Atšķirības relatīvajā rādītājā par vidējo atkritumu daudzumu mēnesī uz 1 iedzīvotāju pagastos skaidrojamas ar Kolkas pagasta ciemu izteikti sezonālo raksturu un to, ka pēc statistikas datiem vasaras sezonas iedzīvotāji neietilpst pagasta iedzīvotāju skaitā. Organizēti savākto atkritumu apjoms gadu griezumā palielinās, pateicoties aktīvai Dundagas novada pašvaldība policijas darbībai.

	Vidējais atkritumu daudzums mēnesī 2012. gadā (m ³)	Vidēji m ³ uz 1 iedzīvotāju mēnesī 2012.gadā	Vidējais atkritumu daudzums mēnesī 2013.gadā (m ³)	Vidēji m ³ uz 1 iedzīvotāju mēnesī 2013.gadā
Dundagas pagastā	267	0,0747	276	0,0773
Kolkas pagastā	175	0,1642	186	0,1745

18. tabula. Vidējais atkritumu daudzums konteineros mēnesī Dundagas novada pagastos. Avots: „Eco Baltia Vide”.

15.2. POTENCIĀLI BĪSTAMĀS PIESĀRŅOJUMA TERITORIJAS

Saskaņā ar Valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datiem Dundagas novadā neatrodas piesārņotas vietas, bet atrodas 7 potenciāli piesārņotas vietas, no kurām 5 atrodas Dundagas pagastā un 2 Kolkas pagastā.

Nr.	Reģistrācijas Nr.	Vietas nosaukums	Apraksts	Kopējais aktīvā laika periods (gadi)	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Platība (m ²)
Dundagas pagasts						
1.	88508/3088	SIA „Dundaga” degvielas bāze	Degvielas bāze, nedarbojas	4 gadi (1990-1994)	88500210108	1000
2.	88508/3086	Degvielas noliktava Vīdalē	Degvielas noliktava, nedarbojas	4 gadi (1990-1994)	88500050069	1000
3.	88508/3085	DUS Nevejas darbnīcās	DUS un mehāniskās darbnīcas līdz 1994.g.	9 gadi (1985-1994)	88500080081	1000
4.	88508/3081	Minerālmēslu noliktava „Jaunsniķeri”	Pesticīdu noliktavu šobrīd neizmanto	4 gadi (1990-1994)	88500210023	1000
5.	88508/3075	Sadzīves atkritumu izgāztuve Mačas	Sadzīves atkritumu izgāztuve slēgta 2001. g.	36 gadi (1965-2001)	88500200450	30000
Kolkas pagasts						
6.	88628/3109	Sadzīves atkritumu izgāztuve „Kolka”	Sadzīves atkritumu izgāztuve slēgta, nav rekultivēta	29 gadi (1973-2002)	88620070262	15000
7.	88628/1707	JS Radiotehniskais bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	Kolkas teritorijā, bijusī Krievijas armijas daļa	AM lietošanā kopš 1992.gada	88620070187	15534

19. tabula. Potenciāli piesārņotās vietas Dundagas novadā. Avots: LVĢMC.

Novada teritorijā atrodas vairāki pamestie ražošanas objekti, kas rada netīkamu skatu un ugunsbīstamību.

Novada teritorijā nav apzināti un noskaidroti artēzisko urbumu apsaimniekotāji.

15.3. KAPU SAIMNIECĪBA

Dundagas novadā kopumā atrodas 30 kapsētas, no kurām 25 Dundagas pagasta teritorijā un 5 Kolkas pagastā.

Nr.	Kapsētas	Nosaukums	Piederība
Dundagas pagasts			
1.	Alakstes	Alakstes kapi	Pašvaldība
2.	Anstrupes	Anstrupes kapi	Pašvaldība
3.	Ādgēru, Jaundundagas	Ādgēru kapi	Pašvaldība
4.	Āžu	Āžu kapi	Pašvaldība
5.	Dingu	Dingas (<i>kapsēta neaktīva</i>)	Privāts
6.	Dūmeles	Dūmeles kapi	Pašvaldība
7.	Kaļķu	Kaļķu kapi	Pašvaldība
8.	Kluču	Kluču kapi	Pašvaldība
9.	Kuiku	Kuiku kapi (<i>kapsēta neaktīva</i>)	Pašvaldība
10.	Kužnieku	Kužnieku kapi	Pašvaldība
11.	Ķoku	Ķoķi (<i>kapsēta neaktīva</i>)	Privāts
12.	Ķurbes	Valsts mežs Dundaga-Austrumi	Valsts
13.	Lateves	Lateves kapi	Pašvaldība
14.	Mazirbes baznīcas	Baznīcas kalns	Juridiska persona
15.	Nevejas	Nevejas kapi	Pašvaldība
16.	Olsteru	Skudras (<i>kapsēta neaktīva</i>)	Juridiska persona
17.	Ostes	Ostes kapi	Pašvaldība
18.	Ošu	Valsts mežs Dundaga-Centrālais	Valsts
19.	Pareizticīgo	Pareizticīgo kapi	Juridiska persona
20.	Pāces	Pāces kapi	Pašvaldība
21.	Sabdagu	Sabdagu kapi	Pašvaldība
22.	Valpenes	Valpenes kapi	Pašvaldība
23.	Vādzeres	Vādzeres kapi (<i>kapsēta neaktīva</i>)	Pašvaldība
24.	Vācu	Vācu kapi (<i>kapsēta neaktīva</i>)	Pašvaldība
25.	Vīdales	Vīdales kapi	Pašvaldība
Kolkas pagasts			
26.	Mazirbes	Mazirbes kapi	Pašvaldība
27.	Vaides	Vaides kapi	Pašvaldība
28.	Kolkas	Kolkas kapi	Pašvaldība
29.	Sīkraga	Sīkraga kapi	Rezerves fonds
30.	Košraga	Košraga kapi	Rezerves fonds

20. tabula. Kapsētas Dundagas novadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

Pašvaldība rūpējas par kapsētu žogiem, akām un vārtiem, kā arī par kapsētu atkritumu konteineriem,- pie mazajām kapsētām paredzot 1,1m³ lielus konteinerus, pie lielajām kapsētām – 7 m³ lielus konteinerus.

15.4. KOMUNĀLO PAKALPOJUMU JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Atbilstoši Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem - lai panāktu līdzsvarotu reģionālo attīstību jāievēro decentralizācijas princips, īpaši atkritumu apsaimniekošanas jomā, t.i., atbildība tiek uzticēta pašvaldībai vai institūcijai, kas ir tieši atbildīga par attiecīgā jautājuma risināšanu. Katrā pašvaldībā jāparedz atkritumu savākšanas sistēma, tajā skaitā tūrisma un atpūtas vietās un gar ceļiem.

Iedzīvotāju zemā vides apziņas līmeņa dēļ atkritumi bieži vien tiek izgāzti tam neparedzētās vietās – mežos, par nelegālām atkritumu izgāztuvēm tiek pārvērsti karjeri.

Kurzemes reģionā nav izveidota vides prasībām atbilstoša sadzīves bīstamo atkritumu infrastruktūra - savākšanas, pagaidu uzglabāšanas un pārstrādes sistēma; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi nonāk kopējā atkritumu plūsmā un tiek apglabāti sadzīves atkritumu izgāztuvēs.

Vides aizsardzības mērķi lauksaimniecības jomā ir nepieļaut vides piesārņojumu ar pārtikas pārstrādes un mežrūpniecības atkritumiem un samazināt lauku apdzīvoto vietu notekūdeņu un atkritumu slodzi uz vidi.

Videi draudzīga atkritumu apsaimniekošana ietver atkritumu rašanās ierobežošanu, apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, veicinot to pārstrādi vai atkārtotu izmantošanu; atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā; atkritumu apstrādi pēc iespējas tuvāk to rašanās vietai; šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu; iedzīvotāju un uzņēmēju informēšanu un izglītošanu par atkritumu apsaimniekošanas procesiem.

15.5. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM KOMUNĀLO PAKALPOJUMU JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Dundagas novada pašvaldība līdztekus Talsu, Rojas, Mērsraga, Kandavas, Engures, Jaunpils un Tukuma novadiem, kā arī Jūrmalas pilsētai ir dalībnieks SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā „Piejūra”. Ķurbes kapsēta atrodas Dundagas novada teritorijā, bet to apsaimnieko Talsu novada pašvaldība.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Komunālo pakalpojumu jomā Dundagas novadam nav izteiktas sadarbības vai saskares punktu ar Ventspils novadu. Kuiku kapsēta atrodas Dundagas novada teritorijā, bet to apsaimnieko Ventspils novada pašvaldība.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Dundagas novada pašvaldība līdztekus Talsu, Rojas, Mērsraga, Kandavas, Engures, Jaunpils un Tukuma novadiem, kā arī Jūrmalas pilsētai ir dalībnieks SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā „Piejūra”.

NOVADA TĒLS UN PĀRVALDĪBA

16. NOVADA TĒLS

16.1. DUNDAGAS NOVADA SADARBĪBAS PAŠVALDĪBAS

Dundagas novada pašvaldībai ir 3 sadraudzības pašvaldības ārzemēs: Køge (Dānijā), Lekeberg (Zviedrijā) un Saare (Igaunijā).

46. attēls. Dundagas novada sadraudzības pašvaldības ārzemēs. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

Visas sadarbības pašvaldību iniciatīvas aizsākušās Dundagas pagastā. Visdaudzpusīgākā un senākā sadarbība (kopš 1996.gada) izveidojusies ar Dānijas pašvaldību Kēge (Køge) politiskās pieredzes, skolu sadarbības un sociālās palīdzības jomās. Ar Zviedrijas pašvaldību Lekeberga (Lekeberg) kopš 1997.gada sadarbība izvērstā humānās palīdzības, kultūras un izglītības jomā, aizsākusies kā sadarbība starp baptistu draudzēm. Ar Igaunijas pašvaldību Sāre (Saare) sadarbība norit kopš 2005.gada, un sadarbības jautājumu fokusā bijusi pieredze saistībā ar kultūrvēsturiskām celtnēm, tai skaitā, Kubalu skolu. Dundagas pašvaldībai bijusi pozitīva sadarbība arī ar Zviedrijas Vageridas (Vaggeryd) komūnu ūdenssaimniecības attīstības jomā. Dundagas pašvaldība aizsākusi sadarbību ar Žambergas pašvaldību Čehijā. Ieguvumi no visiem sadarbības partneriem – plašāks redzesloks, jaunas iespējas, jauna pieredze, jauni draugi un paziņas kā potenciāls dažādu tautsaimniecības jomu attīstībai un dažādošanai.

16.2. DUNDAGAS NOVADA MĀRKETINGA PASĀKUMI

Dundagas novada pašvaldība nav īstenojusi mērķtiecīgus marketinga pasākumus savas pašvaldības popularizēšanai, izņemot kopīgi ar citām pašvaldībām izdotos tūrisma informācijas bukletus.

16.3. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM TĒLA UZLABOŠANAS JOMĀ

Saskares punkti ar Talsu novadu:

Regulāri tiek izdoti kopīgi tūrisma bukleti, kuros ir detalizēta tūrisma informācija par Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga novadiem. Kvalitatīvo un atzīto Dundagas piensaimnieka piena produkciju iecienījuši pircēji arī Talsos, radot pozitīvu atpazīstamību.

Saskares punkti ar Ventspils novadu:

Kvalitatīvo un atzīto Dundagas piensaimnieka piena produkciju iecienījuši pircēji arī Ventspilī, radot pozitīvu atpazīstamību.

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Regulāri tiek izdoti kopīgi tūrisma bukleti, kuros ir detalizēta tūrisma informācija par Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga novadiem.

17. PĀRVALDĪBA

17.1. LĒMĒJVARA UN IZPILDVARA

Dundagas novads ir izveidots 2009.gada 1.jūlijā, apvienojot Dundagas un Kolkas pagastu. Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvniecību nodrošina ievēlēta dome, kas sastāv no 9 deputātiem.

Lai nodrošinātu savu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, dome no pašvaldības deputātiem ievēl finanšu komiteju 7 locekļu sastāvā, sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteju 4 locekļu sastāvā, kā arī attīstības un plānošanas komiteju 3 locekļu sastāvā.

Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai dome no deputātiem un pašvaldības iedzīvotājiem ir izveidojusi 11 komisijas (administratīvo komisiju, būvju pieņemšanas ekspluatācijā komisiju, iepirkumu komisiju, interešu izglītības programmu izvērtēšanas un mērķdotāciju sadales komisiju, Kolkas pagasta konsultatīvo ciema valdi, nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusa piešķiršanas komisiju, pedagoģiski medicīnisko komisiju, privatizācijas, atsavināšanas un iznomāšanas komisiju, sporta komisiju, starpinstitutionālās sadarbības komisiju darbam ar riska ģimenēm, vēlēšanu komisiju).

Dundagas novada Dome ir izveidojusi 14 iestādes (Pašvaldības centrālā administrācija, Saimnieciskais dienests, Sociālais dienests, Dzimtsarakstu nodaļa, Bāriņtiesa, Kubalu skola – muzejs, Dundagas vidusskola, Pirmskolas izglītības iestāde „Kurzemīte”, Dundagas mākslas un mūzikas skola, Mazirbes internātpamatskola, Kolkas pamatskola, Kultūras pils, Kolkas pagasta pārvalde, Dundagas novada centrālā bibliotēka. Atsevišķu pārvaldes uzdevumu veikšanu tā ir deleģējusi sabiedriskajām organizācijām – biedrībai „Dundagas bērnu dienas centrs „Mājas”” (bērnu brīvā laika pavadīšana), biedrībai „Dundagas aprūpes nams „Stacija”” (sociālā aprūpe), biedrībai „Randlist” (kultūras dzīves organizēšana Mazirbē). Domei pieder 3 kapitālsabiedrības: SIA „Ziemeļkurzeme”, SIA „Kolkas ūdens” un SIA „Dundagas veselības centrs”. Dundagas pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja SIA „Kolkasrags”, SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” un SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība „Piejūra””.

Dundagas novada pašvaldības iestādēs un struktūrvienībās nodarbināti darbinieki 150 darbinieku slodzēs.

17.2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA PĀRVALDĪBĀ

Lai veicinātu domes sadarbību ar Kolkas ciema iedzīvotājiem, 2010.gadā pēc Dundagas novada izveidošanas tika izveidota Kolkas ciema valde. Valdi 6 cilvēku sastāvā ievēlēja iedzīvotāju sapulcē, un tajā tiek apspriesti Kolkas ciemam un pagastam aktuāli jautājumi un problēmas, uzklausi pašvaldības iestāžu darbinieku ziņojumi un izteikti ieteikumi pagasta pārvaldei dažādu jautājumu risināšanā. Šobrīd Kolkas ciema valdei piešķirts Dundagas novada Domes komisijas statuss.

Dundagas novadā darbojas 19 nevalstiskās organizācijas, bet pašvaldība kā dalībnieks ir šādās organizācijās: Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija, Latvijas piļu un muižu asociācija, Ziemeļkurzemes biznesa asociācija, Latvijas pašvaldību izpilddirektoru asociācija, Zaļais novads un Kurzemes tūrisma asociācija.

Virkne no biedrību uzsāktajām un realizētajām projektu idejām ir nozīmīgas plašam iedzīvotāju lokam pašvaldībā – piemēram, Zēņu dīķa teritorijas labiekārtošana, Kolkas ciema stadiona teritorijas labiekārtošana, Līvu etnogrāfiskās istabas izveide Līvu tautas namā Mazirbē, multifunkcionāla brīvā laika pavadīšanas laukuma izveide Kolkā, tautas nama telpu remonts Dundagas senioru vajadzībām.

17.3. KOMUNIKĀCIJU VEIDI AR SABIEDRĪBU

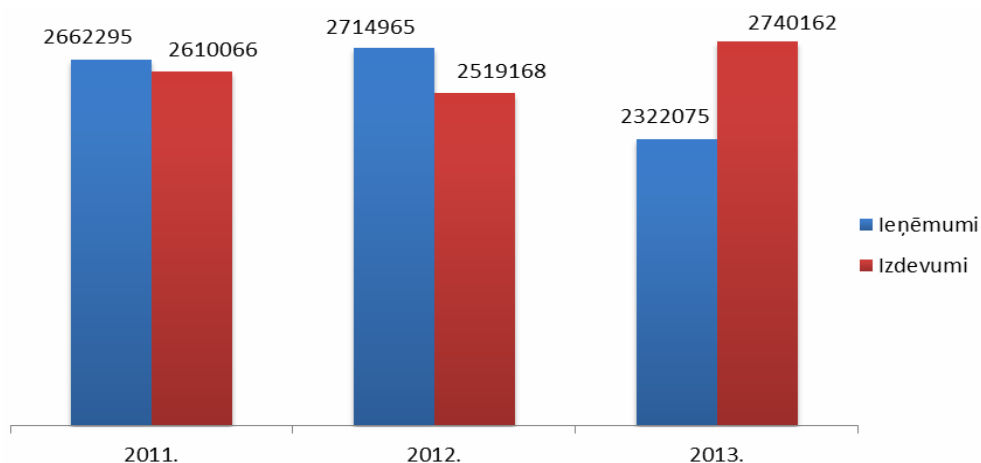
Dundagas novada pašvaldība izdod laikrakstu „Dundadznieks”, kas kopš 2011.gada iznāk divas reizes mēnesī, jūnijā un decembrī - vienu reizi mēnesī. Laikraksts iepazīstina ar novada Domes lēmumiem un saistošajiem noteikumiem, atspoguļo Dundagas un Kolkas pagasta dzīves aktualitātes, norises izglītībā, kultūrā, sportā, uzņēmējdarbībā, regulāri pievēršas novada kultūrvēsturei, vēsta par novada bijušajiem iedzīvotājiem, nodrošina pašvaldības vadībai saikni ar iedzīvotājiem un otrādi. Kopš 2009.gada septembra viena lappuse - **Līvu laiks** - veltīta lībiešu tematikai. Laikraksta kopējais metiens ir 500 eksemplāri, to iespējams pasūtīt pastā, bet pēc nedēļas izlasīt arī novada mājas lapā.

Informācija par pašvaldību ir pieejama arī novada mājas lapās www.dundaga.lv un www.kolka.lv. Tajā pieejama informācija par domes pieņemtajiem lēmumiem, izdotajiem saistošajiem noteikumiem un aktualitātēm novadā.

17.4. PAŠVALDĪBAS BUDŽETS

2012.gadā Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi sastādīja Ls 2 714 965, un salīdzinot ar 2011.gada ieņēmumiem summa ir palielinājusies par 52 670 Ls vai 1,9%.

Pamatbudžeta izdevumi sastādīja Ls 2 519 168 un salīdzinot ar iepriekšējo gadu, izdevumi kopumā samazinājušies par Ls 90 898 vai 3,5%.

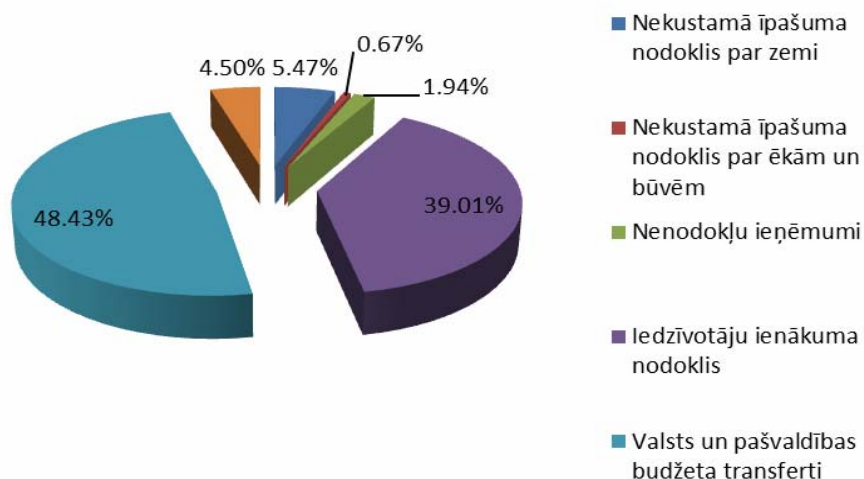

47. attēls. Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas (Ls) 2011.-2013. Par 2013.gadu plānotie ieņēmumi un izdevumi. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

Lielākās budžeta **ieņēmumu** daļas ir valsts un pašvaldību budžeta transferti, kā arī iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Ieņēmumi	2011.gada izpilde	2012.gada izpilde	2013.gada plāns
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	844 016 (31,7%)	1 058 986 (30,01%)	1 038 279 (44,71%)
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	127 510	148 412	120 167
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un būvēm	19 471	18 250	17 999
Nenodokļu ieņēmumi	54 803	52 375	4 680
Maksas pakalpojumi	114 599	122 103	108 158
Valsts un pašvaldību budžeta transferti	1 501 896 (56,41%)	1 314 839 (48,43%)	1 032 792 (44,48%)
Kopā	2 662 295	2 714 965	2 322 075

21. tabula. Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi (Ls) 2011.-2013. Par 2013.gadu plānotie ieņēmumi. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

48. attēls. Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi (%) 2012. gadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

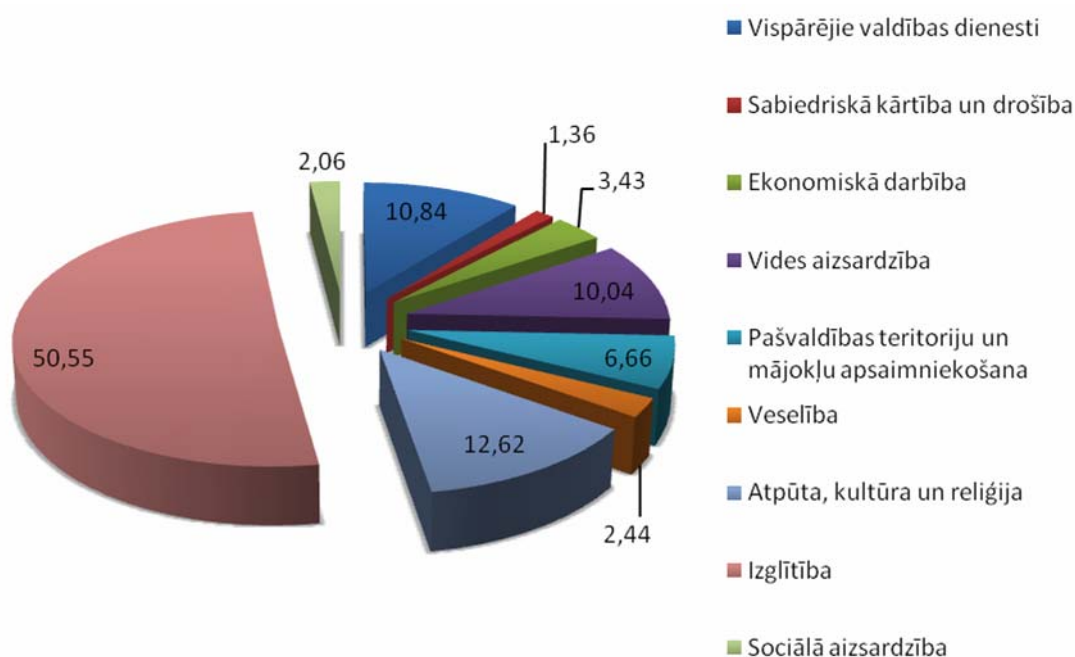
Izteikti lielāko budžeta **izdevumu** daļu sastāda izglītība, vērā ņemama izdevumu daļa ir atpūtai, kultūrai un reliģijai; arvien pieaugoša izdevumu daļa ir vides aizsardzībai, būtisks, taču ar tendenci samazināties ir izdevumu īpatsvars vispārējiem valdības dienestiem.

2012.gadā izdevumi izglītībai pieauga, jo novada pašvaldības budžetā nonāca ne tikai ar pedagogu darba samaksu saistītie ieņēmumi un izdevumi, bet arī valsts budžeta mērķdotācija izglītības pasākumiem Mazirbes internātpamatskolai.

Izdevumi	2011.gada izpilde	2012.gada izpilde	2013.gada plāns
Vispārējie valdības dienesti	345361,00 (13,23%)	273009,00 (10,84%)	288195,00 (10,52%)
Sabiedriskā kārtība un drošība	31046,00	34322,00	40546,00
Ekonomiskā darbība	137514,00	86530,00	79789,00
Vides aizsardzība	187030,00 (7,17%)	252812,00 (10,04%)	382899,00 (13,97%)

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	86232,00	167738,00	310835,00
Veselība	73304,00	61566,00	101265,00
Atpūta, kultūra un reliģija	427908 (16,39%)	318016 (12,62%)	390756 (14,60%)
Izglītība	1270975 (48,70%)	1273325 (50,55%)	1087042 (39,67%)
Sociālā aizsardzība	50696	51850	58835
Kopā	2610066,00	2519168,00	2740162,00

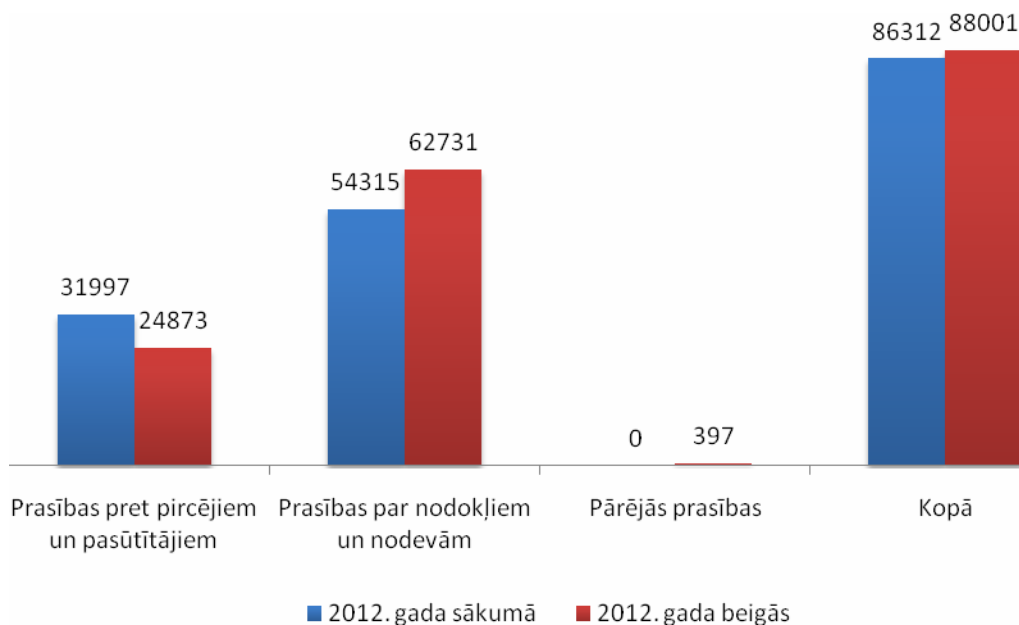
22. tabula. Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi (Ls) 2011.-2013. Par 2013.gadu plānotie izdevumi. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

49. attēls. Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi (%) 2012.gadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

Debitoru parādi 2012.gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu kopumā ir palielinājušies. Lielākais īpatsvars debitoru parādu struktūrā ir nekustamā īpašuma nodoklim par zemi un ēkām, kas sastādīja Ls 51 319.

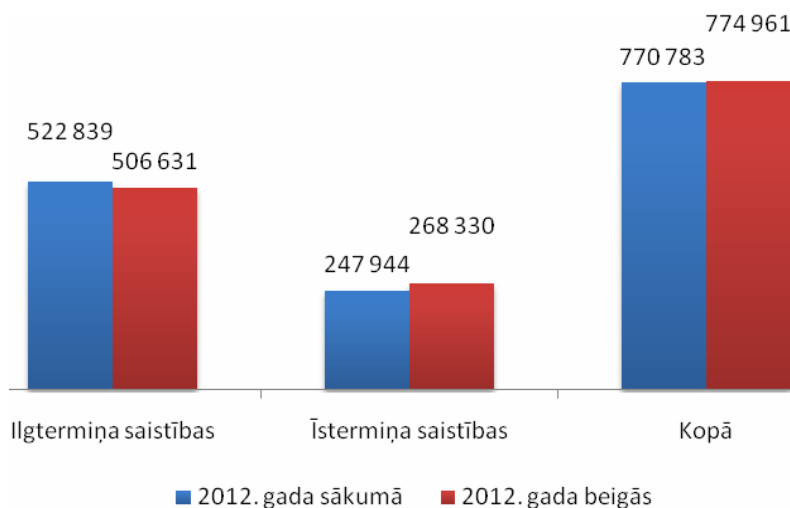
Kopējie debitoru parādi uz 01.01.2013. bija Ls 88 001, tajā skaitā parādi par nodokļiem un nodevām Ls 51 319, pircēju un pasūtītāju parādi Ls 36 285.

50. attēls. Dundagas novada pašvaldības debitoru parādu struktūra (Ls) 2012.gadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

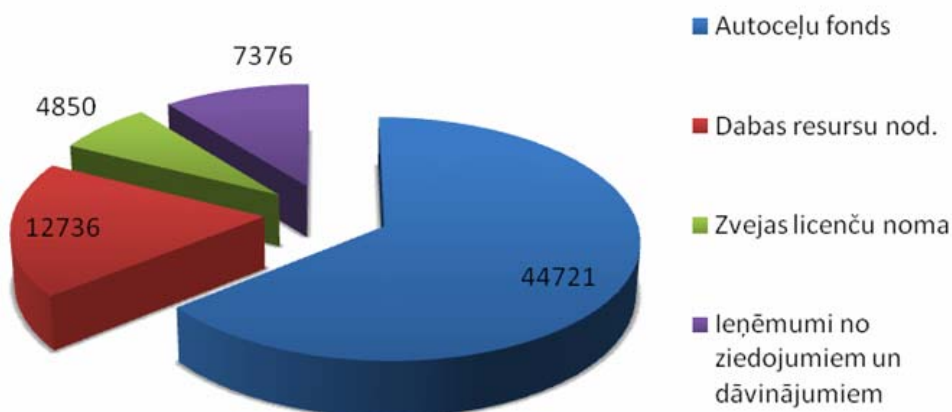
Kreditoru parādi 2012.gadā palielinājušies par Ls 4 178 (0,54 %). Lielākais īpatsvars kreditoru parādu struktūrā ir ilgtermiņa saistībām Ls 506 631 (65,38%), kuri ir aizņēmumi no Valsts kases.

Īstermiņa saistības par ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļu, saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem, īstermiņa saistības pret saņemtajiem avansiem, īstermiņa uzkrātās saistības un norēķini par darba samaksu, nodokļiem un nākamo periodu ieņēmumiem kopā sastāda Ls 268 330 jeb 34,62% no kreditoru saistībām.

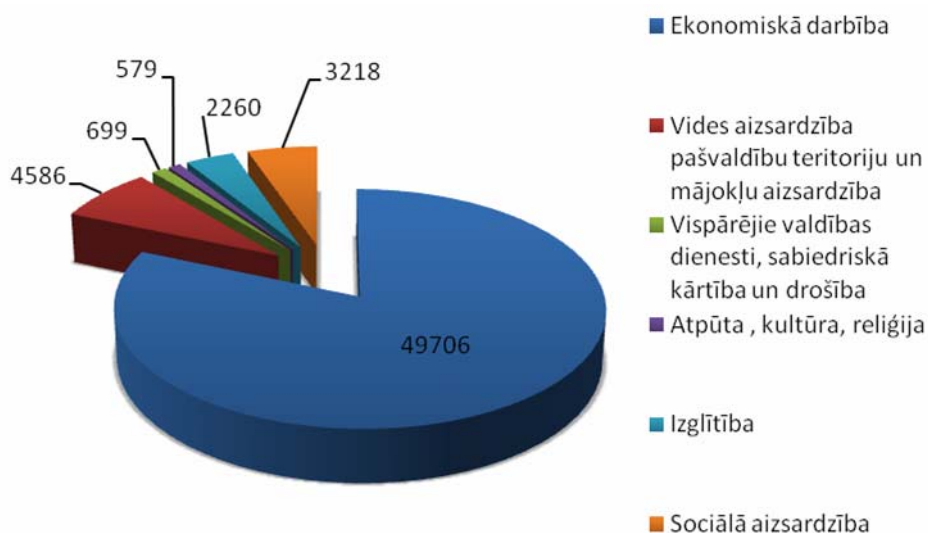
51. attēls. Dundagas novada pašvaldības kreditoru parādu apjoms (Ls) 2012.gadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

2012.gadā Dundagas novada pašvaldības **speciālā budžeta ieņēmumi** sastādīja Ls 59909. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2012.gada speciālā budžeta ieņēmumi kopumā samazinājušies par Ls 34 601 (36,61 %). 2012.gadā samazinājušies autoceļu fonda līdzekļi, zvejas licenču nomas maksas un ieņēmumi no ziedojumiem un dāvinājumiem.

52. attēls. Dundagas novada pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi (Ls) 2012.gadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

2012.gadā Dundagas novada pašvaldības **speciālā budžeta izdevumi** sastādīja Ls 61 048. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2012.gada izdevumi kopumā samazinājušies par Ls 5 209 (7,86 %).

53. attēls. Dundagas novada pašvaldības speciālā budžeta izdevumi (Ls) 2012.gadā. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

17.5. PAŠVALDĪBAS DALĪBA INVESTĪCIJU PROJEKTOS

Dundagas novada dome pēdējo gadu laikā piesaistījusi naudu no vairākiem projektiem infrastruktūras un pakalpojumu jomā, kā arī cilvēkresursu un nodarbinātības jomā. Kopsavilkums par realizētajiem projektiem dots 23.tabulā.

Joma	Nosaukums	Gads	Finansu apjoms (Ls)	Līdzfinansējuma avoti
Vide	Dundagas Dakterlejas avota apkārtnes labiekārtošana	2011-2012	1 535,58	ES ELFLA 90% no attiecin. izm.
	Kolkas peldvietas labiekārtošana	2012	2 723,04	ES EZF 90% no attiecin. izm.
	Sabiedriskā centra Talsu iela 7 teritorijas labiekārtošana	2012	6 573,12	ES EZF 90% no attiecin. izm.
				10 831,74
Kultūra	Lauku saimniecības vēsturiskās apbūves	2009-2011	133 535,18	ELFLA – 90% PB – 10%

	atjaunošana Kubalu skolas – muzeja sētā			
	Vidales saieta nama jumta atjaunošana	2010-2011	10 701,18	ELFLA – 90% PB – 10%
	Kolkas tautas nama vienkāršotā rekonstrukcija	2010-2011	82 662,97	ELFLA – 90% PB – 10%
	Tautisko deju tērpu iegāde Dundagas novada senioru deju kolektīvam	2011-2012	3 189,08	ELFLA – 90% PB – 10%
	Vasaras brīvdabas estrādes būvniecība Dundagas pils parkā	2011-2013	67 040,49	ES ELFLA 90% no attiecin. izm.
	Dundagas pils – novada kultūras centrs	2011-2013	91 015,76	ES ELFLA 90% no attiecin. izm.
	Tautas tērpu iegāde Dundagas vidusskolas deju kolektīvam	2012-2013	3 311,41	ES ELFLA 90% no attiecin. izm.
	Kubalu skolas – muzeja apkārtējās teritorijas labiekārtošana un muzeja mājas lapas izveide	2012-2013	9 006,51	ES ELFLA 90% no attiecin. izm.
	400 462,58			
Izglītība	Kvalitatīvai dabaszinātņu un matemātikas apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Dundagas vidusskolā	2009-2011	98 374,35	ERAF – 85% PB – 9% VB – 6%
	Mazirbes speciālās internātpamatskolas infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana	2011	85 971,36	ERAF –100%
	Izglītības iestāžu informatizācija	2010-2012	30 452,02	2010-2011
	214 797,73			
Sports	Dundagas pagasta sporta būvju rekonstrukcija	2009-2010	70 044,43	ELFLA – 75% no attiecin. izm. PB – 25%
	Dundagas lielās sporta zāles palīgtelpu vienkāršotā rekonstrukcija	2010	24 049,81	ELFLA – 90% PB – 10%
	Dundagas vidusskolas sporta stadiona rekonstrukcija Saules ielā 8	2012-2013	27 114,90	ES ELFLA 90% no attiecin. izm.
	121 209,14			
Sociālā sfēra	Atbalsta pasākumu īstenošana jauniešu sociālās atstumtības riska grupu integrācijai izglītībā Dundagas novadā	2011-2013	111 120,00	ES ESF – 100%
	111 120,00			

Inženierapgāde, komunālie pakalpojumi	Ielas apgaismojuma izbūve Uzvaras ielā Dundagā	2012	7 248,18	ES EZF 90% no attiecin.izm.
	Saules, Skolas un Īsās ielas apgaismojuma vienkāršotā rekonstrukcija	2012	2 578,75	ES EZF 90% no attiecin.izm.
	Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Dundagā	2008-2012	2 255 739,74	KF – 85% PB – 10% VB – 5%
	Ūdenssaimniecības attīstība Dundagas novada Kolkas ciemā	2013-2014	350 000,00	ERAF – 85% PB – 15%
	2 615 566,67			
Pārvaldība	Dundagas novada pašvaldības administratīvās kapacitātes stiprināšana	2010-2013	18 500,00	ESF – 100%
	„My Social Responsibility”	2012-2014	44 094,77	Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 85%
	62 594,77			

23. tabula. Nozīmīgākie realizētie/ realizējamie projekti Dundagas novadā 2009.-2013. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

17.6. PĀRVALDĪBAS JOMA DUNDAGAS NOVADĀ KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA KONTEKSTĀ

Atbilstoši Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem, galvenās prioritātes pārvaldības jomā saistītas ar problēmām, ko rada pašvaldību administrāciju attālināšana no iedzīvotājiem. Plašāk izmantojamie pakalpojumi būtu jāpadara pieejami elektroniski, jāveicina iespējas nodrošināt transportu, kas lauku iedzīvotājus noteiktā laikā nogādātu nepieciešamajā iestādē, kā arī jāattīsta mobīlie pakalpojumi.

Kurzemes plānošanas reģiona pamatnostādnes vides pārvaldības jomā nosaka, ka jāpieaug vietējo pašvaldību iniciatīvu nozīmei dabas un ainavu aizsardzības pasākumu plānošanā, tajā pašā laikā ar saistošiem noteikumiem veicinot kultūrvidē iekļaujošos saimniecisko darbību.

Prioritārie rīcību virzieni efektīvas pārvaldības nodrošināšanā saistīti ar administratīvā sloga mazināšanu, reģionāla līmeņa pašvaldību izveidošanu un reģiona pašvaldību kapacitātes uzlabošanu, e-pakalpojumu attīstības veicināšanu publisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai. Vērtīgi rīcību virzieni labas pārvaldības jomā ir sadarbības tīklu veidošana starp valsts, reģionāla un vietēja līmeņa institūcijām, kā arī sabiedrības informēšana.

17.7. SASKARES PUNKTI STARP DUNDAGAS NOVADU UN APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM PĀRVALDĪBAS JOMĀ

Saskares punkti ar Rojas novadu:

Dundagas novada pašvaldības darbinieki piedalījušies pieredzes apmaiņas pasākumos Rojas novada pašvaldībā, gūstot pieredzi labas pārvaldības attīstībā un piekrastes

apsaimniekošanas problēmu risinājumā, īpaši birokrātijas sloga mazināšanas jomā un rīcībās, nodalot lēmējvaru no izpildvaras. Sadarbības nozīme ar visām kaimiņu pašvaldībām un pašvaldībām citur Latvijā tiek vērtēta īpaši augstu.

II. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE AR SVID METODI

18. SVID UN RĪCĪBAS PLĀNOŠANAS METODES PIELIETOJUMS

RĪCĪBAS PLĀNOŠANAS METODES būtība ir ar novada pašvaldības dzīvi cieši saistītu cilvēku aktīva iesaistišana plānošanas procesā. Tika izveidotas 6 plānošanas darbnīcas sekojošās jomās:

- 1) *vide,*
- 2) *tautsaimniecība,*
- 3) *kultūra, izglītība un aktīvs dzīvesveids,*
- 4) *sociālā palīdzība, veselības aprūpes un sabiedriskā kārtība,*
- 5) *inženierapgāde, satiksme, komunālie pakalpojumi un mājoklis,*
- 6) *novada tēls un pārvaldība.*

Katra plānošanas darbnīca grupu vadītāju vadībā veica vienotus plānošanas „soļus”, lai definētu novada vīziju, izanalizētu esošo situāciju un problēmas, izvirzītu mērķus un sniegtu priekšlikumus tālākām rīcībām. Kopumā plānošanas darbnīcās aktīvi piedalījušies aptuveni 70 cilvēku.

Plānošanas darbnīcu ietvaros noteikta vīzija – gan katras jomas ietvaros, gan visam novadam kopīgi. Plānošanas darbnīcas analizējušas novada iekšējās un ārējās ietekmes, kas pazīstamas kā SVID analīze (stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi) jeb novada inventarizācija. Plānošanas darbnīcas veikušas problēmu analīzi, kas apkopota „problēmu kokos”. Īpaši nozīmīgs ir plānošanas darbnīcu radošais ieguldījums, nosakot dažāda termiņa mērķus katrā no 6 jomām, kā arī atbilstošos rīcību priekšlikumus.

Nosakot prioritāri ieviešamās rīcības plānošanas darbnīcu darba rezultāti apkopoti un izvērtēta rīcību saistība arī ar citiem noteiktajiem mērķiem. Rīcības izvērtētas arī atbilstoši to iespējamībai un efektivitātei.

18.1. SVID PAR VIDĪ

STIPRĀS PUSES		VĀJĀS PUSES	
P	▪ Izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis,	P	▪ Neizteiksmīgs pašvaldības tēls,
P	▪ Cilvēki, zināšana, tradīcijas,	P	▪ Novecojusi domāšana,
P	▪ Meža ceļi,	P	▪ Maza apdzīvotība,
P	▪ Dundagas novads – kā noslēgts kontinents, ko ieskauj jūra,	P	▪ Nepietiekoša sadarbība ar pašvaldību , informēšana,
P	▪ Mecenātisma tradīcijas,	P	▪ Pārmērīga centrālie, - būtiskākās aktivitātes norit Dundagā
P	▪ Mazstāvu apbūve,	P	▪ Nepilnīgi pašvaldības saistošie noteikumi,
P	▪ Patriotisms, īpaši Kolkā,	P	▪ Nepietiekošas jaunatnes izaugsmes iespējas,
R	▪ Teritorijas īpašības (ceļi, centri),	P	▪ Neattīstīta savstarpējā pašpalīdzība,
R	▪ Lauksaimniecības tradīcijas un potenciāls,	P	▪ Nenotiek profesionālā ievirze, (piemēram, traktorapmācība),
R	▪ Derīgie izrakteņi,	P	▪ Nesakopts dīķis Dundagas centrā,
V	▪ Vējš,	P	▪ Problemātiska vecākās paaudzes nodarbinātība,
V	▪ Zilie kalni + Slīteres NP,	P	▪ Dundagas tautas nams sliktā tehniskā stāvoklī,
V	▪ Lībiešu kultūrvēsture,	▪ Nav labiekārtotu atpūtas vietu pie jūras, grūti piekļūt liedagam,	
V	▪ Novada vēsture, t.sk. izloksne,	P	▪ Kultūras dzīves panīkums Dundagā.
V	▪ Meži un dižkoki,	R	▪ Nomalēs – fragmentāra pieeja sabiedriskajam
V	▪ Savvaļas veltes un dzīvnieki,		
V	▪ Tīri ūdeņi, vide, avoti,		
S	▪ Kolkasrags,		
S	▪ Jūra + Slītere + Kolka + Dundaga,		

S	Skaistas meitenes.	V	transportam,
		V	- Sliktas kvalitātes ceļi, - Zemju izpārdošana, - tiek zaudēts ekonomikas pamatresurss.
IESPĒJAS		DRAUDI	
P	Mecenātisms,	P	Vasarnieku vīzija par novada attīstību atšķirīga, vasarnieki neiesaistās sabiedriskajās norisēs,
R	Pozitīva sadarbība ar Kurzemes plānošanas reģionu,	R	Nepietiekoši attīstību veicinoša reģionālā politika,
R	Sadarbība atkritumu apsaimniekošanas jomā,	R	Konkurence tūrisma jomā (piemēram, ar Roju),
R	Sadarbība ar pašvaldībām kaimiņos,	V	Zemes politika,
V	Valsts organizācija (DAP un VP),	V	Disbalanss - Rīga un vājie reģioni,
V	Sadarbība ar tūrisma organizācijām,	V	Sociālās palīdzības sistēma, neveicina vēlmi strādāt,
V	Latvijas Valsts mežu struktūrvienība,	V	Kultūras un dabas mantojuma degradācija pie pārmērīgas to ekspluatācijas.
V	Uzņēmumi ārpus pašvaldības,	S	Ģeopolitika.
S	Eiropas fondi.		

P – pašvaldības mērogā, R – reģiona mērogā, V – valsts mērogā, S – starptautiskā mērogā.

24. tabula. SVID par vidi. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

18.2. SVID PAR TAUTSAIMNIECĪBU

STIPRĀS PUSES		VĀJĀS PUSES	
P	Cilvēki atgriežas,	P	Nespēja noturēt tūristus novadā,
P	Cilvēki,	P	Nepietiekoši savstarpējie kontakti un saskarsme – neformālie kontakti,
P	Kolkas atpazīstamība,	P	Nav izteikta līdera,
P	Daudz „brīvu” īpašumu ar komerciālu potenciālu (gan privāto, gan pašvaldības,	P	Nav NVO uzņēmējiem,
R	Grants un kūdra,	P	Nepilnīgi pašvaldības saistošie noteikumi,
V	Jūra un mežs, zvēri,	P	Par maz atpazīstama Dundaga,
V	Lībieši un dundžiņi,	P	Trūkst piemērotu telpu uzņēmējdarbībai ,
V	Maz cilvēku, klusums un miers,	P	Tukšās neizmantotās telpas – ļoti sliktā stāvoklī,
V	Dundagas pils un pils parks,	P	Pašvaldības publiskie objekti – nepietiekami intensīvi izmantoti,
V	Medības,	P	Vāji attīstīta tūrisma infrastruktūra – nepietiekošs naktsmītņu skaits, maz gultasvietu sezonā, pakalpojumu attīstībai nepiemērots izglītības līmenis,
S	Bioloģiskā lauksaimniecība.	R	Ēdināšanas iestādes trūkums visa gada laikā,
		R	Trūkst ražošanas uzņēmumu un nepietiekošs atbalsts uzņēmējiem,
		V	Kolkā nav bankomāta skaidras naudas izņemšanai,
		V	Jaunie aizbrauc no novada,
		V	Tiek pārdotas zemes,
		V	Nav tranzīta – teritorija ģeogrāfiski noslēgta,
		V	Slikti ceļi,
			Neapmierinoša valsts ceļu uzturēšana,
			Netiek veikta ceļu atpūteļošana.
IESPĒJAS		DRAUDI	
R	Spēcīgas kaimiņu pašvaldības,	R	Likvidētā pašvaldību apvienība
R	Sadarbība ar kaimiņiem,	V	Ziemeļkurzeme,
R	Kopēji projekti ar Ventpils, Talsu un Rojas novadiem,	V	Nodokļu sistēma valstī,
		V	Nav banku atbalsta,

V	▪ Latvijas Hipotēku bankas mazie kredīti uzņēmējiem,	V	▪ Vēsturiskā nestabilitāte Latvijā kopumā,
S	▪ Ārzemju sadarbības partneri,	V	▪ Nesakārtots medību likums,
S	▪ ES finansējums,	V	▪ Robežu izmaiņas,
S	▪ Citu ārvalstu finansējumu piesaiste.		▪ Migranti.

P – pašvaldības mērogā, R – reģiona mērogā, V – valsts mērogā, S – starptautiskā mērogā.

25. tabula. SVID par tautsaimniecību. Avots: Dundagas novada pašvaldība.

18.3. SVID PAR KULTŪRU, IZGLĪTĪBU UN AKTĪVU DZĪVESVEIDU

STIPRĀS PUSES		VĀJĀS PUSES	
P	▪ Daudzpusīga pašdarbība (dejotāji, pūtēji, kori, utt.),	P	▪ Apdzīvoto vietu centros nav telpu brīvā laika pavadīšanai dažādām paaudzēm,
P	▪ Notiek sadarbība kultūras jomā,	P	▪ Zems atalgojums kultūras un izglītības nozares darbiniekiem,
P	▪ Vide ir pievilcīga interesantu, netradicionālu projektu attīstībai,	P	▪ Nav atbildīgo (štata vietu) par brīvā laika organizēšanu,
P	▪ Ir bibliotēkas,	P	▪ Nav piemērotas brīvdabas estrādes Kolkā,
P	▪ Iedzīvotāji, kuri saglabājuši un sarunvalodā lieto tāmnieku izloksni,	P	▪ Telpu trūkums pašdarbības kolektīviem un interešu grupu darbībai,
P	▪ Aktīvas iedzīvotāju interešu grupas – pensionāri, invalīdi, lībieši, jaunieši, sporta entuziasti, mednieki, u.c.,	P	▪ Dundagas izloksnes vērtības izpratnes un lietojuma zudums jaunajā paaudzē,
P	▪ Labi, izglītoti speciālisti kultūras un izglītības jomā.	P	▪ Nepievilcīga kultūrvide,
P	▪ Ir pieejama pamatzglītība (pamata, vidējā, pirmsskolas),	P	▪ Slīteres NP ierobežo iedzīvotāju intereses un vajadzības,
P	▪ Profesionālās ievirzes izglītības iestāde – mākslas un mūzikas skola ar nodaļām Dundagā un Kolkā,	P	▪ Nepilnīga Dundagas novada mājas lapa,
R	▪ Saglabātas tradīcijas (skolu salidojumi),	P	▪ Iedzīvotāju skaitam samazinoties – slēgtas skolas,
V	▪ Atjaunotas un sakārtotas sporta nodarbību vietas.	P	▪ Kolektīvu novecošanās un jaunu speciālistu trūkums (vidusskola, bērnudārzs),
V	▪ Internāti Kolkā un Dundagā pie skolām,	P	▪ Pirmskolās nav izveidotas amata štata vienības saskaņā ar MK noteikumiem – logopēds, sporta skolotājs, metodiķis, psihologs,
V	▪ Spēcīgs kultūrvēsturisks mantojums (tradicionālās mākslas kolektīvi, ēkas, teikas, nostāsti),	P	▪ Aktīvo bērnu un jauniešu pārslogotība,
V	▪ Pils kā kultūras un izglītības centrs,	P	▪ Nepietiekami koordinēts darbs ciemos ar pēcskolas vecuma jauniešiem,
V	▪ Mazirbes lībiešu nams, Kolkas tautas nams, Dundagas pils,	P	▪ Nav skaidras perspektīvas Kolkas sporta halles attīstībai,
V	▪ Līvu centrs Kolkā,	P	▪ Trenažieru zāles trūkums,
V	▪ Līvu savienības Kolkas nodaļa,	V	▪ Pakalpojumu attīstībai nepiemērots iedzīvotāju izglītības līmenis,
V	▪ Slīteres nacionālais parks,	V	▪ Draudi ilgtermiņā uzturēt un ekspluatēt Mazirbes lībiešu tautas namu,
S	▪ Sakārtotas kultūras mantojuma vietas,	V	▪ Kultūras pieminekļu saglabāšanas iespēju atkarība no ES programmu finansējuma piesaistes (gan pašvaldībai, gan privātajiem īpašniekiem),
S	▪ Pastāv novada muzejs Kubalu skola,	V	▪ Nepietiekami izmantoti kultūrvēstures resursi, nepieejams kultūras mantojums.
	▪ Saglabāta lībiešu tautas kultūra, tradīcijas, etnogrāfija, pieminekļi, valoda,		
	▪ Kolkasrags, Kolkas bāka, to vēsture		
	▪ Piekraste ar pludmalēm.		
IESPĒJAS		DRAUDI	
P	▪ Jauniešu nodarbinātība, saistīta ar kultūras mantojuma apzināšanos, saglabāšanu,	P	▪ Nav labvēlīgu apstākļu jaunu speciālistu piesaistei,
R	▪ Bērnu piesaiste no Melnsila un citām apdzīvotām vietām, neprasot samaksu par uzturēšanos Kolkas pamatskolas internātā „Rūķu nams”,	P	▪ Pašvaldības atbalsta trūkums, veidojot ģimenei labvēlīgu vidi,
R	▪ Pozitīva citu pašvaldību pieredze institūciju pārvaldes formu dažādošanā (aģentūras,	P	▪ Nepietiekami resursi kultūras, sporta, izglītības iestāžu aprīkojumam, to attīstībai, modernizācijai,
		P	▪ Nepietiekamas IT jaudas,

V	nodibinājumi, SIA),	P	Viensētas domāšana,
V	▪ Sadarbība, pieredzes apmaiņa ar profesionāliem kultūras, izglītības nozarēs (Latvijā un ārvalstīs),	R	▪ Kavēta uzņēmējdarbības attīstība,
V	▪ Dažādu jomu eksperti – potenciālais ieguldījums dažādu kultūras, izglītības un aktīva dzīvesveida jomu attīstībā,	R	▪ Valstī tiek attīstīti reģionālie centri, un lauki kļūst par nomalēm,
V	▪ Līvu saietu nams Kolkā,	V	▪ Trūkst iespēju mūžizglītībai,
V	▪ Pieejamās ES un citas projektu programmas,	V	▪ Iedzīvotāju emigrācija,
V	▪ Latvijas mēroga asociācijas kultūras, izglītības un aktīva dzīvesveida jomās – papildus stimuls un attīstībai un problēmu risināšanai.	V	▪ Demogrāfiskā situācija,
		V	▪ Valsts politika izglītības un kultūras jautājumos,
		V	▪ Sociālekonomiskā situācija valstī kopumā,
			▪ Iespējamā administratīvā reforma – kā drauds.

P – pašvaldības mērogā, R – reģiona mērogā, V – valsts mērogā, S – starptautiskā mērogā.

26. tabula. SVID par kultūru, izglītību un aktīvu dzīvesveidu. Avots: Dundagas novada pašvaldība

18.4. SVID PAR SOCIĀLO PALĪDZĪBU, VESELĪBAS APRŪPI UN SABIEDRISKO KĀRTĪBU

STIPRĀS PUSES		VĀJĀS PUSES	
P	▪ Bērnudārzi,	P	▪ Nav pietiekoši daudz sporta laukumu,
P	▪ Veselības centrs,	P	▪ Trūkst speciālā darbaspēka,
P	▪ Vidusskola,	P	▪ Medicīnas personāls noveco,
P	▪ Piekrastes zvejniecība,	P	▪ Nav atskurbtuves,
P	▪ Zemnieku saimniecības,	P	▪ Nav nakts patversmes,
P	▪ Pašvaldības dzīvokļu fonds,	P	▪ Nav specializētā transporta,
P	▪ Sporta laukums,	P	▪ Sociālais dienests izvietots 3 istabās bērnudārzā,
P	▪ Zema kriminogēnā situācija,	P	▪ Pilī, skolā, domē un sociālās aprūpes iestādēs nav vides pieejamības,
P	▪ Ir iestādes veciem cilvēkiem,	P	▪ Nav aprūpes mājās,
P	▪ Aktīvi cilvēki – ir pensionāru kubs,	P	▪ Nav alternatīva sociālā pakalpojuma,
P	▪ Ir bibliotēkas Kolkā, Dundagā, Kaļķos, Mazirbē un Vīdalē,	P	▪ Nav pacelāju (liftu) sociālo pakalpojumu iestādēs,
P	▪ Dienas centrs „Mājas” Dundagā,	P	▪ Trūkst sociālo darbinieku un sociālās aprūpes speciālistu un šo darbinieku slodžu,
R	▪ Ir iespēja pirkt sociālos pakalpojumus,	P	▪ Nav jauniešu līderu,
R	▪ Latvijas Valsts mežu kantoris,	P	▪ Nav treniņu zāļu,
R	▪ Zivju cehs,	V	▪ Sadarbības vājums starp pagastiem (Dundaga – Kolka),
R	▪ Kokapstrādes ražotnes,	V	▪ Cilvēki izbrauc,
S	▪ Tūrisms.	V	▪ Slikti ceļi,
			▪ Nepietiekošs politiskais atbalsts sociālā audita ieteikumu ieviešanai dzīvē.
IESPĒJAS		DRAUDI	
R	▪ Sadarbība starp novadiem sociālo pakalpojumu un veselības aprūpes jomā,	P	▪ Saliedētības trūkums savā starpā,
R	▪ Citu pašvaldību pieredze alternatīvo sociālo pakalpojumu izveidē,	P	▪ Sadarbības trūkums starp iestādēm,
V	▪ Speciālistu piesaiste reģioniem – viena no ES finansējuma prioritātēm nākamajā plānošanas periodā.	P	▪ <u>Nenotiek pieturēšanās pie plānotā,</u>
		R	▪ Ventspils paņem darbaspēku.

P – pašvaldības mērogā, R – reģiona mērogā, V – valsts mērogā, S – starptautiskā mērogā.

27. tabula. SVID par sociālo palīdzību, veselības aprūpi un sabiedrisko kārtību. Avots: Dundagas novada pašvaldība

18.5. SVID PAR INŽENIERAPGĀDI, SATIKSMI, KOMUNĀLAJIEM PAKALPOJUMIEM UN MĀJOKLI

STIPRĀS PUSES		VĀJĀS PUSES	
P	- Kolkā un Dundagā ir organizēta ūdensapgāde un kanalizācija (Kolkas ūdens, SIA Ziemeļkurzeme), - Teritorijas energoaugu audzēšana, - Realizēts ūdenssaimniecības projekts Dundagā (būs Kolkā), - Esošais ceļu tīkls, - Atkritumu apsaimniekošana, - Dalīto atkritumu vākšana, - Sabiedriskais transports, - Vējš un saule kā resurss enerģijai.	P	- Nesakārtots ceļu tīkls, (piekrastes ciemos – servitūti), - Mazs iedzīvotāju blīvums, - Kolkā nav organizēta daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana, - Energoneefektīvas mājas, - Daļēji nesakārtota dzīvojamā fonda piederība, inženiertīklu piederība, atbildība, - Iedzīvotāji neizmanto centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju, - Nav centrālās apkures lielākajos ciemos, - Slikta dzeramā ūdens kvalitāte Kolkā, novecojusi kanalizācijas sistēma, - Nav izveidota lietus ūdeņu novadīšanas sistēma piekrastes ciemos, - Sabiedriskais transports nekursē atbilstoši visu iedzīvotāju vajadzībām, - Slikts ceļš Dundaga – Ventspils, - Slikts mobilā telefona pārklājums, - Nav pieejams kvalitatīvs internets.
P			
P			
R			
R			
R			
R			
V			
IESPĒJAS		DRAUDI	
R	- Plānošanas reģiona atbalsts ceļa Dundaga – Kaļķi sakārtošanai, - Valsts ceļa Dundaga – Ģibzde – Ventspils sakārtošana valsts prioritāšu sarakstā, - ES un valsts atbalsts „zaļās” enerģijas ieguvei.	R	- Valsts reģionālā politika, - Neuzturēti valsts ceļi.
V			
S			

P – pašvaldības mērogā, R – reģiona mērogā, V – valsts mērogā, S – starptautiskā mērogā.

28. tabula. SVID par inženierapgādi, satiksmi, komunālajiem pakalpojumiem un mājokli. Avots: Dundagas novada pašvaldība

18.6. SVID PAR NOVADA TĒLU UN PĀRVALDĪBU

STIPRĀS PUSES		VĀJĀS PUSES	
P	- Kolkas ciema valde, - Tīra vide bio-ražošanai, - Attīstīts ceļu tīkls, - Labi sociālie pakalpojumi aprūpē, - Lībieši, - Augstas kvalitātes eko-ražotnes (Līcis 93, pienotava, Pāces vilnas ražotne), - Dižvīri – „dižozoli” – nacionālais mantojums, dižvīri gan sendienās, gan mūsdienās, - Gudri, viesmīlīgi cilvēki, speciālisti tradicionālajos darbos, - Kultūrvēsturiskais mantojums (pils, lībiešu zvejniekciemi, Kubalu skola, līvu centrs, Līvu Tautas nams, Kolkas bāka), - Divas jūras un Kolkasrags, - Slīteres NP – īpaša dabas teritorija, - Klusums, miers, harmonija.	P	- Grausti, kas tiešām grauj tēlu (ražošanas un dzīvojamās ēkas), - Nav pēctecības realizētajiem projektiem, - Nepietiekama ticība pārvaldei, - Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanas neesamība, - Mazs iedzīvotāju blīvums, - Nav datu apkopojuma par novada NVO, - Sarežģīti cilvēki, - Pašvaldībai nav „sakabes” ar novadā dzīvojošajiem jauniešiem, kas ieguvuši augstāko izglītību vai uz tādu tiecas, - Vidē ir par maz lībiskā, - Par maz popularizēti vietēji produkti, - Trūkst „propagandas” – info par mums pašiem, tas nenonāk līdz katram iedzīvotājam, - Piekrastes apsaimniekošana - nepietiekama, - Attīstībai nepietiekoši finansu resursi,- gan privātie, gan pašvaldības, - Vāji attīstīta starptautiskā sadarbība.
R		P	
R		P	
R		P	
V		P	
V		P	
V		P	
V		P	
V		P	
V		P	
V		P	
V		P	
V		P	

DUNDAGAS NOVADA PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

IESPĒJAS		DRAUDI	
R	▪ Kurzemes NVO centrs,	P	▪ Ierobežota darbība Slīteres NP teritorijā, kultūras pieminekļos,
V	▪ Draugi, vēstneši, V.I.P., radošie cilvēki,	V	▪ Neatrisinātas īpašumtiesības (liedags).
V	▪ Teritorijā ir Kurzemes DAP un VAS Latvijas Valsts meži,	V	▪ Neskaidra un neprognozējama administratīvi teritoriālā reforma,
S	▪ Ārējie finansējumi, piekraste – kā īpašs klients,	V	▪ Teritoriālās pārstāvniecības trūkums pašreizējā vēlēšanu likuma dēļ.
S	▪ Labie piemēri „kaimiņos” – Igaunijā, Dānijā, Ventspilī.		

P – pašvaldības mērogā, R – reģiona mērogā, V – valsts mērogā, S – starptautiskā mērogā.

29. tabula. SVID par novada tēlu un pārvaldību. Avots: Dundagas novada pašvaldība

III. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZES KOSAVILKUMS, PAMATNOSTĀDNES, TENDENCES

VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS UN VĒSTURISKS IESKATS

19. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZES KOPSAVILKUMS, PAMATNOSTĀDNES, TENCENCES

19.1. VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Dundagas novadu veido Dundagas (557,1 km²) un Kolkas pagasti (116,8 km²), un tas atrodas Kurzemes ziemeļu daļā. Novada platība ir 673,9 km², novads ietilpst Kurzemes plānošanas reģionā, ir piektais lielākais pēc platības un aizņem 5% no Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas.

Novada administratīvais centrs atrodas Dundagā, kurā dzīvo 1675 iedzīvotāji. Pārējās lielākās apdzīvotās vietas ir Kolka (814), Mazirbe (105), Vīdale (82), Kaļķi (82), Neveja (51) un Pāce (48). Dundagas novads robežojas ar Ventspils, Talsu un Rojas novadiem, kā arī 36 km garumā ar Baltijas jūru un Rīgas jūras līci.

2013.gada 1.janvārī novadā dzīvoja 4638 iedzīvotāji, bet vidējais iedzīvotāju blīvums novadā bija 6,9 iedzīvotāji uz km².

Apmēram 28% no visas novada teritorijas aizņem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Novadā atrodas Slīteres nacionālais parks un septiņi dabas liegumi (Kaļķupes ieleja, Raķupes ieleja, Daiku īvju audze, Kadiķu nora, Rukšu purvs, Ģipkas lankas un Pāces pļavas), kas iekļauti Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000.

Novadu šķērso 4 valsts reģionālie autoceļi: P77 Ventspils-Dundaga, P124 Ventspils-Kolka, P125 Talsi-Dundaga-Mazirbe un P131 Tukums-Ķesterciems-Mērsrags-Kolka, kā arī 14 valsts vietējie autoceļi.

Dundagas novada teritorijas attīstības indekss starp 110 Latvijas novadiem Dundagas novadu ierindo 53. vietā. Salīdzinot ar kaimiņu pašvaldībām Dundagas novads pēc ranga atrodas sliktākās pozīcijās.

Ievērojams skats iedzīvotāju tiek nodarbināti meža apsaimniekošanā, kokapstrādē, lauksaimnieciskajā ražošanā, piena pārstrādē, zivju apstrādē un tūrisma jomā.

19.2. VĒSTURISKS IESKATS

VIDUSLAIKI

Senatnē Dundaga ietilpa Kursas Vanemas novadā. 1245.gadā Dundaga nonāca Rīgas domkapitula pārvaldījumā. 13.gs.otrajā pusē domkapituls uzcēla Dundagas pili, kuras galvenā funkcija bija kalpot par produktu savāktuvi un glabātuvi līdz to nogādāšanai Rīgā. 15.gs. Rīgas domkapituls pārdod Dundagas pili un Dundagas novadu Kurzemes bīskapijai. Kolka kā apdzīvota vieta pirmo reizi rakstos minēta 1387.gadā. Līdz 19.gs. beigām Kolkasraga nosaukums bija *Domesnes*.

16. – 18.GADSIMTS.

16.gs. Kolkā uzceļ pirmo krasta bāku. 18.gs. Kolkas raga kāpās uzceļ divus torņus, bet Dundagā beidz celt luterāņu baznīcu.

19.GADSIMTS

19.gs.sākumā Dundagā uzceļ ūdenstorni, nodibina doktorātu. 1832.g. skolu ierīko Košraga ciema Žokos, 1838.gadā darbu sāk Kubalu skola Dundagā. 1868.gadā Mazirbē uzbūvē baznīcu. Gadsimta beigās atver skolu Dundagas muižā, atver pirmo pagastskolu Kolkā, uzbūvē Kolkas bāku, atver skolas Vīdalē un Nevejā, dibina pirmās biedrības, uzbūvē jūrskolu Mazirbē.

20.GADSIMTS

20.gs. sākumā nodibina Līvu savienību, atver pamatskolu Kaļķos, izveido Šlīteres dabas pieminekli, 1939.gadā atklāj Lībiešu tautas namu Mazirbē. Gadsimta vidū Jaundundagā ierīko slimnīcu, nodibina bibliotēku Dundagā, Vīdalē un Kaļķos, Kolkā atklāj klubu. 70.gados slēdz skolas Nevejā un Kaļķos. Gadsimta beigās Dundagā uzbūvē attīrīšanas iekārtas, atklāj bērnudārzu Dundagā, Dundagā sāk darboties mūzikas skola un mākslas skola.

VĒRTĪBAS**19.3. VIDE – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES**

- Dundagas novads atrodas piejūras zemienē un Ziemeļkurzemes augstienes Dundagas pacēlumā, klimats ir mēreni silts un mitrs, ar izteiktu jūras ietekmi. Tiešā jūras robežas tuvumā vēja ātrums ir vidēji par 5,5 m/s lielāks nekā iekšzemē, bet vēja enerģijas ieguve novadā pagaidām ir nepietiekami izmantota. Nokrišņu ziņā tas ir viens no vissausākajiem apgabaliem Latvijā.
- Divi atšķirīgie ainavapvidi - Dundagas pacēluma āraine un Piejūras zemienes Slīteres apvidus atdalīti ar dabīgu robežu - Slīteres Zilo kalnu krauju, kuras relatīvais augstums vietām pārsniedz 30 m, un kas sakrīt ar Baltijas ledus ezera seno krastu un lokālo zemes garozas lūzumu. Lielas pārmaiņas ainava piedzīvo Padomju gados, kad piekrastes teritorijās darbojās padomju varas militārās intereses, radot piekrastē ierobežotas pieejamības zonu.
- Nozīmīgākais dabas resurss novadā ir mežs, kas aizņem 72,7% novada teritorijas un ir lielāks par vidējo rādītāju valstī (46,4%). Tikai 15% no visas teritorijas aizņem lauksaimniecībā izmantojamās zemes, (Kolkas pagastā – tikai 3,3%). No visām lauksaimniecības zemēm meliorēti ir 57%. Lauksaimniecības zemju kvalitāte novadā ir salīdzinoši zema – zemes auglības rādītāji 30 – 40 balles. Samērā lielas teritorijas veido purvu ainavas.
- Lielākais zemju īpašnieks novadā ir valsts – tās īpašumā atrodas 54,7% novada zemju, 84,5% no šīm zemēm ir mežu zemes.
- Novada teritorijā nav lielu upju vai ezeru. Piekrastes ciemu grāvju tīkls nav atbilstoši uzturēts, radot konfliktu starp apdzīvojuma attīstību un biotopu aizsardzību.
- Dundagas novada jūras robeža ir 36km gara. Augsta krasta erozijas riska pakāpe ir Kolkasragā, novada Baltijas jūras līča piekrastes daļā un no krasta joslā no Kolkas līdz Vaidei. Kolkasrags ir starptautiska mēroga pievilkšanas punkts.
- Slīteres nacionālais parks un 7 dabas liegumi iekļauti Natura 2000 Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā un aizņem 27,7% no novada teritorijas. Apdzīvojuma attīstība Slīteres NP teritorijā ir apgrūtināta.
- Vides kvalitātes rādītāji Dundagas novadā kopumā ir labi.
- Vides jomā Dundagas novadam ir kopīgi risināmi jautājumi ar Rojas un Ventspils novadiem par piekrastes attīstību, kā arī ar Talsu, Rojas un vairākiem cietiem novadiem

– atkritumu apsaimniekošanas jomā. Ar visiem kaimiņu novadiem Dundagas novadam kopīga ir mežu ugunsbīstamības riska mazināšana.

- Novadā ir daudz neatrisinātu jautājumu atkritumu saimniecības jomā.
- Saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona attīstības dokumentiem ciemu teritoriju paplašināšana gar piekrasti ir stingri ierobežojama, nepieciešamības gadījumā tā plānojama virzienā uz sauszemi.

19.4. KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Dundagas novadā atrodas 33 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi – 2/3 no tiem – arheoloģijas pieminekļi, 2 no tiem pilsētbūvniecības pieminekļi – Sīkraga un Košraga zvejnieku ciemi.
- Nozīmīgākie arhitektūras pieminekļi ir Dundagas viduslaiku pils un parks un Līvu tautas nams. Nozīmīgs vēstures piemineklis ir Kubalu (Kubeles) skola, kurā mācījies Krišjānis Barons un kur strādājis skolotājs un rakstnieks Ernests Dinsbergs. Dundagas pils ir Latvijas mēroga pievilkšanas punkts.
- Lībiešu kultūras mantojums, Kolkasraga un bāku vēsture, zemūdens mantojums netiek pārstāvēts muzejos.
- Nozīmīgu kultūras pieminekļu pastāvēšana ir apdraudēta resursu nepietiekamības dēļ, to negatīvi ietekmē arī pastāvīga iedzīvotāju skaita samazināšanās. Kultūras pieminekļu saglabāšanas iespējas atkarīgas no ES programmu finansējuma piesaistes.
- Ar Dundagas novadu saistīta izcilu novadnieku – Krišjāņa Barona, Krišjāņa Valdemāra, Ernesta Dinsberga, Arnolda Auziņa, Arvīda Blūmentāla, Dzidras Ritenbergas un Valdas Marijas Šuvcānes dzīve un izaugsme.
- Līvu valoda un Dundagas (tāmnieku) izloksne pamazām izzūd.

IEDZĪVOTĀJI

19.5. APDZĪVOJUMS – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Dundagas novadā 2013.gada sākumā dzīvoja 4638 iedzīvotāji. Vidējais iedzīvotāju blīvums Dundagas novadā ir 6,9 iedzīvotāji/km², kas ir apmēram 3 reizes zemāks rādītājs nekā vidēji Kurzemē.
- Dundagas pagastā ciema statusam atbilst apdzīvotās vietas – Dundaga, Jaundundaga, Kaļķi, Neveja, Pāce un Vīdale, tomēr šo ciemu robežas teritorijas plānojumā nav apstiprinātas. Pārējā pagasta teritorijā raksturīgais apdzīvojuma veids ir viensētas un viensētu grupas.
- Kolkas pagastā atrodas 8 piekrastes ciemi – Sīkrags, Mazirbe, Košrags, Pitrags, Saunags, Vaide, Kolka un Uši, kuru robežas noteiktas teritorijas plānojumā un apstiprinātas MK noteiktajā kārtībā. Lielākā daļa piekrastes ciemu ir apdzīvotas vietas ar sezonas raksturu – vasaras sezonas laikā iedzīvotāju skaits Kolkas pagasta ciemos palielinās apmēram 4,5 reizes.
- Iedzīvotāju skaitam pēdējo gadu laikā ir tendences samazināties. Laika posmā no 2007. līdz 2013.gadam iedzīvotāju skaits samazinājies par 7,8%. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums ir negatīvs.
- Iedzīvotāju skaita izmaiņu prognozes liecina, ka pie līdzīgiem dzimstības, mirstības un migrācijas rādītājiem turpmāko 20 gadu laikā iedzīvotāju skaits varētu sarukt par aptuveni 20%.
- Demogrāfiskās slodzes līmenis Dundagas novadā ir nedaudz sliktāks nekā vidējais rādītājs Latvijā, bet nedaudz labāks nekā Kurzemē. Novada abos pagastos paredzams

darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju īpatsvara samazinājums tuvākajos 20 gados, kas īpaši izteikts ir Kolkas pagastā.

- 94,2% no visiem iedzīvotājiem ir latvieši, savukārt novada piekrastes kultūrvidi veidojuši lībieši, kuru skaits sastāda 0,5% no visiem novada iedzīvotājiem.
- Ņemot vērā prognozētās klimata izmaiņas un jūras līmeņa celšanos, kā arī krasta noskalošanās riska pieaugumu, ciemu teritoriju paplašināšana gar piekrasti ir ierobežojama; nepieciešamības gadījumā tā plānojama virzienā uz sauszemi.

EKONOMISKĀ DARBĪBA

19.6. NODARBINĀTĪBA – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Dundagas novadā daudz lielāks iedzīvotāju īpatsvars nodarbināti sabiedriskajā sektorā, salīdzinot ar apkārtējiem novadiem un Latvijas vidējiem rādītājiem. Tas liecina par to, ka privātais sektors salīdzinot ar apkārtējām pašvaldībām un vidējiem rādītājiem valstī kopumā ir nepietiekami attīstīts un ir aktivizējams.
- Dundagas novada nodarbināto iedzīvotāju vidējās darba samaksas neto rādītāji ir vismazākie, salīdzinot ar apkārtējiem novadiem, un ir tikai aptuveni 55%, salīdzinot ar vidējiem rādītājiem Latvijā.
- Bezdarbnieku skaits Dundagas novadā pēdējo gadu laikā ir samazinājies. Bezdarba līmenis ir ievērojami mazāks, salīdzinot ar vidējiem rādītājiem Latvijā un Kurzemē, kā arī Talsu un Ventspils novadiem. Tomēr tas varētu būt saistīts arī ar iedzīvotāju migrāciju darba meklējumos ārpus Latvijas.
- 1/3 no Dundagas novada bezdarbniekiem ir vecumā no 50 – 59 gadiem. 2/3 no visiem bezdarbniekiem ir iedzīvotāji ar vispārējo vidējo izglītību, pamata vai nepabeigtu pamatizglītību.

19.7. TAUTSAIMNIECĪBAS JOMAS – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Galvenās uzņēmējdarbības nozares Dundagas novadā ir tradicionālā lauksaimniecība, piena lopkopība, mežizstrāde, kokapstrāde, piena pārstrāde, zivsaimniecība, mazumtirdzniecība un tūrisms.
- Gan ražošanas apjoma, gan nodarbināto strādnieku skaita ziņā lielākie novada uzņēmumi ir SIA „Gabriēla”, piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība „Dundaga”, SIA „Līcis 93”, SIA „Tonuss un partneri”, SIA „ICO”, SIA „Ints”, SIA „Dundagas meži” un SIA „Dundaga”.
- Pateicīgākā lauksaimniecības nozare ir piena un gaļas lopkopība. Slaucamo govju skaitam ir tendence samazināties, tas ietekmē piena pārstrādes kooperatīva „Dundaga” darbību, īpaši ziemas periodā.
- z/s/ „Jaunbuži” ir vienīgais vilnas pārstrādes uzņēmums Ziemeļkurzemē, tomēr aītkopības nozare novadā nav attīstīta.
- Lai arī vidējā zemes kopplatība vienā saimniecībā ir lielāka nekā vidēji Kurzemē, lauksaimniecībā izmantojamo zemju platība vidēji ir mazāka nekā caurmērā Kurzemē.
- Meži aizņem 72,6 % no novada teritorijas un 63,7% no tiem ir valsts īpašumā, tomēr mežizstrādes apjomu ziņā valsts mežos tiek nocirsti aptuveni 30%. Tas skaidrojams ar lielo mežu īpatsvaru Slīteres nacionālā parka teritorijā, kur mežsaimnieciskā darbība ir ļoti ierobežota.
- Novada lielākais uzņēmums ir zivju pārstrādes uzņēmums SIA „Līcis 93” Kolkā, kas nodarbina ap 300 - 400 darbinieku. Tikai aptuveni puse no tiem ir Kolkas pagasta iedzīvotāji.

- Tūrismam Dundagas novadā ir sezonāls raksturs. Lielākais tūristu interešu punkts ir Kolkasrags, piesaistot gandrīz 50 000 apmeklētājus gadā. Vasaras sezonā esošais tūrisma mītnu piedāvājums nespēj apmierināt pieprasījumu, Kolkā izteikti trūkst sabiedriskās ēdināšanas vietas.
- Novadā izstrādāti 15 velomaršruti, tomēr daļēji marķēts ir tikai viens no maršrutiem.
- Kā izmantojamo derīgo izrakteņu atradnes tiek izmantotas trīs atradnes smilts, smilts - grants un kūdras ieguvei, kas izmantojami būvniecībā, ceļu būvniecībā un lauksaimniecībā.
- Galvenās pamatproblēmas tautsaimniecībā ir mazais iedzīvotāju skaits un blīvums, kas rada darbaspēka trūkumu, nepietiekama sadarbība starp uzņēmējiem un pašvaldību, kā arī sliktie ceļi un nepietiekami attīstītā tehniskā infrastruktūra, it īpaši nepietiekamais un nestabilais elektroenerģijas nodrošinājums. Vienlaikus miers un harmonija ir viena no galvenajām priekšrocībām atsevišķām ar tūrismu un rehabilitāciju saistītām uzņēmējdarbības jomām.
- Atbilstoši uzņēmēju aptaujas rezultātiem, vairums Dundagas novada uzņēmēju plāno paplašināt savu uzņēmējdarbību. Lai veiksmīgi attīstītu savu uzņēmējdarbību, visi uzņēmēji ir gatavi sadarboties kopīga elektroniska kataloga izstrādē, lielākā daļa uzņēmēju gatavi sadarboties loģistikas jomā un kopīgu vietējo produktu un pakalpojumu izveidē, uzsverot šāda produkta vai pakalpojuma zīmola nozīmi pašu uzņēmumu tālākajā attīstībā.

SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA

19.8. KULTŪRVIDE – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Dundagas novadā darbojas sekojoši kultūras centri: Dundagas Kultūras pils, Kolkas Tautas nams, Līvu Tautas nams, Līvu centrs „Kūolka”, Vīdales saietas nams. Novadā darbojas 15 pašdarbības kolektīvi – 9 Dundagā un 6 Kolkā, - 7 no tiem ir Vispārējo Dziesmu un Deju svētku dalībnieki, kas ir kolektīvu aktivitātes un kvalitātes rādītājs.
- Līvu tautas nams Mazirbē un Līvu centrs „Kūolka” Kolkā uztur lībiešu kultūras vērtības. Mazajos ciemos piekrastē nav kultūras iestāžu un iedzīvotāju pulcēšanās vietu.
- Dundagas novada bibliotēku apmeklētāju skaits pēdējos gados ir stabils. Izsniegumu skaits vairumā bibliotēku ir stabils, Dundagas un Vīdales bibliotēkās tas ir ar tendenci pieaugt.
- Dundagas novadā ir viens pašvaldības muzejs – Kubalu skola un viena plaši apmeklēta privātā kolekcija – tā saucamais, „Vaides ragu muzejs”. Novadā nav muzeja, kurā tiktu eksponēti lībiešu kultūras mantojums.
- Kultūras jomā Dundagas novads turpina ilggadīgu sadarbību ar tagadējiem Talsu, Rojas un Mērsraga novadiem – īpaši saistībā ar amatiermākslas aktivitātēm, Dziesmu un Deju svētku organizāciju un bibliotēku darba koordināciju.

19.9. IZGLĪTĪBA – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Pēdējo gadu laikā izglītības iestādēs ir notikusi ievērojama bērnu skaita samazināšanās, gan mazā dabiskā pieauguma, gan arī emigrācijas pieauguma dēļ. Pēdējo sešu gadu laikā skolēnu skaits sarucis par aptuveni 30%.
- Dundagas novadā tiek nodrošināta pirmskolas izglītība Dundagā un Kolkā, vispārējā izglītība (Kolkas pamatskolā, Dundagas vidusskolā un Mazirbes internātpamatskolā), kā arī profesionālās ievirzes kultūrizglītība – Dundagas Mākslas un mūzikas skola ar filiāli Kolkā. Izglītības problēma ir pedagogu kolektīvu novecošanās.

- Dundagas vidusskolas audzēkņu sasniegumi valsts pārbaudes darbos 3. un 6.klasēs ir zemāki nekā vidēji valstī un vidēji Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga novados, tomēr vidusskolas audzēkņu sasniegumi valsts pārbaudes darbos kopumā ir augstāki par vidējiem rādītājiem valstī un vidējiem rādītājiem minētajos četros novados.
- Salīdzinoši liels Dundagas vidusskolas absolventu skaits izvēlas turpināt mācības augstskolās, koledžās un tehnikumos, gandrīz visi Dundagas pamatskolas audzēkņi un 78% Kolkas pamatskolas audzēkņu turpina mācības vidusskolās un profesionālās izglītības iestādēs.
- Izglītības iespējas mūžizglītībā ir ierobežotas.
- Izglītības jomā novadam ir cieša sadarbība ar Talsu un Rojas pašvaldībām par izglītības metodiskā darba koordinēšanu un saistībā ar skolēnu pašpārvalžu darbību. 25% no Dundagas vidusskolas pedagoģiskā personāla ir Talsu novada iedzīvotāji.

19.10. SPORTS UN AKTĪVS DZĪVESVEIDS – KOPSVILKUMS UN TENDENCES

- Dundagas novadā nav lielu sporta bāžu – pie abām Dundagas vidusskolas ēkām un pie Kolkas pamatskolas iekārtoti sporta laukumi, sporta zāle Dundagā atrodas Dundagas vidusskolā. Kolkas sporta halle ir uzsākta, bet līdzekļu trūkuma dēļ nav pabeigta.
- Dundagas novada specializācija sporta izglītībā ir volejbols.
- Dundagas novada teritorijā ap Dundagu nav labiekārtotu peldēšanai piemērotu vietu, Dundagā nav trenāžieru zāles, kas kalpotu arī kā jauniešu aktivitāšu vieta.
- Sporta aktivitāšu jomā Dundagas novads turpina ilggadīgu sadarbību ar tagadējiem Talsu, Rojas un Mērsraga novadiem, piedaloties pašvaldību sporta spēlēs, kā arī volejbola un futbola spēļu turnīros.

19.11. SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Novadā atrodas 4 sociālās aprūpes iestādes: Valsts sociālās aprūpes centrs „Dundaga”, Dundagas aprūpes nams „Stacija” (biedrība), pansija „Jaundundaga” un Bērnu dienas centrs „Mājas”(biedrība). Daļēji sociālās aprūpes funkcijas veic arī SIA „Dundagas veselības centrs”. Nepieciešama sociālās aprūpes iestāžu darba optimizācija. Trūkst darbaspēka veselības jomā.
- Pieprasītākie pabalstu veidi Dundagas novadā ir ēdināšanas pabalsts (brīvpusdienas skolā), pabalsts bāreņiem, kuri turpina mācības pēc pilngadības sasniegšanas un dzīvokļa pabalsts (īres maksas segšanai vai malkas iegādei). Kolkā sociālo darbinieku skaits ir nepietiekošs.
- Kopējās tendences bērnu tiesību aizsardzības jomā ir neiepriecinošas – aizvien pieaugoša vecāku vienaldzība un bezatbildība, bērnu audzināšanas problēmas, ko izraisa pārlieku lielā vecāku aizņemtība. Lielākā riska grupa ir bērni pamatskolas vecumā.
- Novada pašvaldības rīcībā nav transporta, kas būtu pielāgots, lai pārvadātu cilvēkus ar kustību traucējumiem.
- Lielākajā daļā novada publisko ēku nav vides pieejamības.
- Dundagas novadā nav mājokļu, kuriem būtu sociālo mājokļu statuss. Ir atsevišķi pašvaldības īpašumā esoši dzīvokļi.
- No 19 novadā reģistrētajām sabiedriskajām organizācijām 5 ir saistītas ar sociālo sfēru.

TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA**19. 12. SATIKSME – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES**

- Novada teritoriju šķērso 4 valsts reģionālie autoceļi un 14 valsts vietējie autoceļi. Valsts vietējie autoceļi Dundagas novadā ir sliktā stāvoklī, pilnīgi nolietojies ir valsts reģionālā autoceļa P125 Talsi - Dundaga – Mazirbe posms, kas kā ceļš ar vislielāko intensitāti Dundagas novadā ir vitāli nepieciešams. Īpaši nozīmīgi pašvaldības pakalpojumu pieejamības un uzņēmējdarbības nodrošināšanai ir valsts vietējie autoceļi Ģibzde - Dundaga (V1371) un Dundaga - Melsnīši (V1307)
- Septiņos valsts ceļu posmos kravu transporta intensitāte pēdējos gados ir samazinājusies (P124, P125, V1307, V1367, V1368, V1371, V1391), savukārt četros citos valsts ceļu posmos tā ir būtiski palielinājusies (P131, V1372, V1381, V1382).
- Vidēji Dundagas novadā uz 100 iedzīvotājiem ir 28,4 vieglie transporta līdzekļi, kas ir mazāk nekā kaimiņu pašvaldībās, kur šis rādītājs vidēji ir 30,1.
- Skolēnu nokļūšanu uz vietējām mācību iestādēm nodrošina gan skolēnu autobuss, gan IK „Auto un būve”, ar kuru tiek slēgts līgums par skolēnu pārvadājumiem.
- Dundagas novadā nav fiksēti bīstamie punkti no satiksmes drošības viedokļa.
- VAS „Latvijas Valsts ceļi” Kurzemes reģiona Talsu nodaļa apkalpo Talsu, Rojas un Dundagas novadus.

19.13. MĀJOKĻIS – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Lielāko daļu no daudzdzīvokļu mājām Dundagas ciemā apsaimnieko SIA „Ziemeļkurzeme”. Kolkas ciema daudzdzīvokļu mājas tiek apsaimniekotas neorganizēti – atbildību brīvprātīgi uzņemas mājas vecākais.
- Iedzīvotāju līdzatbildība par savu privātīpašumu daudzdzīvokļu mājās ir zema. Zemo apsaimniekošanas maksu dēļ nav iespējams iesaistīties siltināšanas projektu virzībā.
- Siltumapgādes pakalpojumu Dundagas ciema un Kolkas ciema daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem nesniedz neviena organizācija vai uzņēmums – apkure tiek nodrošināta norunas veidā pašu spēkiem – tas ir lēts, bet drošības ziņā bezatbildīgs risinājums.
- No visiem pēdējo 3 gadu laikā akceptētajiem būvprojektiem Dundagas novada Kolkas pagastā ar mājokļa attīstību saistīti vidēji 50%. Tas lielā mērā saistīts ar piekrasti kā rekreācijas resursu un otro mājokļu potenciālu. Dundagas pagasta akceptēto būvprojektu īpatsvarā lielāka daļa projektu saistīta ar Sadales tīkla DET un VAS „Latvijas Valsts meži” aktivitātēm.
- Aptuvenās aplēses liecina, ka vasaras sezonā apmēram 78% piekrastes ciemu iedzīvotāju ir vasarnieki.

19.14. INŽENIERAPGĀDE – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES**ENERGOAPGĀDE**

- Dundagas novada teritorijā elektroenerģijas piegādi nodrošina AS „Latvenergo” no kopējās valsts energosistēmas – Dundagas novadā ir zemsprieguma, vidēja sprieguma un augstsprieguma (110kV) elektrolīnijas.
- Kā alternatīvās enerģijas ražotne Dundagas novadā atrodas Pāces dzirnavu HES ar kritumu 5m un kopējo jaudu 110kW. Pēdējos gados parādījusies interese par vēja elektrostaciju plānošanu un būvniecību Dundagas novada teritorijā, jo Dundagas pacēlumā pieejamie vēja resursi ir ļoti labvēlīgi vēja enerģētikas attīstībai.
- Energoinfrastruktūras projekta „Kurzemes loks” ietvaros paredzēts izbūvēt 330kV augstsprieguma gaisvadu elektrolīniju Latvijas rietumu daļā trasējumā Grobiņa –

Ventspils – Dundaga – Tume – Imanta, nodrošinot palielinātas jaudas pieslēgumu iespējamību arī Dundagas novadā.

ŪDENSAPGĀDE

- Centralizētas ūdenssaimniecības pakalpojumus Dundagas novadā var saņemt Dundagā, Kolkā un daļēji Mazirbē. Ar centralizētu ūdensapgādi Dundagas ciemā ir nodrošināti 80% iedzīvotāju, bet ar centralizētu ūdensapgādi Kolkas ciemā nodrošināti 59% iedzīvotāju.
- Dzeramais ūdens Dundagas ciemā ir atdzelžots un labā kvalitātē, savukārt Kolkā dzeramā ūdens kvalitāte ir sliktā – gan iegūtā ūdens sliktās kvalitātes dēļ, gan arī ļoti nolietoto ūdensvadu dēļ.
- Pārējos ciemos un viensētās dzeramo ūdeni iegūst no vietējām grodu akām vai dziļurbumiem individuāli.

KANALIZĀCIJA

- Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 70% Dundagas ciema iedzīvotāju un 34% Kolkas ciema iedzīvotāju. Dundagā un Jaundundagā atrodas notekūdeņu attīrīšanas ierīces. Kolkas ciemā viena no ūdenssaimniecības būtiskākajām problēmām ir zivju pārstrādes rūpnīcas notekūdeņu masas apjoma īpatsvars kopējā notekūdeņu bilancē, kas intensīvas ražošanas ciklos pat līdz 7 reizēm pārsniedz komunālo notekūdeņu daudzumu.
- Decentralizētās kanalizācijas ūdeņi tiek novadīti vietējās bioloģiskajās attīrīšanas ierīcēs, nosēdakās ar iesūcināšanas laukiem vai izsmeļamajās bedrēs.
- Būtiska piekrastes ciemu problēma ir virszemes notekūdeņu sistēmas sliktā funkcionēšana, kas saistīta arī ar atrašanos Slīteres nacionālajā parkā un parka teritorijā atrodošos biotopu aizsardzību.

SILTUMAPGĀDE, GĀZES APGĀDE

- Dundagas novada teritorijā nav pieejama centralizēta siltuma apgāde, atsevišķas lokālas katlu mājas ir izvietotas pie izglītības un kultūras iestādēm. Izņēmums ir siltumapgāde Mazirbes speciālajā internātpamatskolā un pie tās esošajā dzīvojamajā mājā.
- Dundagas un Kolkas ciemu daudzdzīvokļu mājas ir aprīkotas ar saviem apkures katliem, - visi apkures katli kā kurināmo izmanto malku. Tomēr apkures pakalpojuma organizēšana notiek stihiski – saviem spēkiem, nenodrošinot pienācīgu drošību un atbildību.
- Dundagas novada teritoriju nešķērso maģistrālie gāzes vadi, Dundagas novada daudzdzīvokļu mājām arī netiek nodrošināta centralizēta sašķidrinātās gāzes piegāde no tvertnēm māju pagalmos.

SAKARU PAKALPOJUMI

- No sakaru pakalpojumu sniedzējiem Dundagas novada teritorijā darbojas SIA „Lattelecom”, SIA „Latvijas mobilais telefons”, SIA „Tele 2” un SIA „Bite Latvija”, tomēr – saistībā ar zemo iedzīvotāju blīvumu atsevišķās vietās tīkla pārklājums nav pietiekams.
- Arvien pieaugošas ir sakaru pakalpojumu sniedzēju tehniskās iespējas piedāvāt Interneta pieslēgumus.

UGUNSDZĒSĪBA UN CIVILĀ AIZSARDZĪBA

- Dundagas novadā Dundagas ciemā atrodas Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kurzemes reģiona brigādes Talsu daļas Dundagas postenis.
- Dundagas novadā kā ugunsdzēsības ūdensapgādes vietas noteiktas 5 dabīgās ūdenstilpnes, 11 mākslīgās ūdenstilpnes un 32 hidranti Dundagas ciemā.

- Izveidota apvienotā Dundagas, Mērsraga, Rojas un Talsu novadu civilās aizsardzības komisija un apstiprināts apvienotais novadu civilās aizsardzības plāns.

19.15. KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

- Dundagas novada pašvaldība ir dalībnieks SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā „Piejūra””. Atkritumu savākšanu un transportēšanu Dundagas novada teritorijā veic SIA „ECO Baltia Vide”.
- Dalītā atkritumu vākšana tiek organizēta Dundagas ciemā 2 vietās, Kolkā – 3 vietās, Mazirbē, Kaļķos, Vīdalē un Pācē – katrā pa vienai vietai. Mazirbē atrodas atkritumu pārkraušanas punkts, kur tiek koncentrēti arī mazo piekrastes ciemu atkritumi.
- Vasaras sezonas laikā piekrastes ciemos daudzkārt palielinās atkritumu daudzums, - tas rada nepieciešamību uzlabot saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.
- Organizēti savākto atkritumu apjoms gadu griezumā palielinās, pateicoties aktīvai Dundagas novada pašvaldība policijas darbībai.
- Potenciāli bīstamās piesārņojuma vietas Dundagas novadā saistītas ar kādreizējām degvielas glabātuvēm, minerālmēslu noliktavām, sadzīves atkritumu izgāztuvēm un bijušās Padomju armijas būvēm.

KAPU SAIMNIECĪBA

- Dundagas novadā kopumā atrodas 30 kapsētas, no kurām 25 Dundagas pagasta teritorijā un 5 Kolkas pagastā. Kapi atrodas uz pašvaldības, valsts un privātā īpašumā esošām zemēm.

NOVADA TĒLS UN PĀRVALDĪBA

19.16. NOVADA TĒLS – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Dundagas novada pašvaldībai ir 3 sadraudzības pašvaldības ārzemēs: Køge (Dānijā), Lekeberg (Zviedrijā) un Saare (Igaunijā). Sadarbība attīstīta skolu sadarbības, sociālās palīdzības, politikās pieredzes, kultūras un ūdenssaimniecības jomā.
- Dundagas novada pašvaldība nav īstenojusi mērķtiecīgus marketinga pasākumus savas pašvaldības un novadā radīto produktu popularizēšanai.
- Regulāri tiek izdoti kopīgi tūrisma bukleti, kuros ir detalizēta tūrisma informācija par Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga novadiem.
- Trūkst lībiskās identitātes zīmju novada teritorijas vidē.

19.17. PĀRVALDĪBA – KOPSAVILKUMS UN TENDENCES

- Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvniecību nodrošina ievēlēta dome, kas sastāv no 9 deputātiem, domē darbojas 3 komitejas – finanšu komiteja, sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteja un attīstības un plānošanas komiteja.
- Dome izveidojusi 11 komisijas un 14 iestādes. Domei pieder 3 kapitālsabiedrības: SIA „Ziemeļkurzeme”, SIA „Kolkas ūdens” un SIA „Dundagas veselības centrs”. Dundagas pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja SIA „Kolkasrags”, SIA „Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” un SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība „Piejūra””.
- Sabiedrības līdzdalība pārvaldībā tiek realizēta arī, līdzdarbojoties Kolkas ciema valdes darbā un 19 dažādu jomu sabiedrisko organizāciju aktivitātēs.
- Dundagas novada pašvaldība izdod laikrakstu „Dundadziņi”, kas iznāk 1 – 2 reizes mēnesī. Viena laikraksts lappuse „Līvu laiks” veltīta lībiešu tematikai.

- Informācija par pašvaldību ir pieejama arī novada mājas lapās www.dundaga.lv un www.kolka.lv
- Pašvaldības budžeta ieņēmumu daļas lielāko īpatsvaru pēdējos gados veido valsts un pašvaldības budžeta transferti (45 - 55%) un iedzīvotāju ienākuma nodoklis (30 - 45%).
- Izteikti lielāko budžeta izdevumu daļu sastāda izglītība (40 – 50%), vērā ņemama izdevumu daļa ir atpūtai, kultūrai un reliģijai. Arvien pieaugoša izdevumu daļa ir vides aizsardzībai, būvīks, taču ar tendenci samazināties ir izdevumu īpatsvars vispārējiem valdības dienestiem.
- Dundagas novada domes debitoru parādiem ir tendence nedaudz palielināties.
- Dundagas novada pašvaldība aktīvi īstenojusi investīciju projektus vides, kultūras, izglītības, sporta, sociālajā un pārvaldības jomā, kā arī inženierapgādes un komunālo pakalpojumu jomā, laikā no 2009. līdz 2014.gadam īstenojot projektus par Ls 3 536 582,63. Lielākie investīciju projekti (sastādot gandrīz 74% no visu investīciju projektu apjoma) tiek veikti inženierapgādes un komunālo pakalpojumu jomā, izbūvējot ielu apgaismojumu Dundagas ciemā, veicot ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstību Dundagā un ūdenssaimniecības attīstību Kolkas ciemā.
- Cilvēki Dundagas novadā attiecībās ir sadrumstaloti, vērojama nepietiekama komunikācija visos līmeņos – pašvaldības darbinieku vidū, starp pašvaldības darbiniekiem un sabiedrības pārstāvjiem. Īpaši uzlabojama sadarbība starp Dundagas un Kolkas pagastu pārstāvjiem.

20. SAĪSINĀJUMI

AM	Aizsardzības Ministrija
AS	Akciju sabiedrība
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DET	Dienvidu elektriskie tīkli
DUS	Degvielas uzpildes stacija
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EZF	Eiropas Zivsaimniecības fonds
HES	Hidroelektrostacija
IK	Individuālais komersants
KF	Kohēzijas fonds
LMT	Latvijas Mobilais telefons
LVĢMC	Valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”
MK	Ministru kabinets
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
PB	Pašvaldības budžets
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
PVIS	Pašvaldību vienotā informācijas sistēma
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SNP	Slīteres nacionālais parks
SVID	Stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums
TIC	Tūrisma informācijas centrs
TV	Televīzija
VA	Valsts aģentūra
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VKPAI	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija
VB	Valsts budžets
VZD	Valsts zemes dienests
z/s	Zemnieku saimniecība

21. IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

PUBLIKĀCIJAS	
1.	Eberhards G., Lapinskis J. Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. – KALME, Latvijas Universitāte, 2008.
2.	Klimata mainība Latvijā: aktualitātes un piemērošanās pasākumi. – KALME, Valsts pētījumu programma Klimata maiņas ietekme uz Latvijas ūdeņu vidi, Rīga, 2009.
3.	Nelessen A.C, Visions for a New American Dream – American Planning Association, Chicago, 1994.
NEPUBLICĒTIE MATERIĀLI	
4.	Dundagas novada sociālo pakalpojumu analīze un priekšlikumi uzlabojumiem – Rīga, 2012.gads.
5.	Klavina I. Strategic Plan Framework for Talsi. – Rotterdam: Institute for Housing and Urban Development Studies, 1997.
6.	Pārskats par attīstību Talsu pilsētas izglītības sfērā 1999./2000.gadā. – Talsu pilsētas domes arhitektūras un plānošanas nodaļa, 2000.
7.	Rojas novada attīstības programma – Roja, 2011.
8.	Talsu pilsētas attīstības plāns. Attīstības programma 1998 – 2010. – Talsu pilsētas dome, 1998.
9.	Ziemeļkurzemes NVO atbalsta centra attīstības stratēģija 2013. – 2017.gadam - Talsi, 2012.
INTERNETA AVOTI	
10.	Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes – http://data.csb.gov.lv . Skatīts 2013.gada augustā – decembrī.
11.	Dundagas pagasta attīstības programma – http://www.dundaga.lv . Skatīts 2013.gada novembrī.
12.	Dundagas pagasta teritorijas plānojums - http://www.dundaga.lv . Skatīts 2013.gada novembrī.
13.	Kolkas pagasta teritorijas plānojums, http://www.dundaga.lv . Skatīts 2013.gada oktobrī.
14.	Kurzemes plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma - http://www.kurzemesregions.lv . Skatīts 2013.gada oktobrī.
15.	Kurzemes plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums (2006. – 2026.) – http://www.kurzemesregions.lv . Skatīts 2013.gada oktobrī.
16.	Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam – http://www.nap.lv/upload/lis_1redakcija_pilnv_final.pdf Skatīts 2013.gada oktobrī.
17.	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007. – 2013.g. – http://raplm.gov.lv/uploads/filedir/NAP/National_development_plan_2007-2013_lat.pdf Skatīts 2013.gada septembrī.
18.	Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei – http://www.raplm.gov.lv . Skatīts 2013.gada augustā - decembrī.
19.	Pētījumi un publikācijas – http://www.vraa.gov.lv . Skatīts 2013.gada septembrī.
20.	Satiksmes intensitāte – http://www.lvceli.lv . Skatīts 2013.gada septembrī.
21.	Talsu novada attīstības programma 2014. – 2020.gadam - http://www.talsi.lv/attistibas-programma - skatīts 2013.gada oktobrī.
22.	Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. – 2015. gadam – http://www.meteo.lv – skatīts 2013.gada novembrī.
23.	Ventspils novada attīstības programma 2011. – 2017.gadam - http://ventspilsnovads.lv – skatīts 2013.gada oktobrī.

22. TABULU UN ATTĒLU SARAKSTS

TABULAS			
1.	Zemes sadalījums (ha) pa zemes lietošanas veidiem Dundagas novadā.		14
2.	Meža zemes platība Dundagas novadā saskaņā ar galvenajiem īpašuma veidiem.		14
3.	Kopsavilkums par nacionālo parku un dabas liegumiem Dundagas novadā.		21
4.	Kopsavilkums par dabas pieminekļiem Dundagas novadā.		23
5.	Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi Dundagas novadā.		25
6.	Strādājošo skaits pamatdarbā 2011.gadā.		37
7.	Vidējā darba samaksa neto (Ls) no 2010. – 2012.gadam.		37
8.	Bezdarbnieku skaits Dundagas novadā, Kurzemes reģionā un Latvijā 2009.-2012.		37
9.	Dundagas novadā reģistrēto uzņēmumu skaita izmaiņas pēc uzņēmējdarbības formas 2008.-2013.		40
10.	Tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa galvenajiem uzņēmējdarbības veidiem Dundagas novadā 2012.gadā.		42
11.	Lauku saimniecību vidējais lielums novados 2010. gadā.		44
12.	Naktsmītnes Dundagas novadā 2013.gadā.		45
13.	Dundagas novada Sociālā dienesta darbības pārskats par 2010.-2012.gadu.		62
14.	Valsts autoceļi Dundagas novadā.		67
15.	Dundagas ciema ielas.		68
16.	Satiksmes intensitāte uz valsts reģionālajiem un vietējiem autoceļiem dažādos mērījumu gados.		69
17.	Dabīgās un mākslīgās ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietas, hidrantu izvietojums Dundagas ciemā.		76
18.	Vidējais atkritumu daudzums konteineros mēnesī Dundagas novada pagastos.		78
19.	Potenciāli piesārņotās vietas Dundagas novadā.		79
20.	Kapsētas Dundagas novadā.		80
21.	Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi (Ls) 2011.-2013.		85
22.	Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi (Ls) 2011.-2013.		85
23.	Nozīmīgākie realizētie/ realizējamie projekti Dundagas novadā 2009.-2013.		88
24.	SVID par vidi.		92
25.	SVID par tautsaimniecību.		93
26.	SVID par kultūru, izglītību un aktīvu dzīvesveidu.		94
27.	SVID par sociālo palīdzību, veselības aprūpi un sabiedrisko kārtību.		95
28.	SVID par inženierapgādi, satiksmi, komunālajiem pakalpojumiem un mājokli.		96
29.	SVID par novada tēlu un pārvaldību		96

ATTĒLI			
1.	Dundagas novada novietojums Latvijā.		7
2.	Dundagas novada teritorija.		7
3.	Dundagas novada un kaimiņu pašvaldību rādītāji pēc teritoriju attīstības indeksu rangiem 2008.-2011.		8
4.	Zemes sadalījums (%) pa zemes lietošanas veidiem Dundagas novadā.		13
5.	Zemes sadalījums (%) pēc zemes īpašuma veida Dundagas novadā.		15
6.	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes sadalījums (%) pa izmantošanas veidiem Dundagas novadā.		15
7.	Ventas apgabala virszemes ūdensobjektu robežas Dundagas novadā un piekrastes ūdensobjektu robežas		16
8.	Krasta procesi pēc litorīnas jūras regresijas		17
9.	Baltijas jūras Kurzemes krasta ģeoloģiskā uzbūve (krasta tipi)		18
10.	Latvijas jūras krasta erozijas risku noteicošie lokālie apstākļi		19
11.	Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Dundagas novadā pēc to veida.		24
12.	Iedzīvotāju blīvums Dundagas novadā, kaimiņu pašvaldībās, Kurzemes plānošanas reģionā un Latvijā.		29
13.	Iedzīvotāju skaita izmaiņas Dundagas novadā 2007.-2013.		31
14.	Dundagas novada iedzīvotāju skaita dabiskās kustības izmaiņas 2007.-2012.		31
15.	Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas novadā.		32
16.	Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas novada Dundagas pagastā.		32
17.	Iedzīvotāju vecuma struktūra Dundagas novada Kolkas pagastā.		33
18.	Iedzīvotāju skaita prognozes Dundagas novadā.		33
19.	Demogrāfiskās slodzes līmenis Dundagas novadā, kaimiņu pašvaldībās, Kurzemes plānošanas reģionā un Latvijā.		34
20.	Prognozējamās iedzīvotāju īpatsvara izmaiņas darbaspējas vecumā Dundagas un Kolkas pagastos.		34
21.	Noslēgto un šķirto laulību skaits Dundagas novadā 2002.-2012.		35
22.	Dundagas novada etniskais sastāvs		35
23.	Bezdarba līmenis (%) Dundagas novadā, kaimiņu pašvaldībās, Kurzemes reģionā un Latvijā.		38
24.	Bezdarbnieku sadalījums pa vecuma grupām Dundagas novadā.		38
25.	Bezdarbnieku skaits sadalījumā pēc bezdarba ilguma Dundagas novadā.		39
26.	Bezdarbnieku skaits (%) sadalījumā pa izglītības līmeņiem Dundagas novadā.		39
27.	Dundagas novadā reģistrēto uzņēmumu skaita izmaiņas 2008.-2011.		41
28.	Reģistrēto un likvidēto uzņēmumu skaits Dundagas novadā.		41
29.	Slaucamo govju skaits Dundagas novadā 2007.-2011.		43

DUNDAGAS NOVADA PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

30.	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsekošanas rezultāti novadu griezumā (%) 2013.gadā.		44
31.	Kolkasraga apmeklētāju skaita izmaiņas 2006.-2012.		46
32.	Dundagas pils apmeklētāju skaita izmaiņas 2006.-2012.		47
33.	Šlīteres bākas apmeklētāju skaita izmaiņas 2007.-2012.		47
34.	Vaides „Ragu muzeja” apmeklētāju skaita izmaiņas 2006.-2012.		48
35.	Dundagas novada bibliotēku rādītāji 2012.gadā.		52
36.	Dundagas novada Centrālās bibliotēkas rādītāji 2007.-2012.		52
37.	Kaļķu bibliotēkas rādītāji 2007.-2012.		53
38.	Kolkas bibliotēkas rādītāji 2007.-2012.		53
39.	Mazirbes bibliotēkas rādītāji 2007.-2012.		54
40.	Vīdāles bibliotēkas rādītāji 2007.-2012.		54
41.	Kubalu skolas – muzeja apmeklētāju skaits 2005.-2012.		55
42.	Kubalu skolas – muzeja apmeklētāju skaits 2005.-2012.		57
43.	Skolēnu skaita izmaiņas Kolkas pamatskolā, Dundagas vidusskolā un Mazirbes internātpamatskolā 2007. – 2013.		58
44.	Audzēkņu skaita izmaiņas Dundagas Mākslas un mūzikas skolā un Kolkas mūzikas skolā 2009. – 2013.		59
45.	Reģistrētie vieglie un kravas transportlīdzekļi Dundagas un apkārtnē novados pēc turētāja adreses.		70
46.	Dundagas novada sadraudzības pašvaldības ārzemēs.		82
47.	Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas (Ls) 2011.-2013.		84
48.	Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi (%) 2012. gadā.		85
49.	Dundagas novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi (%) 2012.gadā.		86
50.	Dundagas novada pašvaldības debitoru parādu struktūra (Ls) 2012.gadā		87
51.	Dundagas novada pašvaldības kreditoru parādu apjoms (Ls) 2012.gadā.		87
52.	Dundagas novada pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi (Ls) 2012.gadā.		88
53.	Dundagas novada pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi (Ls) 2012.gadā.		88
KARTOSHĒMAS			
1.	Ainavas Dundagas novadā		12
2.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dundagas novadā		20
3.	Apdzīvojums Dundagas novadā.		30
4.	Pieejamie sabiedriskie pakalpojumi Dundagas novadā		66